

Milieuhandhavingsrapport 2008

Afdeling Milieu-inspectie

Voorwoord	02
Inleiding	05
Inhoud	06
Organisatie	09
Personeel, vorming en middelen	15
Milieu-inspectieplan 2008	25
Specifieke handhavingscampagnes	29
Routinecontroles	53
Reactieve controles	61
Voortgangscontrolle en eigen initiatief	71
Straf- en administratiefrechtelijk optreden	79
Samenwerking en overleg	87
Internationale context	95
Bijlagen	103

Voorwoord

Het informeren van de lezer, over de invulling door de afdeling Milieu-inspectie van de haar vooropgestelde doelstellingen, zoals o.m. geponeerd in het Milieu-inspectieplan 2008, is traditiegetrouw de ambitie van dit Milieuhandhavingsrapport 2008.

Een niet-aflatend streven naar een zo hoog mogelijk niveau -rekening gehouden met de beschikbare middelen- van efficiënt en effectief handhaven van de milieuhygiënewetgeving(en), omschrijft de hierboven vermelde doelstellingen.

Mogen wij hier dan ook uw welwillende aandacht vestigen op enkele van de vele, uitvoerig besproken belangrijke thema's:

- De implementatie van een vernieuwd inspectieprogrammasysteem ter uitvoering van het Samenwerkingsakkoord voor omzetting van de Seveso II-richtlijn werd succesvol aangevat.
- Een actie rond de controle van "stromen van gevaarlijke producten" bij op- en overslagbedrijven wees uit dat er in transportbedrijven weinig of geen opslag gebeurde en leidde niet tot de ontdekking van nieuwe Sevesobedrijven.
- Controles bij verwerkers van afvalstoffen met de klemtoon op o.m. de traceerbaarheid van de aangevoerde en afgevoerde afvalstoffen hadden als resultaat dat 35% van de bedrijven geverbaliseerd werden.
- Havencontroles wezen uit dat in vergelijking met het jaar 2007 het aantal illegale zendingen gestegen is van 12% naar 21%.
- De meetcampagnes biomassa- en houtverbrandingsinstallaties 2006-2007 en 2007-2008, toonden aan dat amper 20% van de gecontroleerde installaties aan alle Vlaremv verplichtingen voldoen.
Een eerste voorlopige evaluatie van de reeds beschikbare resultaten van de controleactie in 2008-2009 is al even zorgwekkend.
Deze situatie geniet dan ook verder de volle aandacht van de afdeling Milieu-inspectie en heeft al geleid tot aanbevelingen naar het beleid toe en een posterpresentatie op het 28ste "International Dioxin 2008 Symposium" in het VK.
- Ook in 2008 werden koelinstallaties getest op hun lekdichtheid en weerom bleek dat ca. 62% niet lekdicht waren. De situatie betreffende het "lozen" van ozonafbrekende stoffen en gefluoreerde broeikasgassen blijft dan ook zorgwekkend.

-
- Een belangrijke actie wat de controle van de zelfcontrole water betreft toonde aan dat slechts de helft van de bedrijven voldeed aan alle gestelde emissiegrenswaarden en een 70% aan de gestelde voorwaarden voor de zelfcontrole. Controle op de zelfcontrole is dan ook één van de prioriteiten van de afdeling Milieu-inspectie.
 - De in het verleden en heden, talloze uitgevoerde geuronderzoeken door / in opdracht van de afdeling Milieu-inspectie hebben geleid tot een belangrijke expertise in dit domein, welke o.m. verzilverd werd met een opgemerkte presentatie op de internationale conferentie "WEF / AXWMA Odors and Air Emissions 2008" in de VSA.

Tot zover een kleine greep uit het voorliggend rapport.

Wij hopen dan ook dat bovenstaande u zal aanzetten tot aandachtige lectuur en u ervan zal overtuigen dat de afdeling Milieu-inspectie haar opdracht tot het uitvoeren van een correcte en professionele handhaving niet alleen ter harte neemt, maar bovendien aantoont dat handhaving door een overheidsorgaan als de afdeling Milieu-inspectie een "must" is.

Dr. Sc. Robert Baert
Inspecteur-generaal
Afdelingshoofd

Inleiding

De afdeling Milieu-inspectie (MI) bericht jaarlijks in het milieuhandavingsrapport over de organisatie, uitvoering, voortgangscntrole en resultaten van haar milieu-inspecties. Dit rapport is daarmee uitgegroeid tot een belangrijke schakel bij de volledige implementatie van de Aanbeveling van het Europees Parlement en de Raad van 4 april 2001 betreffende minimumcriteria voor milieu-inspecties in de lidstaten (2001/331/EG).

Dat dit rapport noodzakelijk is, wordt al duidelijk in de omschrijving van het doel van de aanbeveling: *er zouden milieu-inspecties in de lidstaten moeten worden uitgevoerd volgens minimumcriteria met betrekking tot de organisatie, uitvoering, voortgangscntrole en bekendmaking van de resultaten van de inspecties, om in alle lidstaten de naleving van de communautaire milieuwetgeving kracht bij te zetten en bij te dragen tot een meer consequente uitvoering en handhaving daarvan.*

De aanbeveling stelt bovendien dat de verslaggeving over inspectieactiviteiten een belangrijke manier is om, door middel van transparantie, de betrokkenheid van burgers, ngo's en andere belanghebbenden bij de uitvoering van milieuwetgeving te garanderen. Er wordt tevens vermeld dat de verslaggeving toegankelijk moet worden gemaakt overeenkomstig de Richtlijn inzake de vrije toegang tot milieu-informatie.

Dit milieuhandavingsrapport probeert zo goed mogelijk de indeling van de aanbeveling te volgen en bestaat daarom uit drie grote delen.

Deel 1: organisatie van de afdeling en de daarbij gebruikte middelen

Het milieuhandavingsrapport start met een beschrijving van de organisatie van de afdeling én met een rapportering over de gebruikte middelen (personeel, budget, ...).

Deel 2: uitvoering, voortgangscntrole en resultaten van de milieu-inspecties

Alle milieu-inspecties worden uitgevoerd op basis van een milieu-inspectieplan. Dit planmatig werken is een basisbeginsel van de aanbeveling. Zo vermeldt de aanbeveling onder andere dat *om de doeltreffendheid van het inspectiesysteem te garanderen, de lidstaten erop toe moeten zien dat milieu-inspectieactiviteiten van tevoren worden gepland.*

Eerst wordt aangegeven hoe er jaarlijks een milieu-inspectieplan wordt opgesteld en hoe dat in overeenstemming is met de definities van de indeling van milieu-inspecties in deel II en met de principes over het opstellen van milieu-inspectieplannen in deel IV van de aanbeveling.

Daarna wordt voor elk onderdeel van het milieu-inspectieplan gerapporteerd over de uitvoering, de voortgangscntrole en de resultaten. Die onderdelen zijn:

- specifieke handavingscampagnes;
- routinecontroles;
- reactieve controles;
- eigen initiatief en voortgangscntrole.

Dit deel sluit af met een rapportering over de strafrechtelijke en administratiefrechtelijke afhandeling van alle controles.

Deel 3: samenwerking en overleg

Het milieuhandavingsrapport besluit met een overzicht van de intra-, inter- en supragewestelijke samenwerking. Het deel 'Samenwerking en overleg' spitst zich toe op de diverse samenwerkingsverbanden binnen de landsgrenzen en 'Internationale context' geeft een overzicht van de diverse contacten op Europees niveau en soms ver daarbuiten.

Inhoud

Voorwoord 2

Inleiding 5

1 Organisatie 9

Situering van MI 9

Opdracht 10

Interne structuur 10

Bevoegdheden 11

Strategische planning 11

Openbaarheid van bestuur 12

Integrale kwaliteitszorg 12

2 Personeel, vorming en middelen 15

Personeel 15

Vormingsactiviteiten 20

Werkingsmiddelen 21

ICT 22

Aanwending van de kredieten 22

3 Milieu-inspectieplan 2008 25

Doelstellingen van het MIP 25

Totstandkoming van het MIP 2008 26

Inhoud van het MIP 2008 26

4 Specifieke handhavingscampagnes 29

Geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging (GPBV) 29

Zwarerisicobedrijven 30

Afval en Ketentoezicht 34

Bodem en Grondwater 39

Geluid en Trillingen 40

GGO's 41

Lucht en Geur 43

Ozonafbrekende stoffen en gefluoreerde broeikasgassen 46

Water 47

5 Routinecontroles 53

Routinemonsternames 53

Routinemetingen 58

Routinecontroles exploitatie 58

6	Reactieve controles	61
	Klachten	61
	Meldingen van voorvallen	64
	Evaluatieverslagen	65
	Kantschriften	66
	Evaluatie werkplannen	66
	Vragen vanuit het Vlaams Parlement	68
	Hoog toezicht	68
	Draaiboek wintersmog	69
7	Voortgangscontrole en eigen initiatief	71
	Voortgangscontrole van een dossier	71
	Eigen initiatief	71
	Enkele voorbeelden van MI-handhaving	72
8	Straf- en administratiefrechtelijk optreden	79
	Inspecteren	79
	Processen-verbaal	80
	Maatregelen nemen	81
	Strafrechtelijke afhandeling	85
9	Samenwerking en overleg	87
	Samenwerking binnen de Vlaamse Overheid	87
	Samenwerking met lokale overheden	89
	Samenwerking met federale overheden	90
	Samenwerking met andere gewesten	91
10	Internationale context	95
	IMPEL	95
	Andere	98
11	Bijlagen	103
	Contactpersonen binnen MI	103
	Contactpersonen samenwerking, overleg en regelgevende initiatieven	104
	Gebruikte afkortingen	105
	Adressen	107

Organisatie

Binnen het Vlaamse Gewest is MI hét handhavingsorgaan van de milieuhygiënewetgeving. Dit hoofdstuk start daarom met de situering van MI binnen de Vlaamse Overheid.

Daarna wordt de aandacht volledig gericht op MI met een omschrijving van de opdracht, de bevoegdheden en de werking van de afdeling. MI vangt de omvangrijke opdracht en de veelheid en de complexiteit van de regelgeving op door een dubbele interne structuur: naast de klassieke verticale structuur is ook een horizontale structuur opgezet in de vorm van werkgroepen per milieucompartiment.

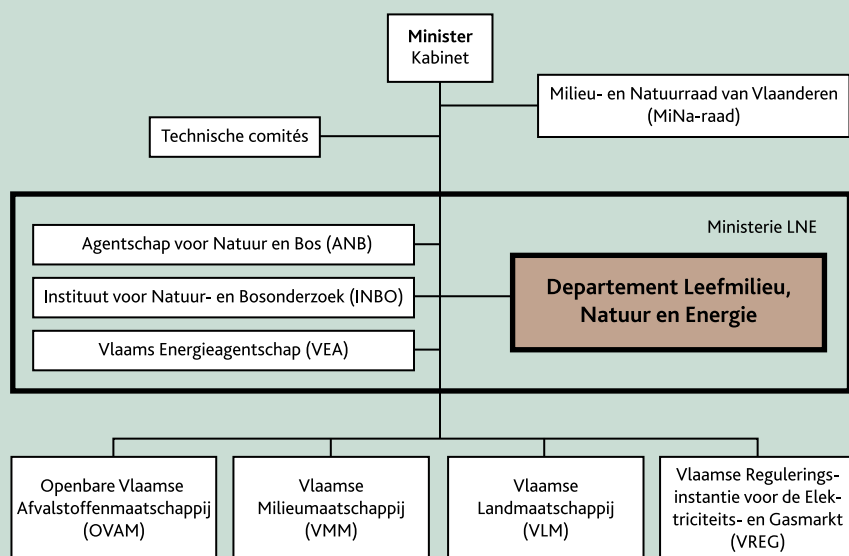
Verder in dit hoofdstuk wordt een beschrijving gegeven van het beleid en de strategie van MI en van het permanent streven naar kwaliteitsborging en -verbetering.

Situering van MI

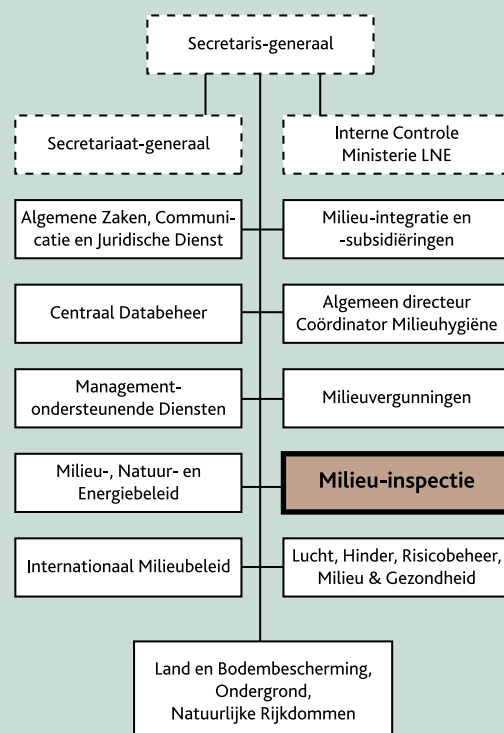
Sinds 1 april 2006, met de reorganisatie van de Vlaamse overheid in het kader van Beter Bestuurlijk Beleid (BBB) maakt MI deel uit van het departement Leefmilieu, Natuur en Energie (LNE).

De situering binnen het departement LNE en de plaats van het departement binnen het beleidsdomein Leefmilieu, Natuur en Energie worden gevisualiseerd in de organogrammen.

Beleidsdomein LNE

Departement LNE

Opdracht

In het kader van het Milieuvergunningsdecreet oefenen de toezichthoudende ambtenaren van MI toezicht uit op de hinderlijke inrichtingen van klasse 1 en hoog toezicht op de inrichtingen van klasse 2 en 3. Daarnaast put MI heel wat toezichtsbevoegdheden uit andere milieuhygiënewetgevingen, zoals het toezicht op afvalstromen.

MI streeft voortdurend naar een verhoging van de kwaliteit van de handhaving. Daarbij wordt bijzondere aandacht besteed aan een doelmatig, deskundig, uniform, geïntegreerd en sturend optreden over heel Vlaanderen en wil MI een voorbeeldfunctie vervullen voor de lokale overheden.

Naast MI zijn er ook vele andere actoren betrokken bij de handhaving van de milieuhygiënewetgeving. Om de handhaving in haar geheel te laten slagen, moeten die instanties constructief samenwerken. MI is actief in het vormen van netwerken tussen deze instanties. Daarnaast heeft MI ook de taak om internationale contacten te leggen en actief deel te nemen aan internationale vernieuwingen en tendensen.

Voor de beleidsvoorbereiding en beleidsevaluatie heeft MI de opdracht om de Vlaamse minister te adviseren over de uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid van de regelgeving. Daarvoor koppelt MI haar ervaringen op het terrein terug naar de beleidsmakers. Tot slot heeft MI de opdracht haar optreden en aanpak op geregelde tijdstippen kenbaar te maken en toe te lichten. Met die transparantie beoogt MI een voldoende breed maatschappelijk draagvlak voor de handhaving te creëren en te behouden.

Interne structuur

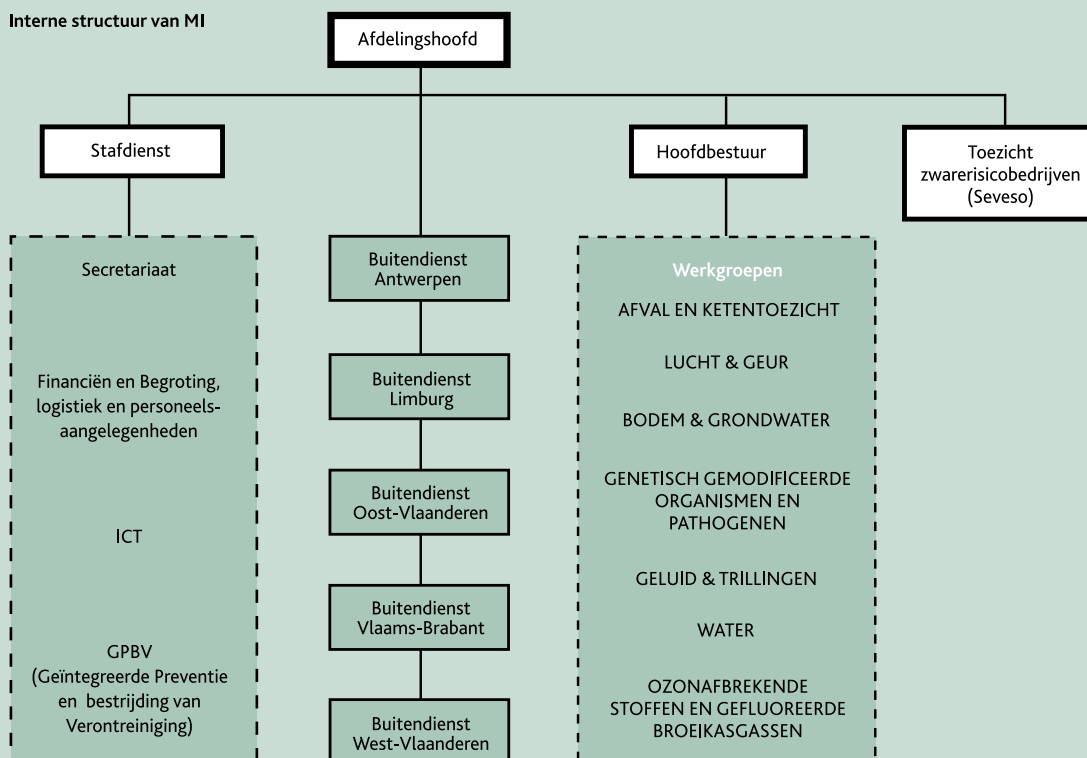
MI heeft in elke provincie een zogenaamde **buitendienst**. Zij staan in hoofdzaak in voor de inspecties, het nemen van maatregelen en de voortgangscontrolen bij de saneringen van de gecontroleerde bedrijven. Hun 'ervaring van het terrein' wordt gebruikt als input voor de terugkoppeling naar de beleidsmakers.

Daarnaast zijn er drie centrale diensten. De belangrijkste taak van **Toezicht zware risicobedrijven** is de planmatige en systematische controle van de zogenaamde Seveso-bedrijven. Een aantal **stafmedewerkers** staan ondermeer in voor de administratieve ondersteuning van de afdeling (personeel, logistiek, financiën en ICT) en voor de coördinatie van de GPBV-controles.

Het **Hoofdbestuur** vervult een sturende en ondersteunende taak en waakt over de planning, de diepgang, de uniforme uitvoering, de afstemming en de integratie van de handhavingscampagnes. Het Hoofdbestuur is ook verantwoordelijk voor de voorbereiding, de formulering en de evaluatie van het handhavingbeleid.

De werkgroepen vormen een horizontale structuur binnen de afdeling. Zij moeten garant staan voor een gecoördineerde en uniforme aanpak in het hele Vlaamse Gewest. Eind 2008 waren er zes werkgroepen actief: Afval (m.i.v. een ketenteam, verantwoordelijk voor controle op de ophaling en vervoer van afvalstoffen), Bodem en Grondwater, Geluid en Trillingen, Genetisch Gemodificeerde Organismen (GGO's), Lucht (m.i.v. Geur en Ozonafbrekende stoffen en gefluoreerde broeikasgassen) en Water. Een werkgroep is samengesteld uit vertegenwoordigers van elke buitendienst en het Hoofdbestuur. Deze laatste fungeren als gangmaker.

Interne structuur van MI

Bevoegdheden

MI houdt toezicht op de volgende milieuhygiënepetgevingen (of delen ervan) die van toepassing zijn in het Vlaamse Gewest:

- de wet van 28 december 1964 op de bestrijding van de luchtverontreiniging;
- de wet van 26 maart 1971 op de bescherming van de oppervlaktewateren tegen verontreiniging;
- de wet van 18 juli 1973 op de geluidshinder;
- het decreet van 2 juli 1981 betreffende de voorkoming en het beheer van afvalstoffen;
- het decreet van 24 januari 1984 houdende maatregelen inzake grondwaterbeheer;
- het decreet van 28 juni 1985 betreffende de milieuvergunning;
- het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, inzonderheid titel III van 19 april 1995 betreffende bedrijfsinterne milieuzorg;
- de wet van 12 juli 1985 betreffende de bescherming van de mens en van het leefmilieu tegen de schadelijke effecten en de hinder van niet-ioniserende straling, infrasonen en ultrasonen;
- het samenwerkingsakkoord van 21 juni 1999 tussen de federale staat, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest betreffende de beheersing van de gevaren van zware ongevallen waarbij gevaarlijke stoffen zijn betrokken;
- het decreet houdende de bescherming van water tegen de verontreiniging door nitraten uit agrarische bronnen van 22/12/2006;
- de Verordening (EG) nr. 2037/2000 van het Europees Parlement en de Raad van 29 juni 2000 betreffende de ozonlaag afbrekende stoffen;
- de Verordening (EG) nr. 1774/2002 van het Europees Parlement en de Raad van 3 oktober 2002 tot vaststelling van de gezondheidsvoorschriften inzake niet voor menselijke consumptie bestemde dierlijke bijproducten;
- de Verordening (EG) nr. 850/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 betreffende de persistente organische verontreinigende stoffen en tot wijziging van de richtlijn 97/117/EEG;
- de Verordening (EG) nr. 1013/2006 van het Europees Parlement en de Raad betreffende de overbrenging van afvalstoffen.

Strategische planning

MI heeft al enkele jaren de missie, visie en waarden van haar organisatie en haar medewerkers duidelijk vastgelegd. De **missie** vertolkt de bestaansreden van de afdeling: wij als afdeling Milieu-inspectie toetsen en bevorderen de kwaliteit van het milieuhygiënebeleid en de uitvoering ervan teneinde de milieukwaliteit te behouden en daar waar nodig te verbeteren en zo nodig hinder, schade en zware ongevallen te voorkomen. Wij doen dit door toezicht te houden, ambtshalve controles uit te voeren, opsporingen te doen, maatregelen te nemen, de handhaving van het milieuhygiënebeleid uit te dragen naar gemeenten, provincies en andere handhavingsactoren, alsook door bij te dragen tot beleidsformulering en beleidsevaluatie door terugkoppeling van onze ervaringen vanuit het veld, en een actieve inzet in het Europees IMPEL-milieuhandhavingennetwerk.

De **visie** geeft weer welke rol de afdeling in de toekomst wil vervullen: de afdeling Milieu-inspectie wordt dé organisatie die instaat voor een doelmatig, deskundig, uniform, integraal en sturend handhavingsbeleid van de milieuhygiënepetgeving.

In de loop van 2007 startte de afdeling met het opstellen van nieuwe strategische en operationele doelstellingen, het vastleggen van kernactiviteiten en het opstellen van een nieuw personeelsplan. De verdere optimalisatie van de structuur en de werking van MI worden daardoor gestuurd.

MI identificeerde onderstaande **kernactiviteiten**. Zij vormen de basis voor het personeelsplan:

- opstellen van het milieu-inspectieprogramma (MIP);
- uitvoeren MIP (specifieke handhavingscampagnes, routinecontroles, reactieve controles, voortgangscontroles en eigen initiatief);
- implementeren van handhavingssystemen voor Seveso, GPBV en ketentoezicht afvalstromen;
- beheren van een geïntegreerd informatie- en dossierbeheersysteem;
- opstellen en bijsturen van interne richtlijnen en procedures;
- samenwerken op intra-, inter- en supragewestelijk niveau met andere milieu(handhavings)actoren;
- uitdragen van handhaving naar overige handhavers in

- het Vlaamse Gewest;
- uitdragen en toelichten van de handhavingsactiviteiten en -resultaten (o.a. milieuhandhavingsrapport);
- terugkoppelen van de ervaringen uit het veld naar de beleidsmakers;
- pro-actief toetsen van de handhaafbaarheid en hanterbaarheid van ontwerpregelgeving;
- beleidsvoorbereiding: implementeren van Europese regelgeving;
- organiseren en volgen van vorming en training;
- opzoeken en verwerken van juridische, milieutechnische en beleidsinformatie;
- administratief ondersteunen (secretariaat, personeel, logistiek, financiën, ICT);
- managementtaken op departementsniveau.

MI stelde ook strategische doelstellingen op. Zij geven aan hoe de afdeling de missie en visie wil verwezenlijken:

Strategische doelstellingen
Handhaving van de milieuhygiënepwetgeving versterken voor een kwaliteitsvol leefmilieu
Actieve wisselwerking met andere milieu(handhavings)actoren intensifiëren
Versterken van de deskundigheid

Om deze strategische doelstellingen te concretiseren worden jaarlijks **operationele doelstellingen** opgesteld. Voor 2008 werden volgende operationele doelstellingen vastgelegd:

- planmatig inspecteren en maatregelen nemen: opzetten en optimaliseren van handhavingssystemen voor Seveso, GPBV en ketentoezicht afvalstromen;
- optimaliseren van het handhavingsinstrumentarium: incorporeren nieuwe regelgeving en taken, uitwerken methodologie aanpak geurproblematiek;
- uitbouwen van een geïntegreerd informatie- en dossierbeheersysteem: integratie van de bestaande databanken;
- evalueren van samenwerkingsverbanden met andere milieu(handhavings)actoren: evaluatie van de samenwerkingsovereenkomst i.v.m. afstemming van monitorings- en handhavingsprogramma's, evaluatie van de samenwerking met DPE;
- uitdragen van de handhaving van de milieuhygiënepwetgeving: begeleiden van de gemeentelijke handhaver bij de controle van de integrale milieuvoorwaarden van garages en carrosseriebedrijven;
- evalueren van en aanbevelingen formuleren voor het beleid, vanuit ervaringen uit het veld, over opslag van gevaarlijke stoffen, dierlijke bijproducten, zelfcontrole lucht, GPBV;
- organiseren van vorming en training gericht op juridische en technische aspecten van het milieurecht.

Deze operationele doelstellingen werden in de individuele PLOEG-planningen vertaald tot op het niveau van de personeelsleden.

Openbaarheid van bestuur

Het decreet van 26 maart 2004 betreffende de openbaarheid van bestuur zet de toegang van de burger tot milieu-informatie, zoals vastgelegd in het Verdrag van Aarhus, om in Vlaamse regelgeving. Een besluit van de Vlaamse Regering van 28 oktober 2005 vult het decreet verder aan en regelt de actieve verspreiding van milieu-informatie door de overheid.

MI verzorgt zowel de **actieve verspreiding van milieu-informatie**, via de jaarlijkse publicatie van een milieu-inspectieplan en een milieuhandhavingsrapport, maar geeft ook invulling aan de bepalingen in verband met de **passieve openbaarheid van bestuur**. Elke administratieve overheid is immers verplicht om aan iedereen die erom verzoekt de gewenste bestuursdocumenten (op enkele uitzonderingen na, zoals een proces-verbaal van overtreding) openbaar te maken. Aanvragen tot openbaarmaking moeten schriftelijk worden ingediend bij de administratieve overheid die over de bestuursdocumenten beschikt. Ook bestuursdocumenten over milieu-informatie vallen onder die bepalingen.

In de loop van het werkjaar 2008 ontving MI 23 schriftelijke aanvragen tot openbaarmaking van bestuursdocumenten uit milieudossiers. Twintig vragen werden ingewilligd, drie niet omdat het ging over documenten die deel uitmaken van een strafdossier.

Integrale kwaliteitszorg

De Vlaamse Overheid streeft voortdurend naar een zo goed mogelijke uitbouw van haar dienstverlening. Dit veronderstelt een organisatiecultuur waarin een permanente zorg voor kwaliteit en kwaliteitsverbetering centraal staat.

Afhandeling van vaststellingen

Al bij het opstellen van de staalkaart van de afdeling werd het belangrijkste proces 'Inspecteren en maatregelen nemen' in kaart gebracht en voorzien van een eerste procedurehandboek. In de loop van de voorbije jaren werden bijkomende documenten aangemaakt, zowel voor de strafrechtelijke als voor de administratiefrechtelijke afhandeling van vaststellingen.

Het kwaliteitshandboek van MI bestaat uit een **handhavingsinstrumentarium** en 2 codes van goede praktijk. Het handhavingsinstrumentarium geeft de algemene principes van het optreden van MI aan en visualiseert in diverse stroomschema's hoe er in elke fase van een dossier opgetreden wordt.

De **Code van goede praktijk voor het proces-verbaal** beschrijft in detail hoe een aanvankelijk of navolgend proces-verbaal moet opgesteld worden en heeft als doel te komen tot een kwaliteitsverbetering en een grotere uniformiteit van de processen-verbaal van MI. De 'Prioriteitennota Vervolgingsbeleid Milieurecht in het Vlaamse gewest' die op 30 mei 2000 door de Commissie Vervolgingsbeleid werd goedgekeurd, werd erin geïmplementeerd.

De **Code van goede praktijk voor de administratief-rechtelijke afhandeling** legt de vorm en de inhoud vast van de documenten die in de stroomschema's van het handhavingsinstrumentarium voorkomen (van het inspectieverslag over de aanmaning en de dwangmaatregel tot het voorstel voor de schorsing of opheffing van een vergunning).

MI-onderrichtingen

MI gebruikt ook interne onderichtingen om de kwaliteit en/of de uniformiteit bij het uitvoeren van inspecties en bij de beoordeling van vaststellingen te verhogen. Een overzicht van de in 2008 opgestelde onderichtingen is gegeven in de bijgaande tabel.

Kwalitatieve uitvoering van monsternames en metingen

In 2001 werd gestart met het opstellen van een kwaliteitshandboek voor de monsternames en metingen.

Voor **afvalwater** werden vier procedures uitgeschreven voor de monstername van water met schepmonsters of (tijds- of debietsproportionele) mengmonsters, het gebruik van recipiënten en conserveringsmiddelen, de meting ter plaatse van pH en temperatuur, en de meting ter plaatse van het debiet. Daarnaast werd ook een werkvoorschrift voor de pH-meter opgesteld.

De procedure voor **afvalstoffen** omvat, naast een aantal algemene principes, ook 3 aparte procedures voor de bemonstering van specifieke afvalstromen: poeder- en korrelvormige vaste afvalstoffen, afval aanvaard op stortplaatsen en vloeibare en viskeuze afvalstoffen.

Dit kwaliteitshandboek wordt volledig geïmplementeerd sinds 1 juni 2004.

In 2008 liet MI opnieuw een **interne audit** uitvoeren om de implementatie van de procedures voor monsternames en metingen te evalueren. De resterende aandachtspunten werden omgezet in een actieplan dat door alle toezichthoudende ambtenaren werd toegepast.

Lijst van de MI-onderichtingen in 2008		
Nummer	Datum	Onderwerp
MI 2008/01	19 februari	Codering van handhavingsactiviteiten en identificatie van monsters en metingen
MI 2008/02	4 maart	Kwaliteitshandboek voor monsternames en metingen: aanpassing van de procedures
MI 2008/03	2 april	Richtlijnen voor gasmetingen bij het openen van containers
MI 2008/04	19 juni	Richtlijnen voor het afhandelen van illegale grensoverschrijdende afvaltransporten (terugzendingen)
MI 2008/05	27 juni	Richtlijnen voor de registratie van gepresterde uren
MI 2008/06	25 juli	Interpretatie van analyseresultaten PCB shredderafval
MI 2008/07	13 oktober	Interpretatie van analyseresultaten PCB shredderafval (bis)
MI 2008/08	4 november	Richtlijnen voor het uitvoeren van controles op de uitvoer van afvalstoffen via havens (containercontroles)
MI 2008/09	8 december	Draaiboek wintersmogperiodes

Personeel, vorming en middelen

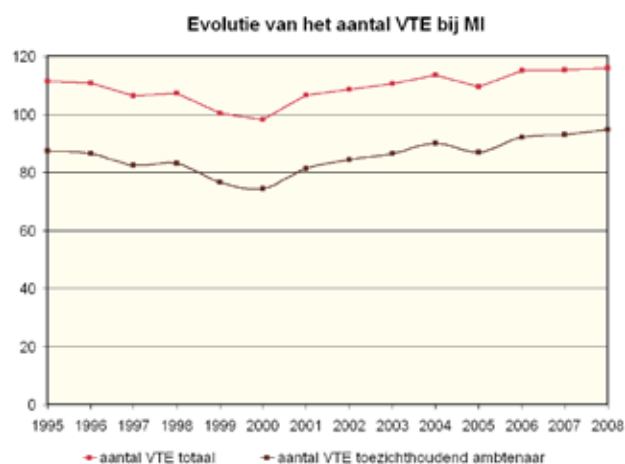
In het eerste deel van dit hoofdstuk wordt een overzicht gegeven van het personeel van MI. Eind 2008 telde de afdeling 124 personeelsleden.

Verder in dit hoofdstuk volgt een beschrijving van de inspanningen voor de voortdurende vorming van de medewerkers, een overzicht van de diverse werkmiddelen en een overzicht van de aanwending van de kredieten.

Personeel

Eind 2008 telde MI 124 personeelsleden, een meer dan eind 2007. Het aantal VTE steeg licht tot 115,9. Bij het berekenen van het aantal VTE werd rekening gehouden met loopbaanonderbreking en andere vormen van deeltijds werken.

De ambtenaren van de niveaus A en B zijn toezichhoudende ambtenaren (94,6 VTE). De ambtenaren van de niveaus C en D hebben een ondersteunende administratieve functie (21,3 VTE). De cijfers zijn een weergave van de situatie op 31 december 2008

Aantal personeelsleden										
	A2A	A2	A1	B2	B1	C2	C1	D2	D1	Totaal
Afdelingshoofd en Stafdienst	1		3				2	1	1	8
Hoofdbestuur			9							9
Toezicht zware risicobedrijven			14							14
Buitendienst Antwerpen		1	11		6	1	1		1	21
Buitendienst Limburg			8		4		4	1		17
Buitendienst Oost-Vlaanderen		1	10	1	5	1			2	20
Buitendienst Vlaams-Brabant			7	1	5		2		2	17
Buitendienst West-Vlaanderen			13		1	1	1		2	18
Totaal aantal personeelsleden	1	2	75	2	21	3	10	2	8	124
Aantal beschikbare VTE's	1,0	2,0	70,9	2,0	18,8	3,0	9,5	2,0	6,8	115,9

Afdelingshoofd en Stafdienst • V.l.n.r.: Daisy Van Calster, Tanja Verschaeren, Hedwig Stylemans, Robert Baert, Peter Schryvers, Chris Van Baelen, Jos Tits.

Hoofdbestuur • V.l.n.r.: Krista Thomas, Bart Palmans, Rita Van Ham, Paul Cuypers, Geert Keppens, Jeroen November, Koen Mergaert, Hans Delcourt, Martine Blondeel.

Toezicht zwareisicobedrijven • V.l.n.r.: André Goossens, Gwenny Vanhaecke, Marc Van Kerckvoorde, Leentje Timmerman, Wilfried Biesemans, Jo De Baerdemaeker, Nele Loos, Inge Dils, Wilfried Van den Acker, Inge Delvaux, Philip Tanghe, Christel Gernay, Christof De Pauw.
Ontbreekt: Ingrid Roels.

Buitendienst Antwerpen • V.l.n.r.: Michael Allison, Anne Colman, Monique Dirickx, Veerle Wiercx, Hendrik Meulemans, Chris Tackaert, Ann Van Deun, Hilde Slosse, An Swinnen, Els De Jonghe, An Van Steenberghe, Linda Van Geystelen, Ann Devisschere, Jos Moeskops, Anja Van der Auwera, Ilse Colman, Diane Haelwaeters, Jan Valckx, Ludo Segers.
Ontbreken: Lief Mannaerts, Wim Vermetten.

Buitendienst Limburg • V.l.n.r.: Freddy Noels, Ann Janssens, Rachelle Bervoets, Tom Nuyts, Irène Poelmans, Sybille Vanderhenst, Johan Ballings, Peter Schoups, Jan De Paep, Tom Maes, Filip Moers, Peter Brien.
Ontbreken: Peggy Cloostermans, Guido Gerits, Rudi Rademaekers, Kaat Vanmeeren, Josée Vanthienen.

Buitendienst Oost-Vlaanderen • V.l.n.r.: Peter Permanne, Luc Verhaeven, Marian Lagrou, Eric Ryckaert, Peter Wesemael, Lieve Joos, Frank Verslype, Wilfried Van Vaerenbergh, Greta De Maesschalck, Greet De Wandeler, Els Van Bever, Myriam Macharis, Paul Van Gijsegheem, Gert Govaerts, Carmen Bauwens, Jef Algoet, Steven Overmeire, Dony Vandormael, Frans Van der Cruyssen.
Ontbreekt: Carine Baert.

Buitendienst Vlaams-Brabant • Vooraan v.l.n.r.: Philippe Verbecq, Robert Dupont, Eric Van Gijseghe, Theo Strobbe, Carine Holsbeekx. Achteraan v.l.n.r.: Patrick Bergen, Tina Poels, Christophe Bervoets, Christiane Reinquin, Koen Mandonx, Marc Vanthienen, Gert Van de Cauter. Ontbreken: Dirk Crivits, Mathy De Preter, Mia Moens, Liesbet Rommens.

Buitendienst West-Vlaanderen • V.l.n.r.: Peter De Neve, Karel Vandamme, Karel Debeuf, Marc Sevenant, Geert Van Landschoot, Joke Lahousse, Robrecht Pillen, Roland Loontjens, Marc De Vos, Georges Van de Walle, Guido Gheysen, Danny Deygers, Jeannine Tassyns, Godelieve Martens. Ontbreken: Johan Corveleyn, Wim Delaere, Liliane Glibert, Henri Trypsteen.

Vormings-activiteiten

Omdat handhaving start met een grondige kennis van de relevante wetgeving organiseerde MI in 2008 voor al haar toezichthoudende ambtenaren een drie en een halve dag durende opleiding over de juridische en technische aspecten van het milieurecht. Deze opleiding behandelde recente aanpassingen van de afvalstoffenwetgeving, het Milieuschadedecreet, het Mestdecreet, recente aanpassingen van het Milieuvergunningendecreet en de uitvoeringsbesluiten, recente milieurechtspraak, vermogensvoordeel en beginselen behoorlijk bestuur, verwachtingen van het parket van MI bij het vaststellen van milieumisdrijven en het Milieuhandhavingsdecreet.

MI organiseerde in 2008 voor de leden van de werkgroep GPBV-industrie ook een tweedaagse opleiding over milieuzorgsystemen. De goede implementatie van een milieuzorgsysteem is immers een belangrijke BBT-maatregel waaraan bij de uitvoering van GPBV-controles heel wat aandacht besteed wordt. Deze opleiding gaf een diepgaand inzicht in de principes en normen van een milieuzorgsysteem (vooral gericht op ISO14001 en EMAS) en reikte enkele tools aan om betere controles uit te voeren op de goede implementatie van een (al dan niet gecertificeerd) milieuzorgsysteem in een bedrijf.

Vier Seveso-inspecteurs volgden in 2008 de lessen van de opleiding preventieadviseur niveau 1.

De medewerkers van MI maken ook gebruik van het vormingsaanbod van de Vlaamse overheid. Vaak is het deelnemen aan een dergelijke opleiding een ontwikkelingsgerichte jaarafspraken voor het personeelslid. Informatieopleidingen komen daarbij frequent voor, maar ook andere vormingssessies worden gevolgd (PLOEG-opleidingen, opleidingen voor stagiairs, ...).

Daarnaast namen heel wat personeelsleden deel aan externe studiedagen of symposia, zowel in het binnenland als buiten de grenzen. Het doel daarbij is de evolutie binnen de betrokken milieusector op de voet te volgen en daarna de informatie binnen MI te verspreiden zodat de toezichthoudende ambtenaren er gebruik van kunnen maken bij de uitvoering van hun diverse opdrachten. MI gaat geregeld in op externe vragen om haar expertise ter beschikking te stellen en informatie te verstrekken. Hierna volgt een overzicht van de voordrachten en lessen die toezichthoudende ambtenaren van MI in 2008 gegeven hebben.

Algemene werking

- 'Structuur en werking van de afdeling Milieu-inspectie', lezing in het kader van het onderzoeksplatform voor overtredingen inzake milieu, opgericht binnen het arrondissement Brussel Halle-Vilvoorde;
- 'De manier van inspecteren door MI', lezing in het kader van een opleiding voor VOKA-leden, georganiseerd door VOKA Mechelen in Mechelen;
- Diverse bijdragen aan de Vlaremopleiding voor milieu-ambtenaren, georganiseerd door OVO in Berchem en Herentals;
- 'De afdeling Milieu-inspectie: administratiefrechtelijke handhaving', lezing in het kader van een opleiding georganiseerd door de School voor Bestuursrecht in Harelbeke;

Specifieke handhavingsexpertise

- 'Handhaving van de afdeling Milieu-inspectie bij GPBV-bedrijven', lezing in het kader van het Forum Milieu, Veiligheid en Gezondheid georganiseerd door essenscia Vlaanderen in Gent;
- 'Handhaving bij de lozing van gevaarlijke stoffen', lezing in het kader van een studienamiddag 'Lozen van metalen in het afvalwater', georganiseerd door Agoria in Brussel;
- 'Afvalwatercontroles van de afdeling Milieu-inspectie', lezing in het kader van een overleg MI-VMM in Brussel;
- 'Wat bij milieu-incidenten?', lezing in het kader van een opleiding voor milieucoördinatoren georganiseerd door Centexbel in Gent;
- 'Ontwikkelingen in het Seveso II-inspectiesysteem', lezing in het kader van het forum voor hogedrempelbedrijven georganiseerd door de dienst Veiligheidsrapportering van de afdeling Milieu-, Natuur- en Energiebeleid in Affligem;
- 'Waterproblematiek in de textielindustrie in Vlaanderen', lezing in het kader van een studienamiddag georganiseerd door Centexbel in Gent;
- 'Naar een optimale methodologie voor de handhaving van geurproblemen', lezing in het kader van een studiedag 'Geurhinder' georganiseerd door het Technologisch Instituut van KVIV in Antwerpen;
- 'Handleiding voor de controle van garages en carrosseriebedrijven', toelichting in het kader van een samenwerkingsproject tussen MI en de lokale handhavers, georganiseerd door MI in Brussel;
- 'Controle van bestrijdingsmiddelen' lezing in het kader van een opleiding "Gewasbescherming - Studiedag voor siertelers onder glas" georganiseerd door het

Departement Landbouw en Visserij, Afdeling Duurzame Landbouwwontwikkeling in Destelbergen;

Internationale deelnames

- 'Effectiveness and efficiency of environmental inspections', lezing in het kader van een workshop van het project Indicatoren van IMPEL in Wexford, Ierland;
- 'Regulation 1013/2006 waste shipments – Enforcement by the Environmental Inspection Division', lezing in het kader van de Waste Shipment Regulation workshop, georganiseerd door de European Association of Metals (Eurometaux) in Brussel;
- 'Afdeling Milieu-inspectie: handhaving van de milieuhygiën wetgeving in het Vlaams Gewest', lezing in het kader van een overleg MI-Inspectie Verkeer en Waterstaat (NL.) in Antwerpen;
- 'Reducing the PCDD/F emissions from waste incinerators for wood waste and biomass waste in the Flemish Region (Belgium)', posterpresentatie in het kader van de internationale conferentie Dioxin 2008 in Birmingham (Verenigd Koninkrijk);
- 'Towards an optimal methodology for enforcement of odour problems', lezing in het kader van de internationale conferentie 'WEF/A&WMA Odors and Air Emissions 2008' in Phoenix (Arizona) in de Verenigde Staten;
- 'Afdeling Milieu-inspectie: algemene voorstelling + indicatoren voor handhaving', lezingen in het kader van de inspiratieworkshop 'Handhaving over de grenzen', georganiseerd door het Provinciaal Handhavingsoverleg van de provincie Noord-Brabant (NL.), in Brussel.

Werkingsmiddelen

De toezichthoudende ambtenaren van MI beschikken over heel wat middelen om hun taken efficiënt en effectief uit te voeren.

Bij de **voorbereiding van een inspectie** kan een toezichthoudend ambtenaar gebruik maken van het papieren dossier dat op elke buitendienst aanwezig is. Daarnaast hebben ze toegang tot diverse andere documenten (door raadpleging van informatie bij andere entiteiten en/of door raadpleging van databanken via internet): integraal milieujaarverslag, milieu-effectrapporten, veiligheidsrapporten, decretale milieu-audits, meldingen van afvoer van afvalstoffen, meetresultaten allerhande, ...

Elke dienst heeft bovendien een beperkte bibliotheek met publicaties over de handhaving van de milieuhygiën wet-

geving en boeken die het mogelijk maken om de evolutie in de gebruikte technieken en in de (handhaving van de) milieuhygiën wetgeving te volgen.

Daarnaast gebruiken de toezichthoudende ambtenaren steeds meer het elektronisch dossieropvolgingssysteem van MI, waarmee op een eenvoudige manier een overzicht kan bekomen worden van de verschillende documenten die bij MI aanwezig zijn over het betrokken bedrijf.

Voor de **uitvoering van de inspecties** beschikken de toezichthoudende ambtenaren van MI over heel wat materieel en over dienstwagens die speciaal werden uitgerust. In elke dienstwagen is een scheidingswand aangebracht zodat propere en mogelijk gecontamineerde items gescheiden kunnen vervoerd worden. Bovendien is elke dienstwagen voorzien van een koelbox, waarmee genomen monsters gekoeld en in het donker kunnen vervoerd worden tussen de plaats van monsternamen en het laboratorium.

Om de goede werking van de afdeling te waarborgen beschikt MI over een aantal kredieten die haar in de mogelijkheid stellen de noodzakelijke aankopen te realiseren.

Onder de noemer 'algemene werkingskosten' besteedde MI in 2008 een bedrag van 151.436,53 euro aan het onderhoud, het brandstofverbruik, de herstellingskosten en het leasen van dienstwagens.

Voor het zelf uitvoeren van metingen op het terrein beschikken de toezichthoudende ambtenaren ondermeer over pH- en temperatuurmeters, geluidsmeters, trillingsmeters, radioactiviteitsmeters, gasdetectiemeters en PAK-markers. MI zorgt voor het onderhoud en de ijking van deze toestellen. Om bepaalde situaties vast te leggen is in elke dienstwagen ook een fototoestel aanwezig.

Ook voor het uitvoeren van monsternames van water, afval en bodem beschikken de toezichthoudende ambtenaren over een grote hoeveelheid materieel. Bovendien is er een grote aandacht voor de persoonlijke bescherming tijdens de inspecties: ook hiervoor zijn tal van beschermingsmiddelen, waaronder ook diverse meettoestellen ter beschikking. Bovendien heeft elke toezichthoudend ambtenaar een GSM om, indien nodig, dadelijk hulp te roepen.

Bij 'specifieke werkingskosten' gebruikte MI 84.654,34 euro voor:

- abonnementen op publicaties over de handhaving van de milieuhygiënewetgeving en de aankoop van boeken die noodzakelijk zijn om de evoluties in de (handhaving van de) milieuhygiënewetgeving te volgen;
- onderhoud en ijking van inspectiematerieel;
- veiligheidsuitrusting van de dienstwagens voor de bescherming van de toezichthoudende ambtenaren;
- aankoop van beschermkledij voor de toezichthoudende ambtenaren.

MI besteedde in 2008 een bedrag van 22.735,00 euro voor de aankoop van duurzaam materieel: toebehoren voor de geluids- en trillingsmeters, meteostation, gasdetectieapparatuur, pH-meters,

MI verving in 2008 drie wagens en verkreeg een bijkomende dienstwagen. De nieuwe dienstwagens werden uitgebouwd volgens de normen van het kwaliteitshandboek voor monsternames en metingen. De aankoop en uitrusting van de dienstwagens bedroeg 81.978,04 euro.

ICT

2008 werd inzake ICT voor de afdeling een jaar van voorbereiding. Door de recente verhuis van een aantal buitendiensten, en de daarmee gepaard gaande beperking van ruimte, zowel voor de werkplek van de personeelsleden als voor de archiefruimte, drongen enkele maatregelen zich op. De toezichthoudende ambtenaren kregen allemaal een laptop en werden thuis voorzien van een verbinding met het netwerk van de Vlaamse overheid, zodat werken op andere locaties dan de standplaats mogelijk werd.

Om het werken van op deze locaties te vereenvoudigen, is het essentieel dat de belangrijkste documenten uit de dossiers digitaal ter beschikking zijn. Om ervoor te zorgen dat de belangrijkste documenten die MI zelf produceert, de inspectieverslagen en processen-verbaal, automatisch digitaal ter beschikking zijn, kregen de toezichthoudende ambtenaren schrijfrechten in het dossieropvolgingssysteem van de afdeling. Langs deze weg kunnen toezichthoudende ambtenaren nu zelf hun inspectieverslagen en PV's registreren en opmaken. Ze blijven daarna dan ook automatisch ter beschikking via het systeem.

In 2009 zal verder werk gemaakt worden van de digitalisering van het archief van MI, o.a. met de aankoop van nieuwe scanners, zodat ook externe documenten digitaal ter beschikking kunnen worden gesteld. Op termijn moet dit resulteren in een quasi volledig digitaal archief.

In het kader van een verdere uitbreiding van het dossieropvolgingssysteem werd ook het samenvoegen van de 5 provinciale databanken, waaruit het systeem bestaat, terug opgenomen. Omdat impact van dit proces te groot is om in eigen beheer uit te voeren, vroeg MI aan de afdeling Centraal Databeheer (ACD) van LNE om dit mee te organiseren.

De oplossing die ACD aanbracht was, naast het samenvoegen van de 5 Informix databanken, het omzetten van de Access cliënt naar een webgebaseerde toepassing. Dit project werd goedgekeurd en zal in 2009 uitgevoerd worden. In het kader van ditzelfde project zal ook een koppeling voorzien worden met een aantal milieudatabanken binnen LNE, zoals het CBB (Centraal Bedrijven Bestand), de milieuvergunningendatabank en MKROS (MilieuKlachtenRegistratie- en OpvolgingsSysteem).

Aanwending van de kredieten

Laboratoriumkosten

Ter ondersteuning van haar sleutelproces 'Inspecteren en maatregelen nemen' sluit MI overeenkomsten af met erkende laboratoria voor het meten, bemonsteren en analyseren van allerhande stoffen en emissies.

Voor de meting, monsternamen en analyse van afvalwater, koelwater en oppervlaktewater enerzijds en afvalstoffen, bodem, grondwater en meststoffen anderzijds werden per provincie overeenkomsten afgesloten. Om emissiemetingen uit te voeren op de schoorsteen van verbrandingsinrichtingen en procesinstallaties sloot MI met twee laboratoria een contract af.

Naast de hierboven vermelde algemene overeenkomsten werden nog overeenkomsten afgesloten voor een aantal specifieke dossiers.

Specifieke handhavingsonderzoeken

In bepaalde omstandigheden is het noodzakelijk bijkomende onderzoeken te laten verrichten door gespecialiseerde laboratoria of deskundigen. Zo kan bijvoorbeeld de milieu-impact van een specifiek bedrijf worden onderzocht. De onderzoeken worden uitgevoerd ter advisering en ter voorlichting van MI.

Laboratorium- en onderzoekskosten worden vastgelegd op één begrotingsartikel namelijk LC 1262 B. Het totale beschikbare vastleggingskrediet voor 2008 bedroeg 2.400.000 euro en werd voor 99,5% vastgelegd. Het ordonnanceringskrediet bedroeg 2.499.000 euro en werd voor 96,4% uitbetaald.

Overzicht van de laboratoriumkosten	
Afvalwater, koelwater en oppervlaktewater	
Perceel Antwerpen	169.986,43
Perceel Limburg	138.185,21
Perceel Oost-Vlaanderen	209.334,88
Perceel Vlaams-Brabant	122.097,41
Perceel West-Vlaanderen	164.988,69
Totaal	804.592,62
Afvalstoffen, bodem, grondwater en meststoffen	
Perceel Antwerpen	110.851,00
Perceel Limburg	90.248,36
Perceel Oost-Vlaanderen	146.813,79
Perceel Vlaams-Brabant	90.966,08
Perceel West-Vlaanderen	128.942,77
Totaal	567.822,00
Luchtemissiemetingen	
Ad hoc emissiemetingen lucht perceel I	214.061,10
Ad hoc emissiemetingen lucht perceel II	103.238,41
Emissiemetingen te Genk, Balen en Wuustwezel	82.459,08
Ammoniakmetingen bij GPBV-landbouwbedrijven	75.050,25
Totaal	474.808,84
Specifieke dossiers	
Broomhoudende vlamvertragers en perfluortensiden in bedrijfsafvalwaters en slibs	77.754,60
Dioxinen, furanen en (dioxindeachtige) PCB's in afvalwater	15.439,60
Totaal	93.194,20
Algemeen Totaal	1.940.417,66

Overzicht van de specifieke handhavingsonderzoeken	
Geuronderzoeken	
Geuronderzoek Rollegem	4.791,60
Geuronderzoek Genk-Zuid	147.862,00
Geuronderzoek Zoutleeuw	20.609,33
Totaal	173.262,93
Veiligheidsonderzoeken	
Veiligheidsonderzoek te Genk	12.514,43
Totaal	12.514,43
Camera-onderzoeken	
Camera-onderzoek te Opwijk	726,00
Camera-onderzoek te Vilvoorde	847,00
Totaal	1.573,00
Geluids- en trillingsonderzoeken	
Geluidsonderzoek te Genk	16.475,36
Totaal	16.475,36
Algemene handhavingsonderzoeken	
Evaluatie maatregelen arseenemissie	3.025,00
Uitvoeren debietsmetingen bij grondwaterwinningen	25.019,78
Beproeven koelinstallaties	39.779,36
Beoordelingskader procesinstallaties met gevaarlijke stoffen	158.727,80
Audit monsternames	16.660,49
Totaal	243.212,43
Algemeen Totaal	447.038,15

Milieu-inspectieplan 2008

Het milieu-inspectieplan (MIP) 2008 is het twaalfde jaarplan van MI. Het planmatig uitvoeren van controles is voor MI een basiskeuze, die invloed heeft op de hele werking en organisatiestructuur van de afdeling. Het MIP schetst het kader waarbinnen MI opereert en licht de opties en de randvoorwaarden van het plan toe. Het hoofdbestanddeel is een bundeling van de controles voor een volledig werkjaar.

De opzet van dit jaarplan is heel ruim: het omvat alle activiteiten van de afdeling die kaderen in het proces "Inspecteren en maatregelen nemen", verder handhavingsactiviteiten genoemd. Op die manier probeert MI haar aanpak af te stemmen op de Europese vereisten inzake inspectie van risicovolle en sterk milieubelastende bedrijven. Zo vormt het MIP de basis voor een doelmatig, deskundig, uniform, integraal en sturend handhavingsbeleid, dat moet leiden tot een hoog beschermingsniveau voor mens en milieu.

Doelstellingen van het MIP

MI is er al geruime tijd van overtuigd dat handhaving het best op een planmatige wijze kan worden aangepakt. In haar milieu-inspectieplan probeert MI al haar inspectieactiviteiten in kaart te brengen en te begroten qua budget en personeelsinzet. Daarvoor heeft ze verschillende redenen.

De uitdaging waar de Vlaamse handhavers voor staan, is ervoor te zorgen dat het toezicht op de naleving van de milieuwetgeving evolueert van toevalstreffers naar een planmatige handhaving. Uitwerking kan via jaarplannen voor de handhaving, waarin de prioriteiten voor een bepaald werkjaar worden vastgelegd en de handhavingsactiviteiten worden gepland. Essentieel is dat alle handhavingsactiviteiten worden uitgevoerd op basis van een diepgaand inzicht.

Er is ook de algemene Europese trend naar een meer systematische, planmatige en gecoördineerde handhaving. Die trend werd al in 2001 bevestigd in de Aanbeveling van het Europees Parlement en de Raad van 4 april 2001 betreffende minimumcriteria voor milieu-inspecties in de lidstaten (2001/331/EG). In de aanbeveling gaat veel aandacht naar het opstellen van milieu-inspectieplannen door de lidstaten, waaruit moet blijken dat alle milieu-inspectieactiviteiten van tevoren worden gepland.

De meeste van de in de aanbeveling opgesomde richtlijnen inzake milieu-inspectieplannen worden in het MIP toegepast.

Het plan draagt eveneens bij tot de realisatie van de strategische doelstellingen van de afdeling, en tot het in de praktijk brengen van haar visie: 'De afdeling Milieu-inspectie wordt dé organisatie die instaat voor een doelmatig, deskundig, uniform, integraal en sturend handhavingsbeleid van de milieuhygiënewetgeving'.

De opzet van het jaarplan is heel ruim: het omvat alle activiteiten van de afdeling die kaderen in het proces 'Inspecteren en maatregelen nemen' en in veruit de meeste activiteiten van de overige processen die sterk verbonden zijn met dat proces, zoals het voorbereiden, gunnen en volgen van overheidsopdrachten, de beleidsformulering en -evaluatie, het uitdragen van de handhaving naar de lokale overheden en de intra-, inter- en supragewestelijke samenwerking met andere (milieu)actoren.

De doelstellingen van het MIP bevinden zich op verschillende niveaus. Op het niveau van de organisatie heeft het plan een doelmatige, deskundige, uniforme, integrale en sturende aanpak van de controles tot doel.

Een tweede belangrijke doelstelling richt zich op het vlak van de effectiviteit van de controles. Het plan voorziet in diepgaande en zo mogelijk geïntegreerde controles bij klasse 1-inrichtingen die (potentieel) sterk milieubelastend zijn of die ernstige risico's voor de omgeving inhouden. Bij de selectie van de bedrijven of bedrijfssectoren wordt rekening gehouden met hun milieureputatie en -verleden.

De beheersing van het werkvolume en de werkdruk is een derde belangrijke doelstelling voor het opmaken van een jaarplan. MI wordt immers geconfronteerd met een groot aantal en een grote diversiteit aan te controleren inrichtingen. Een goed jaarplan moet prioriteiten leggen en daardoor helpen om het werkvolume en de werkdruk te beheersen. Tegelijk moet het ook flexibel zijn: als er zich crisissen voordoen, als er andere incidentele inspecties nodig zijn, of als vernieuwde (politieke) inzichten dringende actie noodzakelijk maken, betekent dat automatisch dat andere (minder-prioritaire) activiteiten uit het MIP niet kunnen worden uitgevoerd.

Het MIP 2008 was, net als de voorgaande jaarplannen, een zeer ambitieus en maximalistisch ingevuld jaarplan dat werd beschouwd als een uitdaging voor de ganse afdeling. Door de uitvoering ervan worden heel wat belangrijke milieutechnische saneringen verwezenlijkt, of minstens dichterbij gebracht.

Totstandkoming van het MIP 2008

Het MIP 2008 was het resultaat van intensief intern overleg waarbij alle toezichthoudende ambtenaren van MI hun stem konden laten horen. MI peilde ook naar prioritaire handavingsnoden bij de Vlaamse minister en bij externe (handavings)instanties (VVSG, afdeling Toezicht Volksgezondheid, OVAM, VLM, FAVV, VMM, afdeling Milieu-, Natuur- en Energiebeleid, afdeling Lucht, Hinder, Risicobeheer, Milieu en Gezondheid en afdeling Land en Bodembescherming, Ondergrond, Natuurlijke Rijkdommen). De verzamelde voorstellen werden geïnventariseerd en uitgediept. Tijdens een planningsseminarie bespraken een dertigtal toezichthoudende ambtenaren alle voorstellen en legden de handavingsprioriteiten voor 2008 vast.

Na het planningsseminarie werkte het Hoofdbestuur de voorstellen verder uit en begrootte zowel de personeelsinzet als het budget. Hierbij werden een aantal beginselen van professioneel projectmanagement toegepast: doel-

stellingen en verantwoordelijkheden werden duidelijk vastgelegd, mijlpalenplannen werden uitgetekend, criteria voor succes werden bepaald, Het MIP werd daarna definitief aanvaard door de staf en ter goedkeuring voorgelegd aan de secretaris-generaal en de minister.

Het MIP 2008 besteedde extra aandacht aan een aantal punten uit de Beleidsbrief Leefmilieu en Natuur 2008 van de minister. Zo bevatte het MIP 2008 een actie rond de aanpak van diffuse emissies van fijn stof en controles gericht op broeikasgasemissies. Dierlijk afval, één van de vier prioritaire bedrijfsafvalstromen, werd gevat in een project rond OBA-verwerkers en in controles in het kader van de overeenkomst dierlijke bijproducten. In het kader van het project 'Integrale milieuvoorwaarden' verzorgde MI in 2008 de opleiding van lokale overheden rond het handhaven van deze milieuvoorwaarden bij garages en carrosseriebedrijven. De geplande GPBV-controles in de chemie- en de galvanosector werden in 2008 verdergezet.

Inhoud van het MIP 2008

Het eerste deel van het MIP 2008 bestaat uit een toelichting waarin het kader wordt geschetst waarbinnen MI haar jaarplan heeft opgesteld en omvat onder andere een beschrijving van haar kerntaken, een toelichting over haar interne organisatie, een omschrijving van alle soorten handavingsactiviteiten (specifieke handavingscampagnes, routinecontroles, reactieve controles, voortgangscontroles, controles uit eigen initiatief), een inschatting van de beschikbare tijd,

Een tweede deel omvat de gedetailleerde beschrijving aan de hand van fiches van alle specifieke handavingscampagnes en een aantal routine-activiteiten, die verdere verduidelijking vergen. In deze fiches wordt meer uitgediept wat de noodzaak of milieurelevantie, de doelstellingen, het benodigde budget, de personeelsinzet en de begin- en streefdatum van de omschreven handavingsactiviteit zijn. Ook worden de verantwoordelijkheden voor de uitvoering ervan vastgelegd.

Tenslotte worden alle handavingsactiviteiten van het MIP 2008 gebundeld in een overzichtelijke tabel. Op de volgende bladzijde wordt een extract (zonder budget en tijdsinschatting) weergegeven.

Overzicht van het MIP 2008

Aard		Thema	Titel
Specifieke handhavingscampagnes	Projecten	GPBV	- Geïntegreerde controles van GPBV-bedrijven uit de chemie- en galvanosector - Geïntegreerde controles van GPBV-bedrijven uit varkens- en pluimveesector
		Water	- Controle van serres
		Bodem en Grondwater	- Controle van grondwaterwinningen - Controle van mestopslagplaatsen
		Afval	- Controle van OBA-verwerkers en mestvergisters - Controle op de aanwezigheid van PCB's in shredderresidu - Controle op het wegtransport van afvalstromen - Controle op de uitvoer van afvalstromen via zeehavens - Controles in het kader van ketentoezicht
		GGO	- Controle van overbrengers en verwerkers van risicohoudend medisch afval
	Acties	Water	- Controle van RWZI's - Controles op vraag van VMM - Controle van voedingsbedrijven onder richtlijn 91/271 - Controle op de lozing van gevaarlijke stoffen - Controle van de zelfcontrole water
		Veiligheid	- Uitvoering van het Seveso II-inspectieprogramma - Veiligheidsonderzoeken - Controle van 'stromen van gevaarlijke producten' bij op- en overslagbedrijven
		Geluid en trillingen	- Geluids- en trillingsonderzoeken - Kwaliteitscontrole van akoestische onderzoeken
		Bodem en Grondwater	- Controle van de zelfcontrole grondwater
		Ozonafbrekende stoffen en BKG	- Controle op het gebruik van ozonafbrekende stoffen en gefluoreerde broeikasgassen
		Afval	- Controles in het kader van de overeenkomst dierlijke bijproducten - Controles van afvalverwerkende bedrijven
		Lucht	- Controle van de zelfcontrole lucht - Emissiebeperking dioxine-achtige PCB's - Fijn stof (PM10): aanpak van diffuse emissies in 'hot spots' - Biomassa- en houtafvalverbrandingsinstallaties - Acties ter beperking van de emissie en de verspreiding van zware metalen naar de lucht - Geuronderzoek Genk
		GGO	- Controle van ingeperkt gebruik bij inrichtingen met een toelating - Controle van ingeperkt gebruik bij inrichtingen zonder toelating
		MI	- Multidisciplinaire scanning van (potentieel) sterk milieubelastende bedrijven
	vorige jaren	Veiligheid	- Veiligheidsonderzoeken
		Lucht	- Geuronderzoek Buringen-Zoutleeuw
Routinecontroles		Water	- Camera-inspecties in riolen en leidingen - Routinemonsters afvalwater
		Geluid	- Ad hoc geluids- en trillingsmetingen
		Afval	- Routinemonsters afvalstoffen, bodem, grondwater en mest
		Lucht	- Routine-emissiemetingen lucht - Immissiemetingen lucht
		Exploitatie	- Controle van milieuvergunningen - Bijzondere voorwaarden van GPBV-aangepaste milieuvergunningen - Controle van de zelfcontrolemeetprogramma's afvalwater en lucht
Reactieve controles			- Klachten - Voorvallen - Evaluatieverslag proefvergunning - Evaluatie werkplan + andere documenten - Rapportering kantschriften - Hoog toezicht
Voortgangscntrole (handhavingsinstrumentarium)			
Eigen initiatief			

Specifieke handhavingscampagnes

De specifieke handhavingscampagnes zijn de inspectieactiviteiten die op een geplande en gecoördineerde manier worden uitgevoerd. Die campagnes worden in het MIP onderverdeeld in projecten, acties, handhavingsonderzoeken en verdere afhandeling van de specifieke handhavingscampagnes van de voorbije jaren. Dit hoofdstuk rapporteert over de activiteiten per thema.

Geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging (GPBV)

De GPBV-richtlijn (96/61/EG, in 2008 vervangen door de gecodificeerde versie 2008/1/EG) heeft een hoog beschermingsniveau voor mens en milieu tot doel en wenst dit doel te bereiken via 'geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging' (GPBV) bij de potentieel meest verontreinigende installaties. Het gaat hierbij zowel om zware industrie zoals productie van elektriciteit, afvalverbranding, ferro- en non-ferro-industrie en chemische industrie als om grote varkens- en kippenkwekerijen.

Cruciaal voor het bereiken van de doelstelling is de rol van de milieuvergunning: de vergunning moet alle milieucompartimenten integreren, gericht zijn op preventie en gebaseerd zijn op de beste beschikbare technieken (BBT) zoals vooropgesteld in de sectorale Europese BREF-studies (BAT Reference Documents). De lidstaten moesten de richtlijn uiterlijk tegen eind oktober 1999 toepassen voor nieuwe GPBV-installaties en tegen eind oktober 2007 voor bestaande.

Dit betekent in concreto dat de vergunningverlenende overheid voor eind oktober 2007 alle milieuvergunningen van GPBV-installaties moest toetsen aan de GPBV-richtlijn en de BREF-studies en, indien nodig, aanpassen. Bovendien moesten alle GPBV-bedrijven tegen die datum hun GPBV-installaties exploiteren volgens de bepalingen van de GPBV-richtlijn en de relevante BREF-studie. MI moet hierop toezien.

Uitvoering van GPBV-controles

MI vulde deze nieuwe taak in door de introductie van een nieuw soort bedrijfscontrole: een meerdaagse diepgaande geïntegreerde controle, de zogenaamde GPBV-controle. In tegenstelling tot de traditionele aanpak bij mono- of multidisciplinaire controles worden bij deze controles alle milieucompartimenten tegelijk beschouwd en leggen de toezichhoudende ambtenaren naast de klassieke aanpak van de bestrijding van verontreiniging een nieuwe klemtoon op preventie.

Bovendien worden tijdens een GPBV-controle naast de gangbare thema's ook nieuwe items aangesneden. Voorbeelden hiervan zijn de controles van het milieuzorgsysteem en van het rationeel gebruik van grondstoffen en energie en de toetsing aan milieukwaliteitsdoelstellingen. Uiteraard staat ook de BBT-toets aan de BREF-studie bij deze controle op het programma.

Sinds 2004 voert MI GPBV-controles uit, in eerste instantie bij chemiebedrijven. In 2006 werd een handleiding voor GPBV-controles bij galvanobedrijven opgesteld en werden ook galvanobedrijven gecontroleerd. In 2007 onderzocht MI de haalbaarheid en opportuniteit van GPBV-controles bij landbouwbedrijven. Dit leidde tot het opstellen van een aangepaste handleiding en de start van deze controles in 2008.

Gelet op het grote verschil tussen enerzijds de industriële GPBV-bedrijven en anderzijds de GPBV-landbouwbedrijven, worden de controles gecoördineerd door 2 aparte werkgroepen, telkens onder voorzitterschap van de GPBV-expert van de stafdienst.

In 2008 voerde MI vijf GPBV-controles bij chemiebedrijven uit, vier bij galvanobedrijven en zestien bij landbouwbedrijven (waarvan acht bij varkensbedrijven en acht bij kippenbedrijven). Daarnaast werden GPBV-deelcontroles uitgevoerd bij vier chemiebedrijven. Tijdens deze deelcontroles ging de aandacht naar het aspect luchtemissies, met daarbij een controle van de zelfcontrole, specifieke emissiemetingen in opdracht van MI en de evaluatie van de toepasselijke BBT-maatregelen. Deze deelcontroles bezorgden MI extra informatie voor het opzetten van het GPBV-handhavingssysteem.

Deze controles resulteerden in 7 processen-verbaal, 22 aanmaningen en 10 raadgevingen. Er werden geen vragen gesteld aan de collega's van de afdeling Milieuvergunningen tot aanvulling of aanpassing van de vergunningsvoorwaarden. De toezichhoudende ambtenaren stelden van elke controle een uitgebreid evaluatieverslag op. MI bezorgde Deze verslagen ook aan de afdeling Milieuvergunningen, zodat zij deze informatie konden gebruiken bij het toetsen van de vergunning. Zo werd overbevraging van de betrokken bedrijven voorkomen.

De belangrijkste inbreuken die bij de uitvoering van deze controles werden vastgesteld bij niet-landbouw GPBV-bedrijven, houden verband met de lozing van afvalwater, de opslag van gevaarlijke stoffen en de emissies naar de lucht. Bij de landbouwbedrijven houden heel wat inbreuken verband met de vergunningstoestand en met de verplichtingen in verband met grondwater.

Herziening van de GPBV-richtlijn

De Europese Commissie startte in 2005 met de herziening van de GPBV-richtlijn. Men stelde daarbij ondermeer vast dat er grote verschillen zijn tussen de lidstaten bij de naleving van de wetgeving en dat deze leiden tot een suboptimaal milieubeschermingsniveau en een verstoring van de interne markt.

Eind 2007 resulteerde deze herziening in een voorstel voor een "richtlijn inzake industriële emissies (geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging)". Dit voorstel herwerkt en integreert zeven bestaande richtlijnen: de GPBV-richtlijn, de richtlijn grote stookinstallaties, de richtlijn afvalverbranding, de richtlijn solventemissies en drie richtlijnen over titaandioxide.

Het voorstel van de Commissie moet leiden tot beduidende voordelen voor het leefmilieu en voor de menselijke gezondheid doordat schadelijke industriële emissies gereduceerd worden, voornamelijk door een betere toepassing van de beste beschikbare technieken. Voorts voert dit voorstel nieuwe verplichtingen in voor de controle van GPBV-bedrijven: alle lidstaten moeten een systeem van milieu-inspecties opzetten. Er moet voor alle GPBV-installaties een inspectieplan zijn en op basis van deze plannen moet een inspectieprogramma opgesteld worden. Het voorstel bevat daarbij ook bepalingen inzake de minimale inspectiefrequentie bij GPBV-installaties, de verplichting tot het uitvoeren van routine-inspecties en niet-routine-inspecties en de bekendmaking van de resultaten van uitgevoerde milieu-inspecties.

MI was op verschillende niveaus actief betrokken bij de besprekingen van dit voorstel en leverde heel wat input voor de verdere verbetering van de diverse voorstellen.

Opstellen van een GPBV-handhavingssysteem

De huidige GPBV-richtlijn bevat reeds een verplichting voor de lidstaten om maatregelen te nemen zodat de vergunningsvoorwaarden door de exploitant in zijn installatie worden nageleefd.

Bij de herziening van deze richtlijn zal deze verplichting waarschijnlijk vervangen worden door een strenge en gedetailleerde regeling (zie hierboven).

Om te zorgen voor een volledige en effectieve implementatie van de geldende bepalingen en ter voorbereiding van de tijdige implementatie van de toekomstige bepalingen in Vlaanderen, zal MI een handhavingssysteem voor GPBV-bedrijven opzetten. In 2008 werkte MI hiervoor een eerste concept uit. Dit concept zal in 2009 verder besproken worden. In eerste instantie zal MI hiervoor de relevante milieuaspecten identificeren en deze vergelijken met uitgevoerde en nog uit te voeren inspecties. Dit systeem zal evolueren tot een planmatig en gecoördineerd handhavingssysteem voor het toezicht en de handhaving bij GPBV-bedrijven.

Zwarerisico-bedrijven

Het grootste deel van de activiteiten in verband met omgevingsveiligheid stond in 2008 in het teken van de preventie van zware ongevallen.

Uitvoering van het Samenwerkingsakkoord

Op 26 juni 2001 werd het Samenwerkingsakkoord van 21 juni 1999 tussen de federale staat, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest betreffende de beheersing van de gevaren van zware ongevallen waarbij gevaarlijke stoffen betrokken zijn (verder kortweg Samenwerkingsakkoord) van kracht. Daarmee werd in belangrijke mate de omzetting van de zogenaamde Seveso II-richtlijn gerealiseerd.

Het doel van die richtlijn is de realisatie van een hoog beschermingsniveau voor mens en milieu. Omdat volgens de Europese Unie verschillen in de regelingen voor inspecties door de bevoegde autoriteiten tot verschillende beschermingsniveaus kunnen leiden, stelt de richtlijn ook hoge eisen aan de inspectie door de overheid.

Het Samenwerkingsakkoord vertaalt de vereisten van de richtlijn naar de Belgische situatie met gedeelde bevoegdheden voor de federale staat (arbeidsbescherming) en de gewesten (bescherming van de omgeving, mens én milieu). Per gewest werd een inspectieteam opgericht met alle betrokken inspectiediensten, op basis van gelijkwaardigheid en met behoud van alle bevoegdheden. Op die manier zijn er per gewest twee inspectiediensten bevoegd voor een bepaalde inrichting: de gewestelijke milieu-inspectie (MI in Vlaanderen) en de federale inspectiedienst die bevoegd is voor de bescherming van de werknemers.

De belangrijkste taak van het inspectieteam is de uitbouw van een inspectiesysteem dat voldoet aan de gestelde eisen: een inspectieprogramma voor alle Seveso II-inrichtingen, een rapport van elke inspectie en terugkoppeling naar de bedrijfsleiding. De inspectieteams hebben ook taken inzake ongevallenonderzoek, de rapportering daarvan aan de Europese Commissie en het adviseren tot een exploitatieverbod door de vergunningverlener als blijkt dat de exploitant duidelijk onvoldoende maatregelen heeft getroffen om zware ongevallen te voorkomen en de gevolgen voor mens en milieu te beperken.

Twee reeksen van drempelwaarden voor tien categorieën van gevaarlijke stoffen en voor een aantal benoemde stoffen bakenen het toepassingsgebied van het Samenwerkingsakkoord af. Daardoor ontstaan drie groepen van bedrijven:

- inrichtingen met gevaarlijke stoffen in hoeveelheden beneden de eerste drempel, de zogenaamde drempel 0-inrichtingen: deze bedrijven vallen niet onder het toepassingsgebied;
- inrichtingen met gevaarlijke stoffen in hoeveelheden tussen de eerste en de tweede drempel, de zogenaamde lagedrempelinrichtingen of drempel 1-inrichtingen: deze bedrijven vallen onder het toepassingsgebied met een aantal verplichtingen, zoals kennisgeving, algemene zorg- en aantoonplicht en preventiebeleid zware ongevallen;
- inrichtingen met gevaarlijke stoffen in hoeveelheden boven de tweede drempel, de zogenaamde hogedrempelinrichtingen of drempel 2-inrichtingen: deze bedrijven vallen onder het toepassingsgebied met een aantal extra voorschriften, zoals veiligheidsrapport en veiligheidsbeheersysteem.

Door de hoge industrialisatiegraad telt Vlaanderen een groot aantal Seveso-bedrijven. Bovendien is dat aantal variabel, bijvoorbeeld door wijzigingen van bedrijfsstructuren of van de aanwezige gevaarlijke stoffen. In de loop van 2007 werd bovendien een wijziging van het toepassingsgebied van kracht. Doordat een aantal drempels gevoelig verlaagden, was er in 2008 een toename van het aantal Seveso-bedrijven, vooral in minder voor de hand liggende sectoren (bijvoorbeeld metaalverwerkende bedrijven).

Seveso II-inspectieprogramma

Opmaak van het inspectieprogramma

Jaarlijks stellen de Seveso-inspecteurs van beide bevoegde inspectiediensten in onderling overleg een ontwerpinspectieprogramma op voor het volgende werkjaar. Daarbij leggen ze het doel en de reikwijdte van de inspecties vast, net zoals de inspectiedienst die belast is met de inspecties. Zowel gezamenlijke inspecties als controles door één inspectiedienst zijn mogelijk.

Het is van groot belang dat het doel en de reikwijdte van de inspecties goed worden vastgelegd. De inspecties moeten immers door onderzoek van de bedrijfsinterne systemen een totaalbeeld geven van de risico's van de bedrijfsactiviteiten en de beheersing ervan. Met de beschikbare inspectiecapaciteit is het echter niet mogelijk per inspectie voldoende tijd te voorzien om alle bedrijfsinterne systemen te onderzoeken en dat totaalbeeld te verkrijgen. Daarom leggen de inspecteurs voor elke in-

spectie doel en reikwijdte vast, en controleren ze een deelaspect. In de loop der jaren geeft de uitvoering van de jaarprogramma's dan het totaalbeeld.

In 2008 implementeerden de inspectiediensten een vernieuwd inspectieprogrammasysteem. Het systeem gaat uit van 'inspectiedomeinen', de verschillende technische, organisatorische en bedrijfskundige systemen die moeten worden onderzocht. De inspectiedomeinen laten toe om per bedrijf de aspecten die belangrijk zijn voor de preventie van zware ongevallen gestructureerd in kaart te brengen: Sevesostatus/initiële controle, procesinstallatie, operationeel personeel, gevaarlijk werk, noodplanning, ongevallen en incidenten en preventiebeleid zware ongevallen.

Inspectiedomeinen kunnen opgesplitst worden in functie van de aanwezigheid van meerdere productie-eenheden in een bedrijf. De Seveso-inspecteurs bepaalden de verschillende inspectiedomeinen voor de bedrijven en in functie daarvan legden ze het inspectieprogramma vast voor 2008: aard van het geplande onderzoek en toe te passen inspectiemethode.

Voor de verschillende inspectiedomeinen staan verschillende inspectiemethoden ter beschikking. De inspectiediensten implementeerden vanaf 2008 ook een geïntegreerd inspectie-instrumentensysteem: de inspectie-instrumenten worden afgestemd op de inspectiedomeinen. Eind 2008 waren volgende inspectie-instrumenten in testversie beschikbaar: Procesveiligheidsdocumentatie (domein procesinstallaties), Ontwerp en wijzigingen van procesinstallaties (domein procesinstallaties), Onderzoek van ongevallen en incidenten (domein ongevallen en incidenten) en Atmosferische Bovengrondse Opslagtanks (domein procesinstallaties). De inspectiediensten werkten ook aan andere instrumenten, maar daarvan verschijnt de testversie pas in 2009.

Bij het vastleggen van het inspectieprogramma per bedrijf houden de Seveso-inspecteurs rekening met de beschikbare gegevens: vergunningen, kennisgeving, veiligheidsrapporten, milieu- en veiligheidstechnische voor geschiedenis, belangrijke wijzigingen, voorvallen in het betrokken bedrijf of in vergelijkbare bedrijven. De inspectiediensten waken er over dat de verschillende bedrijfsinterne systemen aan bod komen (technisch, organisatorisch, beheer). Daarbij besteden ze bijzondere aandacht aan de installaties met het grootste risico, aan de systemen die ontoereikend of onvoldoende performant zijn en aan de verantwoordelijkheidszin van de bedrijfsleiding.

Een belangrijk kenmerk van het inspectieprogramma is het dynamische karakter ervan: als de actualiteit dat ver-

eist (wijzigingen, voorvallen, nieuwe inzichten, ...) wordt het programma aangepast.

Uitvoering van het inspectieprogramma

Voor de voorbereiding en uitvoering van de geprogrammeerde (gezamenlijke) inspecties maken de betrokken toezichthoudende ambtenaren de nodige concrete afspraken. Ook de MI-dossierhouders worden uitgenodigd voor de inspecties.

In 2008 voerden de veertien toezichthoudende ambtenaren van de dienst Toezicht zwaarisericobedrijven van MI 385 inspecties uit in 296 bedrijven, het merendeel daarvan samen met de federale collega's van de Afdeling van het toezicht op de chemische risico's. Meer concreet betekenen die cijfers dat MI in 2008 bij 82 % van de bekende lagedrempelinrichtingen en bij 89 % van de bekende hogedrempelinrichtingen een deelaspect van de veiligheidsproblematiek onderzocht.

Bij het aantal inspecties moeten enkele kanttekeningen worden geplaatst. Eén inspectie kan meerdere inspectiedomeinen of inspectiemethoden omvatten. Zo kan bijvoorbeeld een onderzoek van een specifiek risico voor het inspectiedomein procesinstallatie worden gecombineerd met de voortgangscontrole van de actieplannen naar aanleiding van eerdere controles in hetzelfde of een ander inspectiedomein. Eén inspectie kan eveneens gespreid zijn over verschillende dagen.

Controles door Toezicht zwaarisericobedrijven	
Aantal gecontroleerde hogedrempelinrichtingen	110
Aantal gecontroleerde lagedrempelinrichtingen	122
Aantal gecontroleerde drempel 0-inrichtingen	64
Totaal aantal gecontroleerde inrichtingen	296
Aantal uitgevoerde inspecties	385

Als principe geldt dat er na elke inspectie een handhavingsbrief vertrekt naar het bedrijf. Voor MI kan het daarbij gaan om raadgevingen en aanmaningen, zowel op basis van het Samenwerkingsakkoord als op basis van het Milieuvergunningendeceet, afhankelijk van de problematiek en van de effectiviteit van de handhaving. Omdat de belangrijkste verplichting in het Samenwerkingsakkoord (de zorgplicht) geformuleerd is als een doelvoorschrift zullen de inspecteurs in de meeste gevallen een aanmaning geven tot het treffen van de nodige corrigerende acties en het bezorgen van een actieplan daartoe.

MI hecht groot belang aan voortgangscontrole: bij ruim de helft van de inspecties was de voortgangscontrole van de tijdige en effectieve uitvoering van de gedefinieerde acties een belangrijk thema.

Ook het vermelden waard is het grote belang dat werd gegeven aan de controle van organisatorische systemen. Uit een analyse van de zware ongevallen die werden gemeld aan de Europese Commissie is immers gebleken dat het merendeel ervan het gevolg is van beheerstechnische en organisatorische tekortkomingen. Goede organisatorische systemen zijn onontbeerlijk voor de beheersing van de risico's van zware ongevallen. Voor de controle van de organisatorische systemen maakten de inspecteurs al gedeeltelijk gebruik van de inspectie-instrumenten nieuwe stijl: de nadruk lag daarbij veel meer op de evaluatie van de effectieve implementering van de elementen van het veiligheidsbeheersysteem in de bedrijven.

Verdere inventarisatie van de Sevesobedrijven en de bepaling van de Sevesostatus bleven belangrijk in 2008. Daarbij kregen de ecotoxische producten grote aandacht, aangezien steeds meer bestaande producten worden ingedeeld als milieugevaarlijk (bv. biociden) en aangezien door de wijziging van het Samenwerkingsakkoord de drempels voor de ecotoxische stoffen verlaagd werden. Ook wijzigingen in bedrijfsstructuren en -activiteiten gaven aanleiding tot wijzigingen in Sevesostatus.

Omwille van de economische crisis verminderden veel Sevesobedrijven hun productiecapaciteit en/of legden ze productielijnen stil in 2008. De inspectiediensten speelden daarop in: de minimumbezetting die noodzakelijk is voor een veilige exploitatie was een aandachtspunt tijdens controles en de noodplanning onder die bijzondere omstandigheden was het onderwerp van enkele specifieke inspecties.

In 2008 werden eveneens verschillende ongevallen en incidenten onderzocht, zoals het omvallen van rekken in een opslagmagazijn met gevaarlijke goederen, een brand in een visbreakereenheid, een grondverzakking in een productie-installatie, een accidentele SO_x-emissie, een overvulling van containervaten, een ontploffing in een filterzaal en een accidentele lozing van KWS in opervlaktewater.

Wanneer er zich een ongeval of incident voordoet, doet het inspectieteam de eerste vaststellingen ter plaatse (feiten, getroffen noodmaatregelen, ...) en geeft de exploitant de opdracht het ongeval of incident te onderzoeken (oorzaken, gevolgen voor mens en milieu, ...). Het bedrijf moet dan op basis van de onderzoeksresultaten een actieplan opstellen met maatregelen ter voorkoming van herha-

ling en maatregelen voor herstel en schoonmaak van het milieu. Bij daaropvolgende voortgangscontroles volgt het inspectieteam dan de uitvoering van het actieplan.

'Stromen van gevaarlijke producten' bij op- en overslagbedrijven

De voorbije jaren stelde MI vast dat gevaarlijke producten geregeld van opslagplaats veranderden. Dit komt enerzijds doordat de klanten van de magazijnen veranderen en anderzijds doordat de opslagmagazijnen beslissen om minder producten te stockeren. Een belangrijke motivatie voor dat laatste is dat een aantal exploitanten de hoge drempel van het Samenwerkingsakkoord niet willen overschrijden omwille van de kosten (opstellen SWA-VR, Sevesoheffingen, ...).

Het was echter niet duidelijk of alle opslagmagazijnen voldoende vergund waren voor de opslag van deze producten en of ze de toepasselijke milieuvoorwaarden naleefden. Daarom werd in het MIP 2008 een actie rond de controle van deze stromen opgenomen. De inspecteurs controleerden een 60-tal bedrijven aan de hand van een beperkte checklist. De bedrijven werden geselecteerd op basis van een aantal criteria, zoals het beschikken over ADR-chauffeurs of een opslagplaats voor ADR-producten.

Zo controleerden de inspecteurs midden april een bedrijf waartegen de gemeente proces-verbaal had opgesteld wegens de niet-vergunde opslag van 700 ton trinatriumhexafluoraluminaat. Tijdens de controle bleek dat 260 ton product al afgevoerd was. Volgens de informatie op de zakken was het product milieugevaarlijk. Uit het veiligheidsinformatieblad bleek dat het product giftig en milieugevaarlijk was. Bovendien bleek dat bij hoge temperaturen en vochtigheid HF gevormd kon worden. Dit betekent een risico bij brand en bluswerken. De zaakvoerder was naar eigen zeggen niet op de hoogte van het feit dat het product gevaarlijk was. Hij zou het product tegen het eind van de volgende week naar een daarvoor vergund Sevesobedrijf laten overbrengen.

Dit magazijn bleek echter slechts vergund te zijn voor 500 ton giftige producten. Daarom controleerden de inspecteurs een paar dagen later aan de hand van de stocklijst hoeveel gevarengoed in dit magazijn aanwezig was. Er bleek maar 66 kilogram opgeslagen te worden. Bij de controle ter plaatse bleek dat het trinatriumhexafluoraluminaat inderdaad nog niet aanwezig was.

Een maand later voerden de inspecteurs nog een controle uit bij dit Sevesobedrijf. Uit het stockoverzicht bleek dat er 911 ton trinatriumhexafluoraluminaat opgeslagen werd in

compartimenten waarin geen giftige of milieu-gevaarlijke producten opgeslagen mochten worden. Bovendien werd het giftige product opgeslagen naast ontvlambare producten en zeer licht ontvlambare gassen. De inspecteurs maanden het bedrijf ter plaatse aan onmiddellijk maatregelen te nemen om de onvergunde opslag te verwijderen en de scheidingsregels na te leven.

Over het algemeen stelden de inspecteurs bij de controles van de stromen van gevaarlijke producten vast dat er in transportbedrijven weinig of geen opslag gebeurde en ze ontdekten ook geen nieuwe Sevesobedrijven.

Afval en Ketentoezicht

Met de doorvoering van de operatie Beter Bestuurlijk Beleid kreeg MI een sleutelrol in het ketentoezicht op de afvalstoffen. De afdeling reageerde daarop met de oprichting van een 'ketenteam' dat zich onder meer toespitst op afvaltransportcontroles langs de weg en in de zeehavens. In het kader van het ketentoezicht kunnen toezichthoudende ambtenaren provinciegrensoverschrijdend werken. De activiteiten van het ketenteam en van de werkgroep Afval sluiten heel nauw bij elkaar aan.

In 2008 liepen er projecten voor de controle van het wegtransport van afvalstoffen, de controle op uitgevoerde afvalstromen via zeehavens en de inspectie van ketendossiers. Daarnaast liepen er acties in het kader van dierlijke bijproducten en afvalverwerkende bedrijven.

Controles in het kader van de overeenkomst dierlijke bijproducten

De wijze waarop we moeten omspringen met dierlijke bijproducten die **niet** bestemd zijn voor menselijke consumptie en waar we er allemaal (niet) mee heen kunnen, is op Europees niveau bepaald in de verordening (EG) Nr. 1774/2002. De geïnspecteerde producten omvatten zowat alles wat je je maar kan bedenken dat van dierlijke oorsprong is én wat niet bedoeld is voor menselijke consumptie: slachtafval, keukenafval, met PCB's verontreinigd vet, huiden voor lederproductie, kadavers, gelatine, farmaceutische producten, jachttrofeeën en nog zoveel meer. In het federale België zijn zowel de gewestelijke

als de federale overheid bevoegd, elk voor hun specifieke materie. De overeenkomst van 28 oktober 2005 bakent de taken van alle instanties af. Die overeenkomst bepaalt onder meer dat elke betrokken instantie (dus ook MI) jaarlijks een controleprogramma moet organiseren voor bedrijven die dierlijke bijproducten voortbrengen, ophalen, vervoeren, opslaan, gebruiken of verwerken. Jaarlijks moet hierover gerapporteerd worden aan de Permanente evaluatiecommissie, opgericht in het kader van deze overeenkomst.

De lijst van actoren die gevat zijn door de verordening en die moeten worden geïnspecteerd is lang. Daarom heeft MI een inventarisatiestudie laten uitvoeren. De studie rangschikt de actoren op basis van een aantal criteria die relevant kunnen zijn voor het bepalen van een inspectiefrequentie. De omvang van de bedrijven en de aard, de verscheidenheid en het risico van de voortgebrachte dierlijke bijproducten spelen daarin onder meer een rol.

Geïnspecteerde bedrijven

MI onderscheidt in haar controles van dierlijke bijproducten drie verschillende types van bedrijven. De eerste groep zijn de bedrijven die volgens de verordening over een schriftelijke erkenning moeten beschikken om bepaalde activiteiten te mogen uitvoeren. De tweede en moeilijkst te inspecteren groep zijn de ophalers van dierlijk afval, die in het Vlaamse Gewest eveneens over een erkenning moeten beschikken. De derde en – met haar meer dan 2.000 bedrijven – de omvangrijkste groep zijn de bedrijven waar dierlijke bijproducten worden geproduceerd. Het zijn bijvoorbeeld slachthuizen, uitsnijderijen, verwerkers van eieren, allerhande bedrijven die te maken hebben met vlees of vis, meststofproducenten, verkooppunten van hoeveproducten en industriële melkbedrijven. In totaal werden in 2008 in de drie groepen respectievelijk 65, 31 en 97 bedrijven geïnspecteerd.

OVAM en VLM verlenen de erkenningen aan 6 van de 11 groepen van bedrijven voor wiens exploitatie de verordening een erkenning oplegt. MI houdt toezicht op de naleving van voorwaarden die aan deze erkenningen zijn verbonden. De intermediaire bedrijven slaan onverwerkte dierlijke bijproducten tijdelijk op en voeren er eventueel een kleine, weinig ingrijpende bewerking op uit (invriezen, versnijden, verpakken, ...). De opslagbedrijven mogen enkel verwerkte dierlijke bijproducten opslaan. Die verwerkte producten worden aangevoerd van de verwerkingsbedrijven waar ze volgens een welbeschreven verwerkingsmethode zijn behandeld. Een specifieke groep van bedrijven zijn de composteerinstallaties en de vergistingsinstallaties waar dierlijke bijproducten worden omgezet tot compost of methaan. Tot slot kunnen dierlijke bijproducten worden verbrand in een verbrandings-

of een meeverbrandingsinstallatie. Tot de laatste groep behoren niet enkel de gekende afvalverbrandingsovens, maar ook de steeds meer opduikende dierencrematoria.

Ervaringen en vaststellingen

Tijdens de voorgaande jaren had MI haar inspecties op dierlijke bijproducten hoofdzakelijk beperkt tot de opslagmodaliteiten van het afval van slachthuizen en naleving van de Vlarembevelingen door de verwerkers van dierlijk afval. De complexiteit van de hierboven aangehaalde verordening, de trage implementatie ervan in België en het breed spectrum aan handhavingstaken waarmee MI is belast, hebben er toe geleid dat de bevelingen van de verordening pas nu ten gronde werden gecontroleerd. Het doorgronden van de omvangrijke tekst van de verordening vergde van onze milieu-inspecteurs een aanzienlijke inspanning.

De inspecties bij de 193 bedrijven resulteerden in 3 processen-verbaal en 49 brieven waarin de exploitanten werden aangemaand of geadviseerd om binnen de gestelde termijnen bepaalde acties te ondernemen om de regelgeving na te leven. Europa legt een aantal vergaande maatregelen op om ten allen prijze te voorkomen dat iemand het afval bij toeval een verkeerde richting laat uitgaan. Zo moeten de afvalrecipiënten worden voorzien van eenvoudige labels die aangeven welk soort afval ze bevatten: categorie 3-, categorie 2- of categorie 1-afval. En respectievelijk ook van de zinnen '*niet voor menselijke consumptie*', '*niet voor dierlijke consumptie*' of '*uitsluitend geschikt voor verwijdering*'. Het afval dat een risico inhoudt van BSE-overdracht (het grootste aandeel van het categorie 1-afval) moet bovendien onmiddellijk worden gekleurd met methyleenblauw, een opvallende visuele merker die iedereen moet ontraden om dit materiaal nog te gebruiken als voeder. Een aantal exploitanten voert deze kleuring nog steeds niet uit. En dan moet het tot diermeel verwerkte materiaal van categorie 1 of 2 nog in een welomschreven hoeveelheid worden gemerkt met een herkenbare merker. Indien toch nog iemand dit voor diervoeding ongeschikte materiaal zou gebruiken in diervoeder, kan dat nog via analyses – uitgevoerd door het FAVV – worden gedetecteerd. Een ander belangrijk element in de regelgeving van dierlijke bijproducten is het zogenaamde handelsdocument, een transportdocument dat volgens een welbepaald model moet worden opgesteld. Zelfs nu de regelgeving al enkele

jaren heel duidelijk stelt hoe dit model er uitziet, blijft het moeilijk om het gebruik ervan af te dwingen. MI zette de grootste ophalers van dierlijk afval aan tot het gebruik van de correcte documenten.

Een grote bezorgdheid in de regelgeving over dierlijke bijproducten is de hygiëne binnen de verwerkingsbedrijven. De meeste bedrijven moeten daarom duidelijk onderscheid maken tussen een reine en een onreine zone. Ze moeten maatregelen nemen om herbesmetting van verwerkte producten door contact met het onverwerkte materiaal te voorkomen. De bedrijven moeten er ook voor zorgen dat de voertuigen die de onverwerkte dierlijke bijproducten aanbrengen worden gereinigd en ontsmet.

MI heeft in 2008 bij 15 Vlaamse verwerkers van dierlijke bijproducten het resultaat van het verwerkingsproces gecontroleerd door monsters van de dierlijke bijproducten die het verwerkingsproces hadden doorlopen te laten nemen en analyseren. In totaal werden 96 monsters genomen. Elk monster bestaat uit 5 deelmonsters waarop de voorgescreven microbiële analyses werden uitgevoerd. Bij 6 monsters van 3 verschillende bedrijven werd een Salmonella-contaminatie aangetroffen. In 2 andere bedrijven werden in totaal 3 partijen van diermelen bemonsterd die niet voldeden aan de norm voor Enterobacteriaceae.

Omwille van de betrokkenheid van verschillende autoriteiten bij de erkenningverlening en de handhaving van deze regelgeving voerde MI doorlopend overleg met OVAM, VLM en FAVV over de interpretatie van de bepalingen van de verordening. Dit overleg gebeurde formeel op de Commissie Dierlijke Bijproducten, maar zeer vaak ook telefonisch en per e-mail. Een vlot overleg tussen alle instanties is onontbeerlijk om te vermijden dat de sector met verschillende standpunten wordt geconfronteerd.

Controles bij verwerkers van afvalstoffen

Sinds enkele jaren plant MI jaarlijks doorgedreven controles bij afvalverwerkende bedrijven om de naleving van de bepalingen van het Milieuvergunningsdecreet en het Afvalstoffendecreet te inspecteren, met de klemtoon op de naleving van de rubriek 2-voorwaarden, en de traceerbaarheid van de aangeboden en afgevoerde afvalstoffen.

In 2008 zette MI het project verder met de inspectie van 26 bedrijven. Hieronder bevonden zich drie bedrijven die schroot en/of voertuigwrakken verwerken, elf bedrijven voor de opslag en de sortering of de behandeling van niet-gevaarlijke afvalstoffen, zes verwerkers van bouw- en slooppuin, één grondreinigingscentrum en vier bedrijven voor de verwerking van specifieke afvalstromen (kunststof, afgewerkte olie, accu's en een kringloopcentrum). Twee van deze bedrijven beschikten niet over een milieuvergunning en één bedrijf was ook nog een bron van grote stofhinder voor de omwonenden. Stofhinder kan worden voorkomen door de aanleg van een (verplicht) groenscherm rond het bedrijf. Bij 35% van de bedrijven was dit groenscherm niet of onvolledig aanwezig.

Afvalverwerkende bedrijven moeten beschikken over een milieucoördinator die onder meer als taak heeft te waken over de naleving van de milieuregelgeving en tekortkomingen te rapporteren aan de bedrijfsleiding. Jaarlijks moet deze persoon een verslag opstellen. In zes bedrijven was er geen milieucoördinator aangesteld, in tien bedrijven kon het jaarlijks verslag niet worden getoond.

Werkplan

Vlarem II verplicht bij elke afvalverwerkende activiteit het opstellen van een werkplan. Een richtlijn voor het opstellen ervan staat ter beschikking van de exploitanten op de MI-website. Van de 26 geïnspecteerde bedrijven konden acht exploitanten geen werkplan voorleggen en beschikten er elf over een door MI goedgekeurd werkplan. In tien gevallen stemde de inhoud van het document niet meer overeen met de toestand op het terrein of was het inhoudelijk te beperkt. In 46% van de bedrijven was de infrastructuur (uithangbord, omheining, poort,...) niet helemaal uitgevoerd zoals de regelgeving het voorschrijft.

Een weegbrug is een vrij dure investering maar is een belangrijke schakel in de traceerbaarheid van de afvalstoffen. In vier van de 26 bedrijven was geen weegbrug geïnstalleerd zonder dat hiervoor een afwijking werd verleend in de milieuvergunning. Eén bedrijf voerde afvalstoffen aan of af buiten de toegelaten uren.

Eens op het terrein moet de exploitant beslissen of de aangevoerde afvalstoffen kunnen worden aanvaard. 15 van de 26 bedrijven konden formele aanvaardingsprocedures voorleggen. Dergelijke procedures moeten beschrijven waar de afvalstoffen in ontvangst worden genomen, welke controles erop gebeuren vooraleer wordt beslist of ze al dan niet worden aanvaard en hoe wordt omgesprongen met geweigerde partijen. In vier gevallen werden bedrijven technisch onvoldoende uitgerust bevonden om bepaalde aanvaarde afvalstoffen te verwerken. Bij zes bedrijven werden meer afvalstoffen aange troffen dan was toegelaten in de milieuvergunning.

Traceerbaarheid van de verwerkte afvalstoffen

Afvalverwerkers moeten beschikken over een voortdurend geactualiseerd verwerkingsregister met de afvalpartijen die op het bedrijf werden aanvaard. Dit register moet de inspecteur toelaten om afvalstoffen te volgen van bij de plaats van productie tot op de plaats van verwerking. Achttien van de gecontroleerde bedrijven beschikken over een register op computer. Vijf bedrijven beschikten niet over een register. In 54 % van de bedrijven werd het register – zoals wettelijk bepaald – dagelijks aangevuld. Slechts zes bedrijven konden een register voorleggen met alle noodzakelijke gegevens. Onderstaande tabel vermeldt welke gegevens het register moet bevatten en in hoeveel gevallen de registers onvolledig waren.

Controle op de aangevoerde afvalstoffen

In vier dossiers oordeelde de toezichthoudend ambtenaar dat de exploitant over onvoldoende informatie beschikte over de aangevoerde afvalstoffen om zich ervan te vergewissen dat hij vergund is om de aangeboden afvalstof te verwerken en dat in zijn bedrijf de technische middelen voorhanden zijn om ze te kunnen verwerken.

De vrachtwagens moeten steeds passeren over een weegbrug met automatische registratie tussen 7 uur en 19 uur.

Gegevens in verband met de aangevoerde afvalstof bij de 26 gecontroleerde bedrijven	Aantal bedrijven waar dit gegeven niet werd geregistreerd
Datum en uur van aanvoer	11 (42%)
Aard en samenstelling + EURAL-code	8 (31%)
Eventuele weigering van de partij + reden van de weigering	8 (31%)
Adres van de vervoerder van de afvalstof	8 (31%)
Verwerkingswijze van de afvalstof	7 (27%)
Opmerkingen, storings, metingen	7 (27%)
Adres van de producent van de afvalstof	6 (23%)
Lokalisatie van de opslag op het terrein	5 (19%)
Hoeveelheid	4 (15%)

Nog steeds blijken de EURAL-codes, die al sinds 1 januari 2002 worden gebruikt, onvoldoende ingeburgerd te zijn. In veel gevallen worden de EURAL-codes (al dan niet bewust) niet correct toegekend.

Om de traceerbaarheid van de afvalstoffen na te gaan vroeg MI de exploitanten om enkele steekproefsgewijs aangeduide afvalstoffen die op het terrein aanwezig waren, terug te vinden in het register. 65% van de exploitanten was in staat om de partijen op het terrein terug te vinden in het register. Bedrijven waar partijen afval worden samengevoegd tot grotere partijen vooraleer ze worden verwerkt, konden slechts bij uitzondering aantonen uit welke aangevoerde partijen de samengevoegde partij bestond.

Afvalstoffen die het bedrijf opnieuw verlaten als afvalstof, moeten opnieuw worden geregistreerd. In drie dossiers kon het bedrijf geen afvoerregister voorleggen.

Het algemene verbod op de verbranding van afvalstoffen werd overal gerespecteerd. Er werden op de bedrijfsterrainen nergens verbrandingsresten aangetroffen die konden wijzen op de illegale verbranding van afvalstoffen.

De meeste afvalstoffen van de gecontroleerde bedrijven worden verwerkt in België. Bij de bedrijven die afval over de grenzen brengen werden geen onregelmatigheden vastgesteld tegen de verplichte administratieve procedure.

In het kader van deze actie werden negen bedrijven geverbaliseerd, twee raadgevingen gegeven en 19 aanmaningen verstuurd.

Controle op de aanwezigheid van PCB's in shredderresidu

In de loop van de voorbije jaren werden verschillende maatregelen opgelegd aan de shredderbedrijven die ervoor moesten zorgen dat de emissies van dioxineachtige PCB's daalden. Zo werd het opstellen van een stofbeheersplan opgelegd en werden maatregelen opgelegd om ontbranding tijdens het snijbranden van oliehoudende afvalstoffen te minimaliseren. MI en VMM stelden echter vast dat shredders belangrijke emittoren van dioxineachtige PCB's bleven. Er werd toen meer aandacht besteed aan het acceptatiebeleid van de shredderbedrijven. Het aanzetten van de bedrijven tot nauwgezetere controles van het binnenkomend materiaal, moest leiden tot de vermindering van het verwerken van PCB-belaste afvalstromen. MI wenste de efficiëntie en effectiviteit van het gevoerde acceptatiebeleid te controleren door het bemonsteren en analyseren van het geshredderde

materiaal. De lichte fractie hiervan, in het jargon ook 'fluff' genoemd, wordt in hoofdzaak gestort op drie Vlaamse stortplaatsen. De Vlaamse regelgeving verbiedt echter het storten van afvalstoffen die meer dan 0,005% of 50 mg/kg PCB bevatten.

Naar aanleiding van enkele aanmaningen van MI die verband hielden met de controle op het stortverbod voor shredderafval dat meer PCB bevatte dan de norm voorschreef, liet de sector een eerste studie uitvoeren die moest aantonen dat een representatieve bemonstering en analyse van het shredderafval onmogelijk was wegens de grote variabiliteit ervan. Bovendien zou COBEREC, de federatie die onder meer de shredderbedrijven verenigt, in tweede instantie verschillende types van schroot bemonsteren en laten analyseren op PCB's in de hoop een of meerdere risicohoudende categorieën van schroot te kunnen detecteren wat PCB-contaminatie betreft. De resultaten van dit tweede gedeelte van de studie heeft MI nooit gezien. Nadat MI via het kabinet op de hoogte werd gebracht van de resultaten van de eerste studie, werd een overleg georganiseerd tussen het kabinet, de sector en de administratie (AMV, OVAM, MI). Er werd toen afgesproken dat MI het voorgelegde studierapport zou laten evalueren en zou onderzoeken hoe ze rekening kon houden met de meetonzekerheid die toe te schrijven was aan de bemonsteringsprocedure. Dit heeft geleid tot het uitschrijven van een interne onderrichting die gedetailleerd beschrijft hoe een gerapporteerd PCB-gehalte van een monster van shredderafval, moet worden getoetst aan de norm. Deze werkwijze wordt door de sector aanvaard.

Tussen november 2008 en februari 2009 werd een bemonsteringscampagne uitgevoerd die moet weergeven op welke manier de PCB-problematiek evolueert.

Havencontroles

De uitvoer van afvalstoffen naar derdewereldlanden wordt geregeld in de Europese Verordening 1013/2006 betreffende de overbrenging van afvalstoffen (EVOA). Dit betekent dat de exporteurs van afval rekening moeten houden met een aantal verplichtingen, gaande van een eenvoudige informatieplicht of een specifieke toelating ('kennisgeving') voor de meeste groenelijstaafvalstoffen, tot een volledig uitvoerverbod voor gevaarlijk afval (rode lijst).

De controle op de uitvoer van afval gebeurt onder meer aan de grenzen van de Europese Unie, met name op de uitvoer van afval in zeecontainers via de belangrijkste Vlaamse havens. Indien MI tijdens het openen van de containers vaststelt dat de

lading, de bestemming of de wijze van verwerking niet in orde zijn, blokkeert de Scheepvaartpolitie of MI de hele partij en begint MI aan een onderzoek. Dit kan inhouden dat MI de containers terugstuurt naar de plaats van lading en vervolgens grondig uitzoekt wie verantwoordelijk was voor de illegale zending.

In 2008 voerde MI twintig routine-havencontroles uit, waarvan negen in Zeebrugge, zeven op Antwerpen Rechteroever en vier in de Waaslandhaven. Omdat in deze laatste haven het Deurganckdok in 2008 op volle toeren begon te draaien, en door de verhuis van enkele grote scheepslijnen naar dit dok, werd het voor MI interessant om hier volwaardige havencontroles uit te voeren.

2008 was ook het jaar dat het Parket van Antwerpen het initiatief nam om het project 'Afvalfraude Antwerpen' op te starten. Dit project moet zorgen voor een betere coördinatie tussen de entiteiten die betrokken zijn bij de afvalcontroles in de Antwerpse haven, en bij uitbreiding ook de Waaslandhaven. Naast MI nemen dus ook FLI, de Scheepvaartpolitie, de Douane en OVAM deel aan dit project. Door de verbeterde afspraken leidde dit project in 2008 al tot een toename van meldingen van illegale transporten door andere entiteiten aan MI, dit buiten de twintig geplande routine-controles.

Vaststellingen

MI inspecteerde in 2008 in totaal 225 containerpartijen. Hiervan waren er 112 afkomstig uit het Vlaamse Gewest,

goed voor 260 containers of 6.263 ton afval. Dit betekent een stijging ten opzichte van 2007 (81 partijen), wat voornamelijk te verklaren is door het toegenomen aantal meldingen van de Douane en FLI aan MI.

De meest geïnspecteerde afvalstoffen van Vlaamse herkomst waren kunststof (36), ferro- en non-ferroschroot (30), kabelafval (17), papier (10) en electroschroot (8). In 10 van de 112 gevallen bleek de containerinhoud niet uit afval te bestaan, maar uit nieuwe producten.

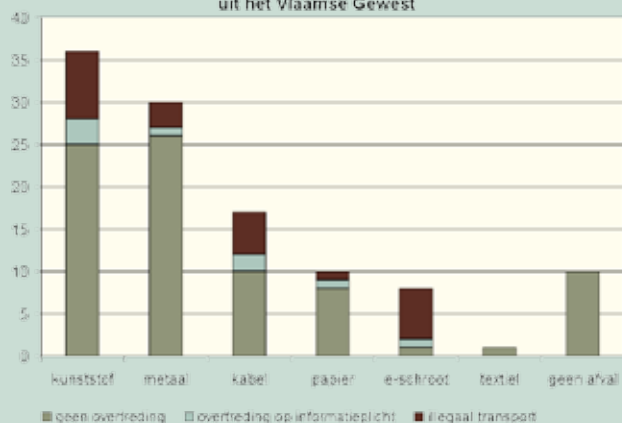
In vergelijking met 2007 is het aantal vaststellingen van illegale zendingen gestegen, van 12% naar 21%. Hier zijn een aantal mogelijke verklaringen voor.

Door de samenwerking in het kader van het project Afvalfraude Antwerpen werd het mogelijk om de douanediensten beter in te lichten over illegale praktijken, problematische afvalstromen en risico-bedrijven. Een groot aantal vaststellingen is dus gebeurd naar aanleiding van de verscherpte aandacht van ondermeer douane-verificatoren op de kaaien.

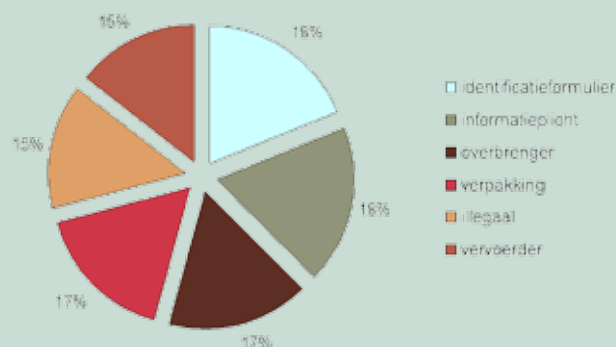
Ook met de Chinese milieuhandhavingsautoriteit MEP heeft MI haar samenwerking in 2008 gevoelig verbeterd, waardoor het zeer eenvoudig is geworden om na te gaan of de Chinese firma die door Vlaamse exporteurs wordt opgegeven als 'eindverwerker', inderdaad over geldige Chinese vergunningen beschikt om buitenlands afval te mogen verwerken. Op die manier deed MI in 2008 vaststelling van 6 pogingen tot uitvoer naar niet-vergunde Chinese verwerkers, voornamelijk in de branche van het kunststofafval.

De hoge graad van overtreding wordt ten slotte ook veroorzaakt door een beperkt aantal recidivisten, die verschillende partijen gevaarlijk afval (vooral teerhoudende grondkabel) naar het Verre Oosten hebben verscheept, of die electroschroot en transformatoren naar China wilden uitvoeren, ondanks het expliciete verbod dat China hiervoor ingesteld heeft.

Havencontroles: resultaten van de gecontroleerde partijen uit het Vlaamse Gewest

Wegcontroles: aard van de overtredingen

MI heeft haar beperkte inspectiecapaciteit in 2008 vooral gericht op de uitvoer naar het Verre Oosten, met name China Mainland (55% van de vaststellingen), Hong Kong (20%) en India (11%). Het grootste deel van de vaststellingen gebeurde in de Waaslandhaven, ten koste van de controles op Antwerpen Rechtoever. De controles in Zeebrugge bleven qua aantal stabiel ten opzichte van 2007, maar het aantal vaststellingen van illegale uitvoer zakte daar van 4 naar 1.

Wegcontroles

Afvalstoffen moeten op elk ogenblik traceerbaar zijn. Wanneer een vrachtwagen geladen met afvalstoffen onderweg wordt gecontroleerd moet het voor de toezicht houdend ambtenaar onmiddellijk duidelijk zijn waar het afval vandaan komt, waar het zal verwerkt worden en, belangrijker nog, wat de juiste inhoud van de lading is.

In 2008 heeft MI samen met de politiediensten 30 wegcontroles uitgevoerd. Enkele van deze wegcontroles waren verspreid over verschillende locaties. In totaal controleerde MI op die manier 522 vrachtwagens, waarvan 302 met afval geladen waren. De meest gecontroleerde afvalstromen waren schroot, bouw- en sloofafval, hout, gemengd bedrijfsafval en papier. 29 % van deze transporten was grensoverschrijdend. Bij 27% van de gecontroleerde afvaltransporten stelde MI een overtreding vast op de afvalstoffenwetgeving. In vergelijking met 2007 werden vooral meer vaststellingen gedaan van foutief gebruik van het Annex VII-transportdocument (informatieplicht) voor grensoverschrijdende transporten.

Keteninspecties

Indien inspecties tijdens wegtransportcontroles, havencontroles of uitgevoerde bedrijfscontroles vermoedens van illegale afvalstoffentrafieken doen rijzen, kan een toezichthoudend ambtenaar het zinvol achten over te gaan tot ketentoezicht om na te gaan waar de afvalstroom in kwestie is geproduceerd, of de afvalstroom traceerbaar is, of ze legaal is opgeslagen, vervoerd en verwerkt.

In 2008 voerde MI in totaal 155 dergelijke inspecties uit. De meeste daarvan gebeurden ter controle van losstaande feiten, maar in enkele gevallen kaderden deze controles in grootschaliger ketenonderzoeken. Zo onderzocht MI in 2008 de herkomst van alle mogelijke aanleveringen van flotatievet bij een vergistingsbedrijf, en werd een ad hoc onderzoek opgezet met het FAVV naar de mogelijk illegale verwerking van afval van industriële bakkerijen in veevoeders.

Bodem en Grondwater

De werkgroep Bodem en Grondwater coördineert binnen MI de activiteiten rond controles op grondwaterwinningen en het bestrijden van bodem- en grondwaterverontreiniging. In 2008 werden de lopende actie en de projecten uit 2007 verdergezet, namelijk de administratieve controle en terreincontrole op de grondwaterwinningen en de controle op de mestopslagplaatsen.

Controle van grondwaterwinningen

In Vlaanderen wordt grondwater in grote hoeveelheden uit verschillende watervoerende lagen onttrokken. Dit zowel voor industrie, landbouw, drinkwatervoorziening als door particulieren. Het duurzaam omspringen met en het beschermen van deze natuurlijke rijkdom, zowel kwantitatief als kwalitatief, is essentieel voor een goed grondwaterbeheer. Daarom zette MI het in 2005 opgestarte project verder, waarbij grondwaterwinningen bij 48 bedrijven uit verschillende sectoren aan een grondige controle werden onderworpen. Voor de selectie van de bedrijven werden de volgende criteria aangewend: grondwaterwinningen met een groot jaarlijks onttrokken volume, waaronder ook drinkwaterwinningen; grondwaterwinningen met een klasse 2-vergunning die mogelijk klasse 1-inrichtingen zijn; bedrijven of sectoren met een twijfelachtige reputatie wat betreft de exploitatie van de grondwaterwinning; bedrijven die over een grondwaterwinning beschikten die enkel nog was vergund onder wetgeving daterend van voor Vlarem en grondwaterwinningen uit overgeëxploiteerde watervoerende lagen.

De inspecties werden uitgevoerd aan de hand van een uitgebreide checklist. Tijdens de controle was er bijzondere aandacht voor zowel de kwantiteit als de kwaliteit van het aanwezige en het gebruikte grondwater. Naast de vergunningstoestand en het onttrokken volume controleerde MI ook het gebruik van het grondwater, de bijzondere voorwaarden, de uitrusting van de peil- en productieputten, het herboren of wijzigen van bestaande putten, de buiten dienst gestelde grondwaterwinningen, de administratieve verplichtingen zoals de debiet- en peilregistratie en de verplichte grondwateranalyses. Daar waar relevant voerde MI peilmetingen ter controle uit alsook een monsternamen en analyse van het grondwater. Bij negen bedrijven werd de werking van de

aanwezige debietmeter in opdracht van MI gecontroleerd met behulp van een draagbare ultrasone debietmeter.

Daarnaast verzamelde en controleerde MI begin 2008 ook als actie bij 25 bedrijven het overzicht van alle putten, de ijking van de debietmeter en de debiet- en peilregistratie van de afgelopen vijf jaar. Indien hieruit ernstige onvolkomenheden bleken die een strenger toezicht vereisten, werden deze bedrijven opgenomen in de selectie voor een grondige terreincontrole later op het jaar.

Wat de kwantiteit van het grondwater betreft waren er nog veel tekortkomingen bij zowel de debiet- als de peilmetingen en hun registratie. Acht bedrijven pompten meer grondwater op dan vergund, bij negen bedrijven was er een mogelijk aftappunt vóór de debietmeter aanwezig en 18 bedrijven beschikten niet over een goede of correct geijkte debietmeter. Vier bedrijven meldden het verwijderen of vervangen van de debietmeter niet. Bij vijf bedrijven gebeurde de debietmetingen niet volgens de voorwaarden uit de vergunning. 18 bedrijven beschikten niet over het verplicht aantal aan te leggen peilputten en een even groot aantal voerde de peilmetingen niet of onvolledig uit. Bij 14 bedrijven waren de registers voor de debiet- en peilmetingen onvoldoende of afwezig.

Wat betreft de kwaliteit van het grondwater werden ook verschillende gebreken vastgesteld. De afwerking van de productieput was bij 14 bedrijven dermate ontoereikend dat er een risico voor verontreiniging bestond. De verplichte analyses van het grondwater gebeurden bij 14 bedrijven niet of onvolledig. Oude verlaten productieputten, tevens een belangrijke potentiële bron voor verontreiniging, werden bij vier bedrijven niet correct buiten gebruik gesteld. Ten slotte beschikten twee bedrijven niet over een volledig vergunde grondwaterwinning en hadden drie bedrijven een in de vergunning opgelegde

grondwaterstudie niet of onvolledig uitgevoerd, dan wel de conclusies ervan niet toegepast.

In totaal werden in 2008 bij 77% van de gecontroleerde bedrijven tekortkomingen vastgesteld. Acht bedrijven werden geverbaliseerd, 39 bedrijven werden aangemaand om de gebreken te remediëren en drie bedrijven ontvingen een raadgeving.

Controle van mestopslagplaatsen

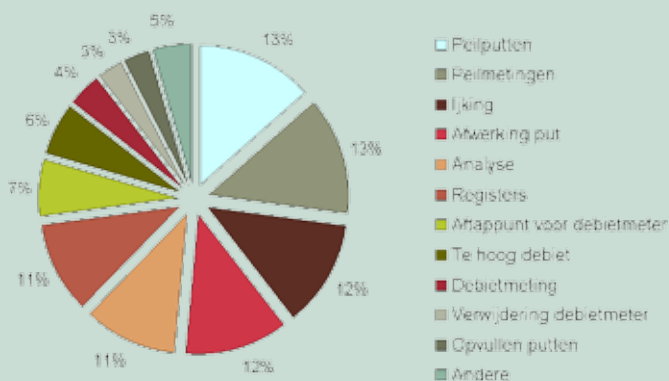
In 2008 controleerde MI zes landbouwbedrijven met mestkelders die volgens art. 5.9.7.1 van Vlare II moeten beschikken over een lekdetectiesysteem bestaande uit een meetnet van peilputten. De selectie gebeurde uit de bedrijven die werden bezocht voor de GPBV-controles. Bij twee bedrijven bemonsterde MI de peilputten en een bedrijf werd aangemaand om een lekdetectiesysteem te voorzien.

Uit de voorlopige beoordeling van de analyseresultaten blijken soms lokaal verhoogde waarden, doch ook een zeer sterke heterogeniteit van de bekomen gegevens. Dit is mede te wijten aan de praktische verschillen in opbouw van de meetnetten, de lokale hydrogeologie en het verschillend landgebruik in de omgeving van de site. In overleg met interne en externe diensten zal deze problematiek in 2009 worden aangekaart ten einde de milieu-impact van deze inrichtingen optimaler te kunnen evalueren.

Geluid en Trillingen

De werkgroep Geluid&Trillingen behandelde in 2008 zoals gebruikelijk klachten over geluid en trillingen, en akoestische onderzoeken uitgevoerd door erkende milieudeskundigen. Hierbij blijven twee problemen opduiken: het gebruik van statistische parameters en het beoordelen van geluidshinder door middel van volledige akoestische onderzoeken.

Grondwaterwinningen: aard van de overtredingen

Het gebruik van statistische niveaus als akoestische grootheden voor het specifieke geluid

De akoestische grootheid die hinder karakteriseert en aan de norm voor het specifiek geluid is gekoppeld, is niet gedefinieerd in Vlare. Ten onrechte wordt daarom soms een statistisch niveau als maat voor de hinder genomen. Het statistisch niveau LA50,T bijvoorbeeld geeft het geluidsniveau dat gedurende 50 % van de tijd overschreden wordt. Het geeft echter geen enkele informatie over de manier waarop dat niveau wordt overschreden, dus ook niet over piekgeluiden. Het zijn net die pieken die de grootste hinder veroorzaken. Daarom is het noodzakelijk om bij gebruik van statistische niveaus tegelijk ook meetresultaten te rapporteren die informatie geven over piekgeluiden, uitgedrukt in LAeq,1s waarden.

Het beoordelen van hinder door middel van 'volledige akoestische onderzoeken'

Vlare II kent twee soorten akoestische onderzoeken, het 'beperkt' (BAO) en het 'volledig' (VAO) akoestisch onderzoek. Het BAO is het onderzoek dat gebruikt wordt door de toezichthoudende ambtenaar en dient uitsluitend voor de beoordeling van hinder. In die zin is het beperkt. Het VAO wordt gebruikt bij vergunningsverlening en beleidsbepaling. Soms wordt het, ten onrechte, ook gebruikt voor het beoordelen van hinder. Het VAO moet voldoen aan de bepalingen van bijlage 4.5.1 van Vlare II maar de werkwijze die in de bijlage wordt beschreven, is in veel gevallen niet geschikt om geluidshinder te beoordelen. Indien een deskundige toch de opdracht krijgt om hinder te onderzoeken via een VAO, dan mag hij zich niet beperken tot de werkwijze van bijlage 4.5.1 maar moet hij deze werkwijze op verantwoordelijke wijze aanvullen zoals hierna beschreven.

De meetplaatsen

Volgens bijlage 4.5.1 moet gemeten worden op minder dan 200 m van de inrichting in de nabijheid van bewoonde gebouwen, als die er zijn. De richtwaarden van hoofdstuk 4.5 'Beheersing van geluidshinder' van Vlare II gelden echter in open lucht, dus overal waar hinder kan optreden, bijvoorbeeld aan scholen, hospitalen, tuinen,...

Als een VAO gebruikt wordt om hinder te beoordelen moet er dus niet enkel gemeten worden in de omgeving van bewoonde gebouwen maar ook op plaatsen waar er geluidsklachten zijn en waar de hinder of de overschrijding van de normen het hoogst is.

De meetresultaten

Het VAO vindt zijn oorsprong in de jaren tachtig, nog voor het van kracht worden van Vlare II. Het is dan ook geschreven voor de apparatuur van toen, wat blijkt uit de te meten akoestische grootheden: LAeq,1u; LA5,1u; LA50,1u en LA95,1u. Een uur meten levert dus slechts vier getallen op. Van die vier zullen er meestal twee bepaald worden door stoorgeluiden (verkeer, hondengeblaf,...) en dus onbruikbaar zijn. Die grootheden laten niet toe om vast te stellen of er – meestal hinderlijk – tonaal geluid is. Wellicht kan evenmin vastgesteld worden of de richtwaarden van bijlage 4.5.5 van Vlare II al dan niet overschreden worden. De wetgeving stelt dat het omgevingsgeluid moet gemeten worden als LAeq,1s. Zo moet dat geluid dan ook in de rapporten worden weergegeven.

GGO's

Het manipuleren van genetisch gemodificeerde organismen (GGO's) en pathogene organismen kan bepaalde risico's voor de menselijke gezondheid en het leefmilieu met zich meebrengen. De term GGO's is een verzamelnaam voor micro-organismen (bv. bacteriën en virussen), planten en dieren waarvan het genetisch materiaal (DNA) op kunstmatige wijze wordt gemanipuleerd. Pathogene organismen zijn micro-organismen die een ziekte kunnen verwekken bij mensen, dieren of planten.

De wetgeving omtrent ingeperkt gebruik van dergelijke organismen bepaalt dat een inrichting die GGO's of pathogene organismen aanmaakt of onderzoekt, een risicoanalyse moet maken van haar activiteiten. Op basis van die risicoanalyse wordt het bedrijf ingedeeld in een van de vier risiconiveaus. Aan elk risiconiveau zijn een aantal maatregelen verbonden om te verhinderen dat mens en leefmilieu worden blootgesteld aan die organismen. Naarmate het risiconiveau stijgt, zijn er stringenter inperkingsmaatregelen vereist.

Inspectie-campagne

In navolging van voorgaande inspectiecampagnes werd in eerste instantie gecontroleerd bij elf inrichtingen waarvan MI over de vergunning en de toelating tot het ingeperkt gebruik van GGO's en pathogene organismen beschikt.

Volgende aspecten werden bij een inspectie nagegaan:

- Zijn alle afzonderlijke activiteiten vergund en toegelaten?
- Is er een juiste inschatting van het risiconiveau?
- Worden de inperkingsmaatregelen opgelegd in de milieuwetgeving of de toelating correct toegepast?
- Neemt de gebruiker alle nodige maatregelen om schadelijke gevolgen voor de menselijke gezondheid en het leefmilieu te voorkomen?

Bij zes van de elf bedrijven stelde MI tekortkomingen vast op de geldende inperkingsmaatregelen zonder dat er rechtstreeks gevaar was voor de menselijke gezondheid en het milieu. MI maande de exploitanten aan alle verplichtingen na te komen.

Vaak voorkomende tekortkomingen waren ondermeer het niet correct opslaan van het risicohoudend medisch afval (RMA), het niet valideren van desinfectiemethoden, het onvoldoende beschikken over de vereiste procedures, het niet correct gebruiken van de recipiënten voorzien voor RMA, de afwezigheid van registers met alle organismen en het niet uitvoeren van de verplichte controle van de microbiële veiligheidskast.

In het tweede deel van de inspectiecampagne werden 14 inrichtingen gecontroleerd die vermoedelijk activiteiten uitvoeren met GGO's of pathogene organismen, maar die hiervoor toelating noch milieuvergunning hadden aangevraagd.

Van de 14 gecontroleerde bedrijven bleken er acht effectief met pathogene organismen of GGO's te werken. Het ging voornamelijk om ziekenhuizen en klinische laboratoria maar ook om enkele onderzoekslabo's. MI verbaliseerde de niet-vergunde inrichtingen en maande alle inrichtingen aan om zich zo snel mogelijk te regulariseren door een vergunningsaanvraag in te dienen.

In de komende jaren plant MI nog gelijkaardige inspectiecampagnes.

Controle van overbrengers en verwerkers van risicohoudend medisch afval

Eén van de mogelijkheden die door de vergunningverlenende overheid aanvaard wordt voor het decontamineren van afval besmet met GGO's of pathogene organismen, is het laten afvoeren als risicohoudend medisch afval (RMA) door een erkend overbrenger naar een erkende verbrandingsinstallatie. Aangezien er tijdens het transport en de tussentijdse opslag nog levende organismen in de weliswaar aangepaste containers aanwezig zijn, is het risico reëel dat GGO's of pathogene organismen worden vrijgesteld wanneer niet de nodige inperkingsmaatregelen worden getroffen.

Het is van cruciaal belang dat niet alleen inrichtingen waar GGO's of pathogenen worden gekweekt, voldoen aan de nodige inperkingsmaatregelen, maar dat de volledige keten, tot en met de finale decontaminatie door middel van verbranding, wordt gecontroleerd om het risico op vrijstelling van deze organismen tot een minimum te herleiden.

In de tweede helft van 2008 startte MI met het inventariseren van de wettelijke vereisten voor het transport en de verwerking van dit afval. Hiervoor nam MI ondermeer contact op met de Juridische dienst van LNE om na te gaan of dergelijke inrichtingen ook vergunningsplichtig zijn onder rubriek 51. Het besluit was dat de veiligheid voldoende gewaarborgd wordt door de huidige reglementering in indelingsrubriek 2 (verbranding van ziekenhuisafval) en door de reglementering omtrent het transport van RMA in Vlarea. Dit resulteerde uiteindelijk in de opmaak van enkele inspectie-instrumenten die de terreincontroles vergemakkelijkten.

Eind 2008 en begin 2009 werd al een beperkt aantal testcontroles uitgevoerd om na te gaan of de opgemaakte inspectie-instrumenten in de praktijk werkbaar zijn en om ervaring op te doen met dit type van controles. Uit de eerste voorlopige resultaten blijkt dat de sector onvoldoende op de hoogte is van de geldende voorwaarden. Zo viel op dat bij de registratie van de transporten van RMA de tussentijdse opslagplaats vaak als producent wordt genoteerd terwijl het wettelijk verplicht is om de oorspronkelijke producent (ziekenhuizen, laboratoria, ...) te allen tijde te kennen en te registreren. Het viel ook op dat de overbrengers onvoldoende op de hoogte zijn van de eisen die gesteld worden aan tussentijdse opslagplaatsen en transportmiddelen. Zo moeten de nodige absorptiemiddelen en ontsmettingsmiddelen aanwezig zijn om bij lekken het risico te beperken.

Gezien de resultaten, zullen de controles met betrekking tot RMA zeker worden voortgezet in 2009 opdat de sector voldoende gesensibiliseerd wordt om bij het vervoeren en verwerken van potentieel infectieus afval voldoende maatregelen te nemen.

Lucht en Geur

De werkgroep Lucht coördineert binnen MI de activiteiten rond het bestrijden van luchtverontreiniging en geurhinder.

In 2008 werden tal van controleacties van de vorige jaren verdergezet: ondermeer de PCB-problematiek rond shredderbedrijven, geleide en diffuse VOS-emissies in de grafische sector, fijn stof bij bedrijven in de Vlaamse hotspot gebieden, de problematiek van zware metalen bij metallurgische bedrijven en een set aan luchtvervuilende parameters, waaronder dioxines, bij de houtafvalverbrandingsinstallaties.

Gezien de belangrijke milieu-impact naar lucht, heeft MI in 2008 de sector van de elektriciteitsproductie mee opgenomen in de actie voor de controle van de zelfcontrole, waarbij MI vooral aandacht heeft gegeven aan de meetresultaten van de continue metingen, alsook aan de keuring van de meetapparatuur die bij deze bedrijven aanwezig is. Voor deze keuring werden een aantal richtlijnen afgesproken.

Omwille van de zorgwekkende resultaten van emissiemetingen in 2007 bij houtafvalverbrandingsinstallaties besteedde MI in 2008 verder bijzondere aandacht aan deze installaties. De werkgroep coördineerde ook de verdere uitvoering en de afronding van de acties van MI van het 'Actieplan Cadmium' (februari 2006) van de Vlaamse minister van Leefmilieu.

Gezien de problematiek van de PCB-depositie rondom shredderbedrijven, heeft de werkgroep Lucht een nota opgesteld waarin een aantal acties zijn opgenomen om een verdere beperking van mogelijke PCB-emissie te bekomen.

In 2008 werd gestart met de opmaak van een handleiding voor de aanpak van geurklachten. Een eerste ontwerp hiervan is eind 2008 met de werkgroep besproken. Doel is om deze opdracht tegen begin 2009 af te ronden en de handleiding vervolgens te toetsen op haar bruikbaarheid.

Wat de emissie en verspreiding van zware metalen naar de lucht betreft heeft MI in 2008 diverse maatregelen

opgelegd aan de betrokken bedrijven in de zones Hoboken, Beerse en Genk. In de loop van 2009 zal MI bijdragen aan de rapportage aan Europa van deze problematiek.

Meetcampagne biomassa- en houtafvalverbrandingsinstallaties

MI stelde tijdens een meetcampagne in de winter 2006-2007 bij biomassa- en (hout)afvalverbrandingsinstallaties heel wat overschrijdingen van de emissiegrenswaarden en het niet naleven van de zelfcontrolemeetverplichtingen vast. Als gevolg hiervan werd in de winter 2007-2008 de meetcampagne bij dergelijke verbrandingsinstallaties verdergezet, rekening houdend met een in 2007 opgestelde interne onderrichting. De installaties kleiner dan of gelijk aan 5 MW kregen hierbij bijzondere aandacht. Simultaan met de emissiemetingen werd telkens een houtafvalmonster geanalyseerd. Bovendien ging MI na of de exploitanten van deze installaties de zelfcontrolemeetverplichtingen naleefden.

Tijdens de winter 2007-2008 liet MI bij 27 biomassa- en houtafvalverbrandingsinstallaties (waarvan 24 met een vermogen kleiner dan 5 MW) emissiemetingen uitvoeren. Bij de helft van deze installaties werd ook de dioxine-uitstoot bepaald. Opnieuw stelde MI heel wat overschrijdingen van de emissiegrenswaarden vast. Bij 20 van de 27 installaties was er voor één of meerdere parameters een overschrijding van de emissiegrenswaarden van meer dan 30 %. MI stelde bij 14 installaties een overschrijding vast voor de parameter CO. Voor de parameters stof en NO_x werden de emissiegrenswaarden overschreden bij respectievelijk tien en drie installaties. Bij de helft van de installaties waar eveneens een meting op dioxines werd uitgevoerd, was er een overschrijding van de emissiegrenswaarde voor dioxine. Twee installaties, waar een emissiegrenswaarde voor zware metalen van toepassing is, overschreden deze in ruime mate.

Indien geen rekening gehouden werd met de meetfout, dan waren er bij 23 van de 27 (85%) gecontroleerde installaties overschrijdingen van de emissiegrenswaarden voor één of meerdere parameters.

De oorzaken van deze overschrijdingen konden ook bij deze meetcampagne worden toegeschreven aan:

- een slecht of onregelmatig verloop van het verbrandingsproces (CO-overschrijding);

- een onvoldoende uitbouw en/of werking van de filterinstallaties (stofoverschrijdingen);
- een slechte kwaliteit van de brandstof of het niet aangepast zijn van de installatie aan deze brandstof (overschrijdingen voor dioxines en zware metalen).

De resultaten van de meetcampagne tonen aan dat in ongeveer een vierde van de installaties houtafval werd verbrand dat niet voldeed aan de samenstellingscriteria van artikel 5.2.3bis.4.14§1 van Vlarem II voor niet-verontreinigd behandeld houtafval.

Zowel installaties die vergund waren voor het verbranden van niet-verontreinigd behandeld houtafval, als installaties die vergund waren voor het verbranden van onbehandeld houtafval hadden overschrijdingen van de samenstellingscriteria. Dit betekent dat dit houtafval niet in deze installaties mocht worden verbrand en/of dat deze installaties moesten worden voorzien van een bijkomende zuiveringsinstallatie. Aangezien deze installaties echter niet vergund en ook niet uitgerust waren voor het verbranden van verontreinigd houtafval, moest ofwel de vergunning en de rookgaszuivering van de verbrandingsinstallatie aangepast worden aan de inzet van verontreinigd houtafval, ofwel moest er een beperking tot het verbranden van enkel onbehandeld en/of niet-verontreinigd behandeld houtafval worden opgelegd.

Gezien deze problematiek, is een 'code van goede praktijk voor het bewerken van houtafval' in opmaak, met als doel naar de toekomst toe verontreinigende stoffen maximaal te verwijderen uit houtafval dat als brandstof wordt ingezet.

Verder bleek ook dat een vijfde van de installaties geen of niet het vereiste aantal zelfcontrolemetingen op de rookgasemissies uitvoerden.

Uit de gegevens, bekomen uit de meetcampagne 2007-2008, bleek dat het aantal bedrijven dat volledig conform de geldende normeringen en meetverplichtingen werd uitgebaat, ook voor deze meetcampagne zeer laag was, namelijk minder dan één op vijf.

Omwille van de resultaten van de meetcampagne 2007-2008 stelde MI 20 processen-verbaal op voor overschrijding van de emissiegrenswaarden. Daarnaast stuurde MI ook 20 aanmaningen als gevolg van de vastgestelde

tekortkomingen. Bij twee installaties beval MI ingevolge het overschrijden van de emissiegrenswaarden voor dioxines de stopzetting van de verdere exploitatie van de verbrandingsinstallatie voor houtafval.

MI herhaalt deze controleactie in de winter 2008-2009. Een eerste voorlopige evaluatie van de reeds beschikbare resultaten levert terug een vrij zorgwekkend beeld op van de emissiesituatie van deze verbrandingsinstallaties. Een volledige en grondige analyse van de actie, met mogelijk te ondernemen vervolgstappen, zal in de loop van 2009 gebeuren.

Fijn stof: aanpak van diffuse emissies en 'hot spots'

Fijn stof is momenteel naast ozon één van de belangrijkste aspecten van luchtvervuiling, zeker in Vlaanderen. Inademing van fijn stof, de PM_{10} -fractie (en vooral $PM_{2,5}$) in zwevend stof in de lucht heeft dermate nadelige effecten op de gezondheid dat geschat wordt dat een Vlaming hierdoor ongeveer 15 levensmaanden inboet.

De aanpak van fijn stof staat centraal in het Europees beleid tegen luchtverontreiniging waarbij recent ook nieuwe normen voor $PM_{2,5}$ werden vastgelegd in de richtlijn 2008/50. De normen voor PM_{10} , bepaald in richtlijn 1999/30/EG en opgenomen in Vlarem, gelden al sinds 2005. De jaargemiddelde norm bedraagt $40 \mu g/m^3$ en de daggemiddelde norm van $50 \mu g/m^3$ mag maximaal 35 keer op een jaar worden overschreden. De voorbije jaren werden op heel wat Vlaamse meetposten teveel overschrijdingen van de EU-daggrenswaarden vastgesteld. De richtlijn bepaalt dat er dan plannen en programma's moeten worden opgesteld.

Vlaanderen stelde in 2005 een globaal stofplan op. Aan gezien naast de hoge bijdrage van het verkeer ook industriële emissies van ondermeer op- en overslagactiviteiten en metaalverwerking een rol spelen, werd in mei 2007 het 'Actieplan aanpak fijn stof in industriële hotspotzones' voorgesteld voor de Gentse kanaalzone, Ruisbroek, Roeselare en Oostrozebeke. MI voerde acht van de 19 acties in dit plan uit. De uitvoering van dit actieplan startte in 2007 en in deze hotspot gebieden heeft MI in 2008 voornamelijk voortgangscntroles uitgevoerd.

In 2008 lag de nadruk op de haven van Antwerpen. In november 2008 werd in uitvoering van het Vlaams stofplan 2005, het 'Actieplan fijn stof en NO₂ in de Antwerpse haven en de stad Antwerpen' goedgekeurd waarin acties opgenomen zijn die gericht zijn op ondermeer industrie, verkeer en stookinstallaties. Van de 13 acties gericht op de industriële emissies hebben er vier betrekking op geleide emissies en vijf op diffuse emissies. Van deze laatste moet MI er vier uitvoeren. MI startte reeds eind 2007 met de uitvoering van deze acties. MI controleerde een aantal prioritaire bedrijven in de haven op implementatie van Vlare-, vergunnings- en BBT-maatregelen ter beperking van stofemissies, controleerde de uitvoering van reeds opgelegde maatregelen of bepaalde nog op te leggen stofmaatregelen, bijzondere voorwaarden en/of stofbeheersingsplannen.

In de Antwerpse haven controleerde MI 19 bedrijven, waarvan sommige tot acht keer een bezoek van MI kregen, zodat in totaal 55 inspecties plaatsvonden. Het ging om bedrijven in de sectoren ertsverwerking, schrootverwerking, mouterij, betonproductie, afvalverwerking en op- en overslag. Vijf bedrijven kregen een aanmaning, één bedrijf een proces-verbaal.

In de Gentse kanaalzone controleerde MI 24 bedrijven in diverse sectoren (ondermeer staalproductie, kolenopslag, puinverwerking, houtafvalverwerking, chemie, op- en overslag en schrootverwerking). Tien bedrijven ontvingen één of meerdere aanmaningen om specifieke maatregelen te nemen (ondermeer besproeien van stuifgevoelige producten) en/of stofbeheersingsplannen op te maken. Bij een aantal bedrijven toetsten erkende deskundigen de toepassing van BREF-maatregelen. Bij heel wat bedrijven zal MI in 2009 nog voortgangscontroles uitvoeren.

MI legde in alle hot spot-zones stofactieplannen op aan relevante bedrijven en toetste of deze bedrijven de maatregelen hierin opgenomen, ook werkelijk uitvoerden. Indien nodig stelde MI in een gemotiveerd verzoek aan de vergunningverlenende overheid voor om specifieke bijzondere voorwaarden in de milieuvergunning te laten opnemen. De uitvoering van deze voorwaarden werd achteraf door MI gecontroleerd.

Aanpak van geurproblemen

Geurstudie Industriezone Genk-Zuid

De geurproblematiek rond Genk-Zuid was al langer bekend bij MI en situeerde zich de voorbije jaren vooral in de buurt van een spaanplaatbedrijf. In de milieuvergunning van het bedrijf (2004) werden voor de dichtstbijgelegen woonzones geurimmissienormen opgenomen die

moesten worden bereikt na de uitvoering van een saneringsprogramma 'lucht'. De resultaten van het laatste evaluatierapport van de erkende deskundige toonden aan dat de reeds uitgevoerde saneringen de geuremissie onvoldoende hadden kunnen terugdringen en aanvullende saneringen nodig waren (ondermeer via aanpassingen aan de nieuwe biomassaverbrandingsinrichting). Ondertussen waren de geurklachten in verband met dit bedrijf zeker niet afgenomen en ook eigen vaststellingen wezen erop dat er nog steeds een geurprobleem was.

Naast klachten over het spaanplaatbedrijf merkte MI een toename van diverse geurklachten waarvan er enkele duidelijk konden toegewezen worden aan bepaalde bedrijven zoals een 'metaalgeur' of een 'solvent/verfgeur', maar dat van andere de herkomst minder duidelijk was (zoals een 'gasgeur', een 'mercaptaangeur' en een 'chemische geur').

Omwille van de diversiteit van de geurklachten, het grote aantal bedrijven dat zich in het industrieterrein Genk-Zuid bevindt en de onzekerheden die er waren, zowel in verband met bepaalde bronnen als in verband met de omvang en de impact van het geurprobleem, besloot MI dat een grondig geuronderzoek het aangewezen middel was om de volledige geurproblematiek van de industriezone Genk-Zuid in kaart te brengen.

MI bestelde dit geuronderzoek in 2008 met als uiteindelijk doel het individueel aandeel van elk bedrijf in de geurproblematiek objectief vast te stellen alsook de aanvaardbaarheid van de geurhinder na te gaan. De resultaten van het onderzoek zouden MI in staat moeten stellen om verdere maatregelen te nemen bij de verantwoordelijke bedrijven. Het geuronderzoek, dat uitgevoerd wordt door een extern deskundige, startte in de tweede helft van 2008 en zal afgerond worden in de eerste helft van 2009.

De geurstudie bestaat in hoofdzaak uit een omgevingsonderzoek waarbij de geuremissies van verschillende bronnen en de hinderlijkheid van deze emissies wordt nagegaan. Dit gebeurt door een combinatie van geurwaarnemingen (snuffelmetingen uitgevoerd door de erkend deskundige), telefonische enquêtering, waarbij mensen uit de omgeving wordt gevraagd naar de (geur)hinder die zij ondervinden, en het bijhouden van geurdagboeken door omwonenden. In het geuronderzoek zullen 35 snuffelmetingen worden uitgevoerd, 1.000 telefonische en-

quêtes worden afgenomen en zal aan 100 omwonenden worden gevraagd een geurdagboek bij te houden.

Op basis van al deze vaststellingen zullen de lokale geurconcentraties aan de hand van modellering op kaart worden weergegeven en zal er tevens een criterium opgesteld worden voor de aanvaardbaarheid van de geurhinder per bedrijf en voor het industriegebied in zijn geheel. De geurconcentraties zullen vervolgens getoetst worden aan dit criterium.

Daarnaast wordt nog een beperkt bronnenonderzoek uitgevoerd: de belangrijkste geuremitterende bedrijven worden bezocht en de verschillende geurbronnen binnen de bedrijven worden in kaart gebracht. Het inschatten van de efficiëntie van de huidige geurreducerende maatregelen en het voorstellen van bijkomende relevante maatregelen om de geurhinder verder te reduceren maken ook deel uit van het onderzoek. Nadat de studie afgerond is, zal MI in het najaar van 2009 de resultaten communiceren naar de omwonenden en de nodige maatregelen opleggen om de geurhinder voor de omgeving tot een aanvaardbaar niveau te brengen.

Handleiding voor de aanpak van geurklachten en -problemen

Jaarlijks ontvangt MI honderden klachten over geurhinder. Sommige klachten zijn terecht, sommige onterecht. Sommige geuren zijn aanvaardbaar hinderlijk, andere onaantvaardbaar. Het is aan de toezichthoudende ambtenaren van MI om klachten op te volgen, de nodige vaststellingen te doen en te oordelen over terechtheid, hinderlijkheid en aanvaardbaarheid. Daarnaast moeten zij ook metingen, geuronderzoeken of informatie met betrekking tot bijvoorbeeld saneringen, aangeleverd door experts, evalueren.

Om een efficiënte, kwaliteitsvolle en uniforme aanpak van de geurklachten door de toezichthoudende ambtenaren te waarborgen gaf MI de opdracht aan VITO om een handleiding op te stellen die toelaat om geurklachten fasegewijs, doelgericht en definitief op te lossen.

Eind 2008 stelde de opdrachtnemer een eerste versie van het rapport en de handleiding voor. Daarin stond eerst een analyse van het proces van de afhandeling van geurklachten zoals dat nu binnen MI gebeurt en vervolgens een voorstel voor verbeteringen. Daarnaast maakte men een oplijsting van de nodige informatiebronnen zodat een toezichthoudend ambtenaar in één oogopslag alle nodige middelen heeft om geurproblemen aan te pakken.

Dit alles werd samengevat in een handleiding die de verschillende stappen in het klachtenbehandelingsproces

beschrijft en illustreert aan de hand van stroomschema's (klachtenregistratie, beoordeling van de gegrondheid van de klacht, brontoewijzing, beoordeling van de aanvaardbaarheid van de geurhinder, evaluatie van de saneringen). Tevens maakte men in de handleiding een oplijsting van de verschillende acties, hulpmiddelen en criteria voor het beoordelen van geurklachten in de verschillende onderzoeksfases.

Naast de handleiding stelde VITO ook een informatiedocument op, dat verschillende hulpmiddelen en informatiebronnen en het gebruik ervan op een duidelijk manier beschrijft. Dit document omvat ondermeer een checklist om geuraudits op een bedrijf uit te voeren, een omschrijving van hoe en wanneer best een geurpluim wordt afgebakend, een methode om aanvaardbaarheid van geur na te gaan en een oplijsting van geurreducerende maatregelen.

MI zal deze handleiding in de loop van 2009 testen bij lopende geurklachtendossiers. Dit zal leiden tot een verdere optimalisatie zodat het een handig instrument wordt dat de toezichthoudende ambtenaren ter hand kunnen nemen wanneer zij geconfronteerd worden met een geurklacht.

Ozonafbrekende stoffen en gefluoreerde broeikasgassen

MI controleert jaarlijks de exploitatie van koelinstallaties in bedrijven. Voorkomen en beperken van lekken aan koelinstallaties is belangrijk voor zowel de bescherming van de stratosferische ozonlaag als de bestrijding van het broeikas effect. Inzake 'verdunding van de ozonlaag' blijft de langetermijndoelstelling, een volledig stopzetten van de emissies van ozonafbrekende stoffen tegen 2030 (behalve CFK's en HCKF's uit isolatiepanelen) ongewijzigd. Vertaald naar 2008-2010 (MINA-plan 3+) moeten de emissies van ozonafbrekende stoffen met minstens 74,5% teruggedrongen worden ten opzichte van de emissies in 1999. De milieurelevantie is echter niet alleen ten aanzien van de oudere koelgassen zeer groot, maar ook omwille van het klimaatopwarmingseffect (GWP) van de meest gebruikte en recentere koelgassen, dat schommelt tussen 140 en 3800.

In 2008 controleerde MI 58 bedrijven waarvan 32 nog niet eerder - voor koelinstallaties - geïnspecteerde bedrijven. Dit waren ondermeer voedingsbedrijven (vleesverwerking, bakkerij), slachthuizen, supermarkten, banken en universiteiten. Een professionele koeltechnicus onderzocht één of meerdere koelinstallaties op de aanwezigheid van koelgaslekken terwijl de toezichthoudend

ambtenaar het logboek, de instructiekaart en ander administratief materiaal onderzocht op volledigheid en correctheid. Uitgezonderd een drinkwatermaatschappij waar alles volledig in orde was, kregen vier bedrijven een raadgeving, 48 bedrijven een aanmaning en vijf een proces-verbaal.

Van de 220 geteste koelinstallaties bleek 62,3% niet lekdicht. Al jaren schommelt het percentage niet lekdichte installaties tussen de 60 en 70%. Hoewel elke installatie slechts gedeeltelijk werd getest, werden in totaal 451 koelgaslekken op 135 lekkende installaties opgetekend, of gemiddeld 3,3 lekken per (lekkende) installatie. In uitzonderlijke gevallen kon het aantal lekken niet bepaald worden, met name als de machinekamer met koelgassen verzadigd was door een te groot lek en de meetapparatuur niet functioneerde.

Meer dan de helft van de onderzochte installaties (53,6%) bevat nog steeds R22, een HCFC waarvoor reeds in 2000 door Verordening 2037/2000 een uitfasering werd vastgelegd. Vanaf januari 2010 mogen geen nieuw geproduceerde HCFC's meer gebruikt worden, en uitsluitend gerecycleerde of geregeneerde HCFC's mogen in bestaande koelinstallaties tot december 2014 voor bijvullingen gebruikt worden. Nochtans bleek zelfs een vrij nieuwe installatie in 2002 met R22 gevuld te zijn. Zowat 91% van de koelinstallaties met R22 is niet lekdicht. Vermoedelijk speelt hier het feit dat dit meestal oudere koelinstallaties zijn, een belangrijke rol.

Geteste koelinstallaties in 2008		
Gevonden koelmiddel	Aantal installaties	Niet lekdichte installaties (%)
R 22	118	90,7
R 134a	33	21,2
R 407c	31	22,6
R404a	33	42,4
R 507	5	----

In de nabijheid van een koelinstallatie moet een instructiekaart beschikbaar zijn waarop basisgegevens van de installatie (o.a. koelmiddel, informatie in geval van nood) vermeld staan, maar in de meerderheid van de gevallen was deze niet aanwezig. Ook een correct ingevuld en installatiegebonden logboek waarin de onderhoudswerkzaamheden en lekdichtheidscontroles worden genoteerd, bleek geen vanzelfsprekendheid, ondanks de reeds jaren in voege zijnde wetgeving.

Exploitanten zijn verplicht om alle maatregelen te nemen die haalbaar zijn om het individuele lekverlies van hun koelinstallaties te beperken tot ten hoogste 5% per jaar. Omwille van onvolledig ingevulde, of niet installatiegebonden logboeken was het voor MI meestal onmogelijk dit percentage correct in te schatten. De weinige keren dat dit wel lukte, bleek dit percentage zelfs tot boven de 100% te gaan.

De meeste aanmaningen hadden tot doel de exploitanten aan te zetten zo snel mogelijk de lekken te herstellen en vervolgens lektesten uit te voeren, installatiegebonden logboeken bij te houden, instructiekaarten te voorzien en MI in te lichten over de uitgevoerde werkzaamheden.

In 2007 werd bij 44 bedrijven onderzocht in welke mate de vereiste attesten inzake de bouw en opstelling van de koelinstallatie voorhanden waren (Vlarem II artikel 5.16.3.3 § 2). Hieruit bleek dat voor meer dan de helft van de installaties geen volledige set van attesten van erkenning van de norm en code van goede praktijk voorhanden was. Na beraad in 2008 werd overeengekomen dit onderzoek in 2009 verder te zetten in combinatie met lektesten op de betrokken installaties.

Water

De werkgroep Water bundelt binnen MI de handhavingsexpertise in verband met afvalwater. In 2008 ging de aandacht, naast de klassieke routinemonsternames, voornamelijk naar de controle van de lozing van diverse gevaarlijke stoffen, de lozingen van grote voedingsbedrijven en de controle van serrebedrijven.

Lozing van gevaarlijke stoffen

Bij de lozing van bedrijfsafvalwater worden de stoffen die behoren tot families of groepen van stoffen, vermeld in bijlage 2C van Vlarem I, als gevaarlijke stoffen beschouwd. Die stoffen mogen alleen worden geloosd boven de milieukwaliteitsnorm als in de milieuvergunning specifieke emissiegrenswaarden zijn vastgelegd.

MI oordeelde dat de lozing van gevaarlijke stoffen bij een ruime selectie van bedrijven verder actief moest worden onderzocht. In 2008 ging bijzondere aandacht naar metalen, broomhoudende vlamvertragers, perfluorverbindingen, vluchtige halogeenkoolwaterstoffen, PAK's, dioxinen, furanen en PCB's (met inbegrip van dioxineachtige PCB's).

Metalen

Na de vaststellingen tijdens de MI-controles in het kader van het Cadmiumplan (zie Milieuhandlingsrapport 2006) en de campagne in 2007, besliste MI om in 2008 opnieuw een uitgebreide actie uit te voeren op de lozing van een hele reeks metalen. Bij elke eerste controle van een bedrijf in het kader van de routinemonsternames liet MI bijkomend een reeks van 17 metalen analyseren (cadmium, zink, koper, nikkel, chroom, lood, seleen, arseen, antimoon, molybdeen, titaan, tin, barium, boor, vanadium, kobalt en zilver). Kwik werd slechts bij 1 op de 3 bedrijven opgevraagd omdat uit de campagne van 2007 was gebleken dat er slechts sporadisch een overschrijding was voor dit metaal.

In de bijgevoegde tabel is een overzicht gegeven van enkele kenmerkende cijfers uit de resultaten van deze analyses. Vergelijken we deze resultaten met de actie in 2007, dan stellen we vast dat er een lichte stijging is voor de metalen B, Ba, Ni, Cr, V, Sb, Co, Hg. Voor de andere metalen is er een lichte daling of een gelijk aantal metingen. Beide campagnes tonen aan dat er geen grote verbetering is vast te stellen. De aandacht voor de metalen blijft ook in 2009 belangrijk en de bedrijven waar overschrijdingen van de lozingsnormen werden vastgesteld, zullen verder worden gevolgd.

Resultaten metaalanalyses in 2008

	Aantal analyses	% van de resultaten > detectielimiet	% van de resultaten > milieukwaliteitsnorm	Hoogste gemeten concentratie (mg/l)
B	1173	97%		73,2
Zn	1420	91%	25%	786
Ba	1068	70%	1%	11,8
Cu	1377	55%	18%	107,0
Ni	1272	52%	15%	10,0
As	1174	44%	2%	1,4
Cr	972	41%	9%	13,5
V	1030	22%		1
Mo	1082	22%		6,92
Ti	1072	20%		4
Pb	1280	17%	5%	5,66
Sb	1075	15%		1,6
Co	1123	12%		1,07
Sn	1108	10%		4,7
Cd	1260	7%	6%	0,2
Ag	1120	7%		0,4
Hg	422	5%	4%	0,01
Se	1060	4%	3%	1,9

Broomhoudende vlamvertragers

Gebromeerde vlamvertragers zijn stoffen die tijdens het productieproces worden toegevoegd aan allerlei producten, zoals elektrisch en elektronisch materiaal, bouwmaterialen en textielwaren, met als doel de ontvlambaarheid van die producten te verminderen. De stoffen zijn persistent en kunnen bioaccumuleerbaar zijn. Er zijn ook hormoonverstorende effecten bekend. Bij verbranding kunnen gebromeerde dioxinen en furanen vrijkomen. In de lijst van bijlage 2C van Vlare I worden die producten gecatalogeerd als persistente, bioaccumuleerbare organische halogeenverbindingen (zwarte lijst stoffen).

In 2008 liet MI opnieuw verschillende afvalwaters van textielbedrijven, producenten van plastic en afvalwaterverwerkers bemonsteren en analyseren op polybroomdifenylothers (PBDE), hexabroomcyclododecaan (HBCD), tetrabroombisphenol A (TBBA) en andere broomhoudende verbindingen (pentabroomtolueen, pentabroommethylbenzeen, pentabroombenzylalcohol, 1,2-bis(2,4,6-tribroomfenoxy)ethaan, tris(2,3-dibroompropyl)isocyanuraat en decabroomdifenyloethaan).

Gespreid over twee monsternamcampagnes nam MI 58 monsters. Bij elf van deze monsters werd telkens de component BDE 209 teruggevonden met een gehalte van meer dan 20 µg/l. Decabroomdifenyloethaan werd slechts in een monster met een gehalte hoger dan 20 µg/l aangetroffen. De andere stoffen werden slechts sporadisch teruggevonden.

MI maande de betrokken bedrijven aan om de lozing van die stoffen te beëindigen of te laten opnemen in de normen van de milieuvergunning. Een aantal vergunningen is ondertussen aangepast.

MI liet bij de genomen monsters ook een analyse uitvoeren van antimoon. In bijna de helft van de monsters (25) was de concentratie hoger dan 50 µg/l. Verschillende bedrijven beschikken ondertussen over een lozingsnorm voor antimoon.

In 2009 zal MI verder onderzoek laten uitvoeren naar het gebruik en de lozing van broomhoudende vlamvertragers.

Tot slot kan ook vermeld worden dat in het recent goedgekeurde Vlare I is opgenomen dat er geen procesbaden met broomhoudende vlamvertragers of antimoon mogen geloozd worden.

Perfluortensiden

Perfluortensiden, waarvan PFOA (perfluorooctaanzuur) en PFOS (perfluorooctaansulfonaat) de meest toxische zijn, blijken wijd verspreide verbindingen te zijn met tal

van toepassingen. Het zijn chemisch heel stabiele verbindingen met een groot aantal nuttige eigenschappen. Ze zijn tegelijkertijd water-, vuil- en vetafstotend en hebben antistatische eigenschappen. Hun oppervlakteactieve eigenschappen maken ze geschikt als uitvloeier voor bijvoorbeeld pesticiden en als brandbestrijdingsmiddel. Omwille van deze eigenschappen worden de verbindingen gebruikt in de textiel-, papier- en verfindustrie, de metaaloppervlaktebehandeling, de brandbestrijding, de fotografische industrie en vele andere. Sinds het begin van de jaren 2000 groeit de bezorgdheid over deze veelgebruikte verbindingen. Perfluortensiden zijn moeilijk afbreekbare verbindingen, stapelen zich op in weefsels van organismen en zijn schadelijk voor het milieu. De ecotoxiciteit ervan wordt nog steeds onderzocht.

Samen met de meetcampagne voor gebromeerde vlamvertragers liepen in 2008 opnieuw twee meetcampagnes voor perfluortensiden. In totaal nam MI 83 afvalwatermonsters bij 53 bedrijven. 11 afvalwatermonsters bevatten in totaal meer dan 20 µg/l aan perfluorverbindingen. Ondertussen is geweten dat de verhoogde waarden terug te vinden zijn in het afvalwater van sommige afvalverwerkende bedrijven, textielbedrijven en chromeerders. Verschillende bedrijven hebben ondertussen een aangepaste vergunning of zijn bezig met het aanvragen ervan.

De recente wijziging van het Vlareem bepaalt dat er vanaf 1 maart 2009 een sectorale lozingsnorm zal gelden voor de textielbedrijven voor de stoffen PFOA, PFOS en de som van de overige PFT's.

Dioxinen, furanen, dioxine-achtige PCB's en indicator PCB's

Bij de omzetting van de Europese richtlijn 'afvalverbranding' kwamen er in Vlareem II diverse nieuwe bepalingen over de lozing van afvalwater van de rookgasreiniging van afvalverbrandingsinstallaties. Die bepalingen werden voor bestaande installaties eind 2005 van kracht.

In 2008 werd de campagne, die sinds 2005 loopt, uitgebreid met de dioxine-achtige- en de indicator-PCB's. MI liet 25 afvalwatermonsters, genomen bij afvalverbrandingsinstallaties, afvalverwerkende bedrijven, shredders en bij enkele installaties waar de stoffen in het productieproces kunnen voorkomen, analyseren. 24 van de gemeten concentraties voor dioxinen en furanen lagen onder de normwaarde van 0,3 ng TEQ/l. De gemeten concentraties voor dioxine-achtige PCB's varieerden van niet-detecteerbaar tot 3,6 ng TEQ/l. Bij 9 monsters werd een concentratie aan PCB's van 100 ng TEQ/l of meer vastgesteld. De hoogste waarden aan dioxine-achtige PCB's en indicator-PCB's werden gemeten bij schroothandelaars/verwerkers.

Voedingsbedrijven onder Richtlijn 91/271/EEG

De Europese Richtlijn 91/271/EEG inzake de behandeling van stedelijk afvalwater legt ook een aantal eisen op aan de lozingen van bepaalde bedrijven (vnl. voedingsbedrijven en bedrijven uit aanverwante sectoren). Deze verplichtingen werden omgezet in artikel 5.3.2.1 van Vlareem II. Voor de controle van deze bepalingen startte MI in 2001 met de inventarisatie van die bedrijven en voerde ze bij de bedrijven in kwestie extra controles uit in het kader van de routinemonsternames. Die controles werden daarna verder uitgediept en gecoördineerd.

In het kader van deze actie nam MI in 2008 bij de 90 betrokken bedrijven niet minder dan 242 afvalwatermonsters. Deze monsters werden gespreid over het ganse jaar genomen, zodat er ook een goede controle is van de bedrijven met een seizoensgebonden activiteit (ondermeer heel wat groenteverwerkers).

In 2008 voldeed 90% van de voedingsbedrijven aan de lozingsvoorwaarden bij de laatste monsternamen. In vergelijking met de vorige jaren betekent dit een duidelijke verbetering. Tijdens het eerste jaar (2001) voldeed 64% van de voedingsbedrijven aan de lozingsnormen. In 2002 zakte dat percentage tot 57%, waarschijnlijk mede door de intensievere controle. Het percentage steeg echter tot 78% in 2003 en bleef daarna rond deze waarde schommelen: 76% in 2004, 81% in 2005, 82% in 2006 en 77% in 2007.

Ondanks de goede resultaten zijn er nog verdere voortgangscodes nodig en moeten een aantal exploitanten hun waterzuivering nog grondig saneren.

MI verbaliseerde de overschrijdingen van de lozingsnormen en verstuurde de nodige aanmaningen zodat de noodzakelijke saneringen binnen een redelijke termijn verder worden uitgevoerd.

Controle van RWZI's

MI ging in 2008 verder met de controles op enerzijds de naleving van de emissievoorwaarden, en anderzijds de aanvoer en de aanvaarding van afvalstoffen, voornamelijk septisch materiaal.

MI controleerde de naleving van de emissievoorwaarden bij RWZI's op basis van de zelfcontrole (zoals voorgeschreven door Vlare II). Deze zelfcontrole voldeed aan de gestelde eisen.

Ook de resultaten van het zelfcontroleprogramma werden geëvalueerd. Het aantal installaties met blijvende problemen lijkt steeds te dalen. Daarnaast stelde MI incidentele en in de tijd beperkte overschrijdingen vast bij enkele RWZI's.

MI controleerde ook de effectieve implementatie van de procedures in het werkplan en had daarbij vooral aandacht voor de verplichte visuele controle bij de aanvaarding van afvalstoffen. Die visuele controle is een belangrijk element bij het detecteren van verdachte ladingen.

MI maakte in het verleden afspraken rond de voortgangscntrole van geweigerde ladingen septisch materiaal. Die afspraken werden in 2008 verder gevolgd: bij de weigering door de bevoegde afgevaardigde van Aquafin wordt MI dadelijk op de hoogte gesteld. MI voert dan zo snel mogelijk een controle bij de ruimer uit om enerzijds de oorsprong van de lading en anderzijds de bestemming van de geweigerde lading na te gaan. Deze controles zullen onverminderd worden voortgezet.

Controle van de zelfcontrole water

Vlare II legt op dat bedrijven die een lozingsdebiet hebben van bedrijfsafvalwater zonder gevaarlijke stoffen van meer dan 30 m³/u (600 m³/dag en/of 15.000 m³/maand) minstens een maal per jaar een aantal metingen moeten uitvoeren. Als het volume 100 m³/uur overschrijdt moeten er bijkomende parameters worden gemeten en moet er een strikte meetfrequentie worden gevolgd. Indien het bedrijfsafvalwater één of meer gevaarlijke stoffen bevat, wordt vanaf een lozingsdebiet van 15 m³/u (300 m³/dag en/of 7.500 m³/maand) een jaarlijkse meting gevraagd van bepaalde parameters. Vanaf een debiet van 50 m³/u stijgt ook hier de meetfrequentie en het aantal te meten parameters.

MI stelde vast dat er in de praktijk een grote verscheidenheid was met betrekking tot de naleving van de zelfcontroleverplichtingen. Dit ging van een strikte uitvoering, kwaliteitsbewaking en rapportering tot een (totaal) gebrek aan kennis over deze verplichtingen.

MI controleerde in 2008 de zelfcontrole van 82 bedrijven met een lozing van gevaarlijke stoffen en met een debiet van meer dan 50 m³/u. Ongeveer 70% van de bedrijven voldeed aan de gestelde voorwaarden voor de zelfcontrole. In de andere bedrijven werd de zelfcontrole nog niet uitgevoerd of vertoonde ze kleine en grote tekorten. Slechts de helft van de bedrijven voldeed aan alle gestelde emissiegrenswaarden.

Controles op vraag van VMM

Net als vorige jaren bezorgde VMM MI een lijst van mogelijke probleembedrijven, als input bij het opstellen van het MIP 2008. MI selecteerde hieruit 94 bedrijven met opmerkingen over de meetconstructie, met meetbare negatieve impact op het ontvangende oppervlaktewater en/of met opmerkingen over de naleving van de lozingsvoorwaarden.

De ter discussie staande meetconstructies werden geëvalueerd. Bij 68 bedrijven werden extra monsternames uitgevoerd, waarvan 10 met een monsternamecampagne. Bij meer dan de helft van deze bedrijven stelde MI vast dat er bij de laatste monstername nog overschrijdingen waren van de lozingsvoorwaarden. De toezichthoudende ambtenaren stelden de nodige processen-verbaal op en maanden deze bedrijven aan om de problemen op te lossen. De andere bedrijven waren volledig in orde of vertoonden slechts kleine tekorten. MI volgt de sanering van al deze problemen verder.

Camera-inspecties van riolen en leidingen

MI laat geregeld camera-inspecties uitvoeren van riolen en leidingen om na te gaan of er geen onbekende (illegale?) aansluitingen zijn op de riolering. Deze onderzoeken kunnen ook gebruikt worden om bij gescheiden stelsels na te gaan of de regenwaterafvoer en de afvoer van bedrijfsafvalwater op de juiste riolering zijn aangesloten. MI gebruikt voor deze onderzoeken niet enkel de klassieke rioolcamera, maar ook kleinere (duw)camera's waarmee controles in kleinere leidingen kunnen worden uitgevoerd.

In 2008 werden (riool)camera-inspecties uitgevoerd in Opwijk en Vilvoorde.

Multidisciplinaire controles van serrebedrijven

Op verschillende plaatsen in Vlaanderen wordt er vanuit gegaan dat de glastuinbouw een impact heeft op de kwaliteit van de MAP-meetpunten. In het nitraat-oppervlaktemeetnet (VMM) komen pieken voor die niet kunnen verklaard worden vanuit de akkerbouw en die bijgevolg te wijten kunnen zijn aan lozingen van serres.

In 2006 en 2007 controleerde MI al 21 serres. MI evalueerde in de loop van 2007 de vaststellingen en volgde de evoluties van de Task Force Nitraatproblematiek (VLM). Dit resulteerde in een voorstel om in 2008 nieuwe con-

troles uit te voeren bij serrebedrijven.

Aangezien de exploitatie van serres ook op andere milieudomeinen een relevante impact kan hebben, voerde MI in 2008 bij 14 bedrijven (10 groenteteelt, 4 sierteelt) een multidisciplinaire controle uit. MI stelde vast dat slechts bij vijf van de gecontroleerde bedrijven de vergunning conform de exploitatie was. Drie bedrijven waren vergund voor meer dan aanwezig was en de andere zes bedrijven moesten hun vergunning laten aanpassen.

Deze sector gebruikt vooral hemelwater en grondwater als voedingswater. Slechts bij vijf van de gecontroleerde bedrijven werd melding gemaakt van het afvoeren van spuiwater of het lozen ervan, al dan niet vergund. MI maande een aantal bedrijven aan om een duidelijk plan van de waterhuishouding (aanvoer en riolering) op te stellen.

Van de tien bedrijven die gebruik maakten van grondwater, waren er slechts twee volledig in orde met alle voorwaarden. Meestal ontbrak het register van de opgepompte debieten, werden oude peilputten niet conform de regelgeving buitengebruik gesteld of werden niet alle parameters geanalyseerd.

In drie bedrijven werden verboden bestrijdingsmiddelen aangetroffen. Afvalstoffen werden wel steeds conform de regelgeving afgevoerd. De opslag van gevaarlijke stoffen was meestal vergund terwijl de keuring van de houders vaak ontbrak.

Bijna alle bedrijven beschikten over een of meerdere stookinstallaties, vaak op aardgas, al dan niet gekoppeld aan een warmtekrachtkoppeling (WKK). Ongeveer de helft van de bedrijven voerde geen of onvoldoende emissiemetingen uit.

Slechts bij een van de vijf serres die beschikten over een koelinstallatie, werd deze volledig conform bevonden. Lichthinder en geluidshinder vormden bij geen enkel van de gecontroleerde bedrijven een probleem.

Algemeen stelde MI vast dat er in de disciplines grondwater en lucht heel wat tekortkomingen waren en dat de waterhuishouding van de bedrijven, en dan meer specifiek de lozingssituatie, moeilijk te controleren was.

Routinecontroles

Routinecontroles vormen de basis voor de aanwezigheidspolitiek op het terrein en zorgen ervoor dat de kans op controle niet verbonden is aan bijvoorbeeld een campagne of een klacht.

In het eerste deel van dit hoofdstuk wordt in detail ingegaan op de monsternames en metingen, telkens per milieuhygiënische sector. De toezichthoudende ambtenaren voeren heel wat monsternames en metingen zelf uit. De andere monsternames en metingen én alle analyses worden uitgevoerd door erkende laboratoria.

Vervolgens worden de andere routineopdrachten besproken. Die hebben betrekking op de exploitatie van hinderlijke inrichtingen in het algemeen, bijvoorbeeld bij weigering van een vergunning, een vergunning met bijzondere voorwaarden of zelfcontrole.

Routinemonsternames

Een toezichthoudend ambtenaar kan met de eigen zintuigen heel wat vaststellingen doen, maar in veruit de meeste gevallen is het toch noodzakelijk om monsters te nemen voor een correcte en volledige technische vaststelling of om de juiste graad van verontreiniging of niet-conformiteit met de regelgeving te bepalen. Ook in 2008 werden heel wat monsters genomen. Rekening houdend met het feit dat elk monster geanalyseerd wordt op verschillende parameters, betekent dit dat er vele duizenden analyses werden uitgevoerd.

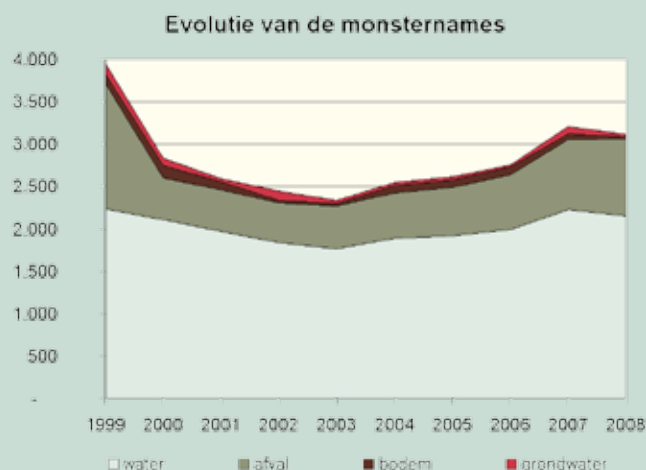
Het aantal routinemonsternames voor de voorbije tien jaar werd uitgezet in de onderstaande grafiek. Na

een jarenlange daling van het aantal monsternames, is er sinds 2004 een duidelijke stijging vast te stellen. In 2008 was er een lichte daling ten opzichte van 2007.

Routinemonsternames water

De routinemonsternames van afvalwater worden steeds op voorhand gepland. MI stelde eind 2007 een planning op voor de in 2008 uit te voeren afvalwatercontroles. Er werd verder gewerkt met een basisfrequentie, zoals in de voorbije jaren. De basisfrequentie is de minimale frequentie waarmee een bedrijf wordt gecontroleerd.

Overzicht van het aantal monsternames	
Afval	911
Bodem	21
Grondwater	27
Water	2.151
Totaal	3.110

De regels voor het bepalen van die basisfrequentie werden vastgelegd op basis van het debiet van de lozing, de bestemming van de lozing (RWZI of oppervlaktewater) en het al dan niet aanwezig zijn van gevaarlijke stoffen in het effluent.

Die regels worden jaarlijks geëvalueerd en eventueel aangepast, en houden rekening met het beschikbare budget en personeel. De reële monsternamefrequentie houdt behalve met die basisfrequentie ook rekening met de voorgeschiedenis van een bedrijf.

De routinematige afvalwatercontroles vallen in grote lijnen uiteen in twee categorieën. Enerzijds voert MI een aanwezigheidspolitiek door steekproeven uit te voeren. Dat zijn onaangekondigde afvalwatercontroles waarbij een schepmonster van het op dat ogenblik geloosde afvalwater wordt genomen. Die controles vinden zowel tijdens als buiten de normale diensturen plaats (ook in het weekend). Anderzijds besteedde MI in 2008 opnieuw heel wat aandacht aan debietsproportionele monsternamecampagnes. Daarbij plaatst MI via een erkend laboratorium zelf een monsternametoestel en wordt de lozing gedurende één of enkele weken continu gevolgd. Dergelijke langdurige monsternamecampagnes zijn een belangrijk instrument bij de beoordeling van probleemlozingen.

Naast de routinematige afvalwatercontroles werden ook heel wat monsternames en analyses uitgevoerd in het kader van specifieke handhavingscampagnes en in mindere mate bij reactieve controles. In totaal analyseerden erkende laboratoria voor MI 2.151 watermonsters. Voor alle monsternames en analyses samen gebruikte MI in 2008 een bedrag van 897.787 euro.

Onderstaande tabel geeft de resultaten weer van de afvalwatercontroles voor het werkjaar 2008. 27% van de gecontroleerde bedrijven werd uitgebreid gecontroleerd, met meer dan twee monsternames. Bij 13% van de gecontroleerde bedrijven werden in 2008 één of meer overtredingen vastgesteld.

Resultaten afvalwatercontroles	
	Totaal
Gecontroleerde bedrijven	846
- met steekproef	609
- met uitgebreide controle	230
Aantal monsters	2.151
Bedrijven een of meermaals in overtreding	110
Bedrijven met een of meer aanmaningen	105
Bedrijven waarbij een sanering is doorgevoerd	84

Routinemonsternames afvalstoffen, bodem en grondwater

Sinds 2007 hanteert de afdeling een richtfrequentietabel waarin wordt vastgelegd waar en hoe dikwijls afvalstoffen worden bemonsterd, rekening houdend met het beschikbare budget. Deze planning omvat bemonsteringen bij afvalproducerende en –verwerkende bedrijven en bij producenten van secundaire grondstoffen. Een gedeelte van het budget wordt voorbehouden voor de bemonstering en analyse van afvalstoffen in niet geplande situaties.

De redenen om over te gaan tot bemonstering zijn van uiteenlopende aard. Bij afvalverwerkende bedrijven worden binnenkomende partijen afvalstoffen bemonsterd om na te gaan of ze voldoen aan de aanvaardingscriteria. Behandelde afvalstromen die een tweede leven tegemoet gaan als secundaire grondstof, worden bemonsterd om te controleren of de samenstelling ervan voldoet aan de voorgeschreven normen. Partijen uitgegraven bodem in grondreinigingsbedrijven of in tussentijdse opslagplaatsen en opvulgronden bij groeven en graverijen worden bemonsterd en geanalyseerd om de legaliteit van de bestemming ervan te controleren. Niet-geïdentificeerde recipiënten op een bedrijf worden bemonsterd om na te gaan of de inhoud ervan geen gevaarlijke afvalstoffen bevat. Bij klachten over stofneerslag van een bedrijf worden de afgezette deeltjes bemonsterd om de schadelijkheid ervan te controleren. Bij eindproducten van verwerkers van dierlijke afvalstoffen wordt de microbiële zuiverheid gecontroleerd.

Naast de routinemonsternames neemt MI ook monsters bij de uitvoering van gecoördineerde projecten en acties. Toezichthoudende ambtenaren hebben de mogelijkheid om één of meerdere analysepakketten aan te vragen voor een monster. Uiteraard bestaat de mogelijkheid om voor elk individueel monster specifieke parameters te laten analyseren. Indien zeer specifieke, gevaarlijke of grote aantallen monsters moeten worden genomen, kunnen toezichthoudende ambtenaren hiervoor beroep doen op de MI-labocontractant.

In 2008 werden in totaal 957 monsters van afval, bodem en grondwater geanalyseerd – gemiddeld 14 monsters per toezichthoudend ambtenaar van de buitendiensten – aan een totale kostprijs van 547.933 euro.

Overzicht van de geanalyseerde parameterpakketten in 2008	
Pakket	Aantal
aanvaardingscriteria cat. 1 stortplaatsen	47
aanvaardingscriteria cat. 2 stortplaatsen	31
aanvaardingscriteria cat. 3 stortplaatsen	18
(uitgegraven) bodem (Vlarebo)	248
grondwater (Vlarebo)	32
sec. grondstof meststof /bodemverbeterend middel	99
sec. grondstof bouwstof	166
eindproducten verwerkers dierlijke bijproducten	97
te verbranden houtafval	69
Vlarem-parameters grondwater	18
parameters peilput mestopslag	18

Routinemetingen

Net zoals monsternames zijn ook metingen noodzakelijk om een efficiënte controle mogelijk te maken of om de juiste graad van verontreiniging of overtreding te bepalen. Onderstaande tabel geeft een overzicht van het aantal uitgevoerde metingen in 2008.

Overzicht van het aantal routinemetingen	
Lucht	95
Geluid	90
Totaal	185

Bij lucht wordt het aantal meetdagen opgegeven. Een erkend laboratorium meet de in de lucht geloosde stoffen op verzoek en onder toezicht van de toezichthoudend ambtenaar. Op één dag worden er verschillende parameters gemeten en verschillende monsters genomen.

Bij geluid en trillingen wordt het aantal geluids- en trillingsmetingen opgegeven. Daarbij moet worden opge-

merkt dat een geluidsmeting verschillende uren kan duren. Een beperkt akoestisch onderzoek dat door MI wordt uitgevoerd, kan verschillende geluidsmetingen omvatten.

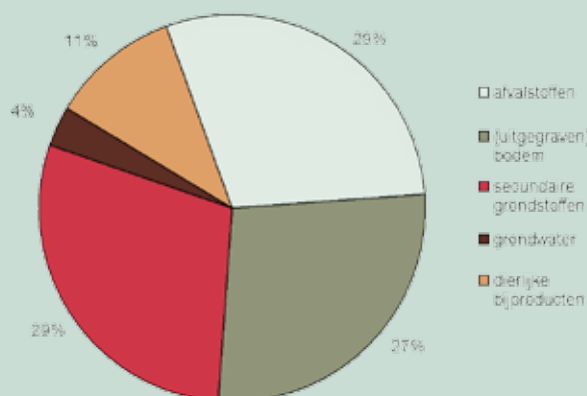
Het aantal routinemetingen lucht, geluid en trillingen van de voorbije tien jaar werd uitgezet in de onderstaande grafiek. Het aantal luchtmetingen nam sinds 2000 beduidend toe nadat een contract werd afgesloten met erkende laboratoria lucht, waardoor het voor een toezichthoudend ambtenaar administratief eenvoudiger werd om emissiemetingen te laten uitvoeren. In 2005 werden minder luchtmetingen uitgevoerd. De reden hiervoor is de overstap van driedaagse naar ééndaagse metingen voor installaties met een potentieel beduidende dioxine-uitstoot en de verschuiving van metingen bij afvalverbrandingsinstallaties naar het voorjaar van 2006 omdat de nieuwe regelgeving voor deze installaties pas op het einde van 2005 van kracht werd. Sindsdien stijgen de aantallen, vooral voor geluids- en trillingsmetingen.

Routinemetingen lucht

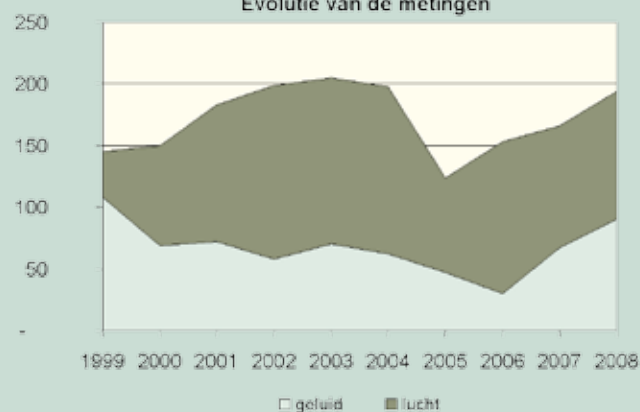
Voor het uitvoeren van emissiemetingen op de schoorsteen van verbrandingsinrichtingen en procesinstallaties heeft MI in 2004 contracten afgesloten met 2 erkende laboratoria voor een totale duur van 4 jaar. In september 2008 heeft MI voor deze metingen een nieuw contract afgesloten met een erkend laboratorium. De metingen zijn opgedeeld in twee percelen. Perceel I omvat emissiemetingen bij installaties met een potentieel beduidende dioxine-uitstoot. Perceel II omvat metingen bij een 4-tal types van andere installaties, elk met een eigen, aangepast parameterpakket.

Een overzicht van de parameters die in deze pakketten zijn opgenomen wordt hierna weergegeven. Daarnaast kunnen op vraag van MI ook bijkomende of andere parameters worden gemeten. Door het afsluiten van dit contract kan MI op eenvoudig verzoek emissiemetingen laten uitvoeren daar waar zij dit nodig acht. Hierdoor kan snel worden gereageerd op acute vragen.

Verdeling van de geanalyseerde monsters

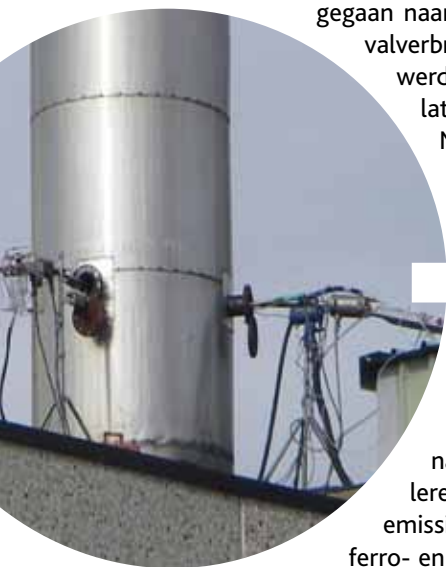
Evolutie van de metingen

Overzicht mogelijke emissiemetingen:

- rookgasdebiet, temperatuur/druk, zuurstofgehalte, CO₂-gehalte, watergehalte
- rookgassamenstelling (een selectie van de volgende parameters naargelang perceel en type): stof, CO, SO₂, NO_x, HCl, HF, zware metalen in de stoffractie en in de gasfase, totaal koolwaterstoffen (FID-meting), aromatische koolwaterstoffen, ketonen, esters, alifatische halogeenkoolwaterstoffen, dioxinen en furanen

Onderstaande tabel geeft een overzicht van het aantal installaties waar MI in het kader van dit contract in 2008 emissiemetingen liet uitvoeren. In navolging van 2006 en 2007 is ook in 2008 bijzondere aandacht gegaan naar de emissies van houtafvalverbrandingsinstallaties, en werden bij 24 dergelijke installaties metingen uitgevoerd.

Meer informatie hierover kunt u vinden in het hoofdstuk 'Specifieke handhavingcampagnes' van dit rapport. Daarnaast liet MI bij 7 installaties die koolwaterstoffen emitteren, metingen uitvoeren om de goede werking van de naverbrander te controleren. Verder werden vooral emissiemetingen uitgevoerd bij ferro- en non-ferrobedrijven (7) en bij chemiebedrijven (7), en werden ook

een aantal emissiemetingen uitgevoerd bij afvalverbrandingsinstallaties, elektriciteitscentrales, shredders en steenbakkerijen.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van het aantal installaties waar MI in het kader van deze contracten in 2008 emissiemetingen liet uitvoeren.

Overzicht van het aantal luchtemissiemetingen	
Perceel I (met dioxinemetingen)	38
Perceel II	57
Totaal	95

Volgende tabel geeft een overzicht van het aantal beduidende overschrijdingen van de emissiegrenswaarden die door middel van emissiemetingen in 2008 werden vastgesteld. De overschrijdingen van de emissiegrenswaarden werden voornamelijk vastgesteld voor stof, CO, dioxinen en furanen, NO_x en zware metalen.

Overzicht van het aantal overschrijdingen van de emissiegrenswaarden per verontreinigende stof.

	Perceel I	Perceel II	Totaal
Parameter			
stof	4	5	9
CO	6	11	17
SO ₂	0	2	2
NO _x	0	4	4
koolwaterstoffen	1	7	8
HCl	0	0	0
HF	0	1	1
zware metalen	0	0	0
Hg	0	0	0
dioxinen en furanen	16	-	6

Net zoals in 2006 en 2007 werd vastgesteld, werden in 2008 bij houtafvalverbrandingsinstallaties nog heel wat emissiegrenswaarden overschreden. Dit was vooral het geval voor CO, stof, dioxinen en NO_x. De andere overschrijdingen kwamen voor bij ondermeer steenbakkerijen en diverse chemische installaties.

Bij installaties met een overschrijding van de emissiegrenswaarden, stelde MI een proces-verbaal op en gaf ze de nodige aanmaningen om maatregelen te treffen om zo snel mogelijk te voldoen aan de grenswaarden. In enkele gevallen werd zelfs de werking van de installatie vrijwillig of gedwongen stopgezet.

Routinemetingen geluid en trillingen

De metingen worden georganiseerd naar aanleiding van klachten. Voor de afhandeling van klachten over geluid en trillingen beschikt MI over een aantal gespecialiseerde toezichthoudende ambtenaren en over moderne meetapparatuur.

Een geluidsmeter meet steeds een totaal niveau. Dat betekent dat niet alleen het gezochte specifieke geluid wordt gemeten, maar ook alle stoorgeluiden. Om een beoordeling van het specifieke geluid mogelijk te maken, bestaat de kunst erin die niveaus uit elkaar te houden. Dat is niet altijd een eenvoudige opgave. En bij de behandeling van klachten over trillingen kan het nog ingewikkelder worden.

Emissiemetingen bij een spaanplaatbedrijf

MI liet emissiemetingen uitvoeren op de verbrandings- en drooginstallatie van een spaanplaatbedrijf in West-Vlaanderen. De meetresultaten toonden overschrijdingen aan van de emissiegrenswaarden voor stof, CO en totaal-koolwaterstoffen.

Samen met de emissiemetingen nam MI monsters van het houtstof en het houtafval dat in de betrokken installaties werd verbrand. Na analyse stelde MI vast dat de richtwaarden voor classificatie van het houtafval als niet-verontreinigd behandeld afval werden overschreden. Minstens een deel van het houtafval viel dus onder een categorie van afvalstoffen waarvoor deze installatie niet vergund was.

Daarnaast stelde MI vast dat de exploitant niet voldeed aan de verplichtingen in verband met de zelfcontrole. Alle vaststellingen werden gebundeld in een proces-verbaal, waarin ook een berekening van het vermogensvoordeel door het niet laten uitvoeren van de verplichte zelfcontrolemetingen werd opgenomen. Dit proces-verbaal leidde tot een veroordeling voor de Correctionele Rechtbank waarbij het door MI berekende vermogensvoordeel integraal werd verbeurd verklaard.

Om de geldende emissiegrenswaarden te laten naleven, maande MI de exploitant aan om een voorstel voor de aanpassing van de installatie op te stellen. Hierop diende de exploitant een dossier in voor ombouw en sanering van de installatie zowel op energetisch als op milieutechnisch vlak. Het project omvatte ondermeer het naverbranden van de (stofbeladen) rookgassen van de droger in een nieuwe installatie. Hierdoor worden alle luchtmissies van het bedrijf in één gecombineerde installatie gezuiverd en moet het mogelijk zijn om de uitstoot te reduceren.

Het bedrijf verkreeg hiervoor een vergunning. In de bijzondere voorwaarden van deze vergunning werden nieuwe emissiegrenswaarden en meetverplichtingen opgelegd. Het dossier werd technisch en administratief volledig afgerond maar de realisatie liep, ingevolge de huidige kredietcrisis, enige vertraging op door problemen met de financiering van dit project. MI blijft dit dan ook verder volgen.

Akoestisch onderzoek in opdracht van MI

MI ontving geregeld geluidsklachten van een aantal bewoners van een woonwijk, gelegen in de nabijheid van een industrieterrein. Een precieze omschrijving van het hinderlijke geluid bleek niet evident en de bewoners konden het storende geluid niet direct aan één bepaald bedrijf toewijzen.

MI stelde tijdens herhaalde inspecties vast dat twee bedrijven mogelijk aan de basis lagen van deze geluidsklachten. De woonwijk lag echter op meer dan 1.000 meter van beide bedrijven en aangezien deze bedrijven continu in bedrijf waren, liet MI een erkend milieudeskundige een akoestische studie uitvoeren bij één van de twee bedrijven. Het doel van deze studie was het specifiek geluid van de installaties/activiteiten van het bedrijf te bepalen naar enkele bewonersposities toe.

Uit deze geluidsstudie bleek dat er een mogelijk tonale component bij 80 Hz waar te nemen was ter hoogte van de woonwijk. Aangezien deze tonale component haast enkel werd opgevuld door de bijdrage van één bron binnen één bedrijf, kon de oorzaak voor de hinder worden vastgesteld. De bron werd onmiddellijk door het bedrijf gesaneerd. Sinds deze sanering heeft MI geen nieuwe geluidsklachten meer uit de woonwijk ontvangen.

Routinecontroles exploitatie

Naast de routinemonsternames en routinemetingen zijn er heel wat routinecontroles die betrekking hebben op de exploitatie van hinderlijke inrichtingen in het algemeen. MI besteedt daarbij bijzondere aandacht aan de controle naar aanleiding van een besluit tot weigering van een vergunning, de controle van bijzondere vergunningsvoorwaarden en de controle van de zelfcontrole. Natuurlijk zijn andere controles ook nog mogelijk. Door de wijzigingen in de interne rapportering, worden niet langer cijfers gegeven over het aantal inspecties dat met een bepaalde subrubriek verband houdt. Het totaal aantal inspecties dat betrekking heeft op de routinematige controle van milieuvergunningen (waarbij ook controles van weigeringsbesluiten en controles van bijzondere voorwaarden) wordt wel gerapporteerd.

Controle van milieuvergunningen	
Aantal uitgevoerde inspecties	1.880

Weigeringsbesluiten

MI ontvangt jaarlijks heel wat weigeringsbesluiten. Dit zijn zowel besluiten waarbij de volledige milieuvergunning geweigerd wordt als besluiten waarbij delen van een milieuvergunning geweigerd worden. Het systematisch controleren van volledige weigeringsbesluiten en van belangrijke gedeeltelijke weigeringen is een van de prioriteiten van MI.

Weigeringsbesluiten	
Aantal ontvangen	246

Het aantal weigeringsbesluiten werd voor de voorbije tien jaar uitgezet in onderstaande grafiek. In 2008 daalt het aantal ontvangen weigeringsbesluiten sterk tot op het niveau van 1999. Een duidelijke verklaring is er voorlopig niet tenzij het feit dat weigeringen van kleine onderdelen (bijvoorbeeld enkele dieren) niet meer geregistreerd worden als weigeringsbesluiten.

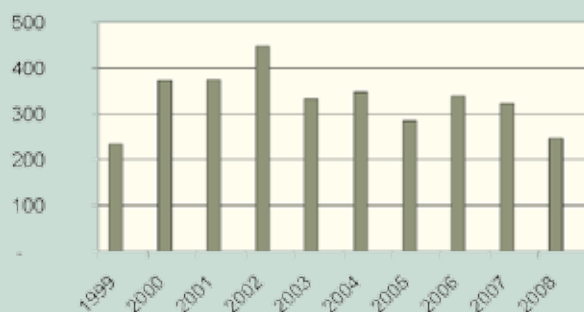
Bijzondere voorwaarden

Heel wat milieuvergunningen bevatten bijzondere voorwaarden. De aandacht van MI gaat prioritair naar de bedrijven waarvoor in de vergunning een saneringsplan, onderzoeken of metingen werden opgelegd. Andere bijzondere voorwaarden komen voornamelijk aan bod tijdens routinecontroles of als het bedrijf wordt gecontroleerd in het kader van een specifieke handhavingscampagne.

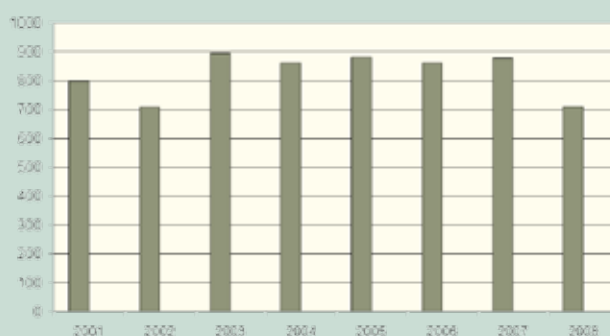
Vergunningen met prioritaire bijzondere voorwaarden	
Aantal ontvangen	710

Het aantal milieuvergunningen met prioritaire bijzondere voorwaarden werd voor de voorbije acht jaar uitgezet in onderstaande grafiek. Jaarlijks ontvangt MI gemiddeld meer dan 800 vergunningen met prioritaire bijzondere voorwaarden. Dit hoge cijfer blijkt een weerspiegeling te zijn van een reeks belangrijke voorwaarden in de milieuvergunningen die niet opgenomen zijn onder de algemene en sectorale voorwaarden van Vlarem. In 2008 is een lichte daling vastgesteld.

Evolutie van het aantal weigeringsbesluiten

Evolutie van het aantal vergunningen met prioritaire bijzondere voorwaarden

Controle op de zelfcontrole

De Vlaamse milieuhygiënewetgeving bevat heel wat verplichtingen inzake het meten en registreren van bedrijfs-eigen gegevens. Veel van die metingen en registraties dienen als eerstelijnscontrole van zowel de procesvoering als de naleving van de geldende voorwaarden. De meest voor de hand liggende voorbeelden zijn de eigen emissiemetingen (lucht, afvalwater,...). Ook andere controles, zoals de controle op inkomende afvalstoffen, de onderzoeken van compressoren en de keuringen van houders voor gevaarlijke stoffen, kunnen onder de noemer zelfcontrole worden gecatalogeerd. Het toewijzen van een dergelijke verplichte zelfcontrole aan de exploitant past volledig in het concept van milieuzorgsystemen, die in de bedrijfs-wereld toenemend aan belang winnen.

Zelfcontrole heeft in elk geval meerdere functies waaronder als belangrijkste:

- controle op de naleving van de voorwaarden;
- beschikbaarheid van milieu-informatie voor de overheid (toezicht, emissie-inventarisatie, ...) en de bevolking;
- kwaliteitsbewaking van de bedrijfsvoering van het (zuiverings)proces en stimulans voor voortdurende procesoptimalisatie;
- proactieve maatregel om het milieu zo veel mogelijk te beschermen.

Bovendien merkt MI dat bij bedrijven of sectoren waar ze in het verleden veel aandacht heeft geschonken aan de controle op de zelfcontrole, bijvoorbeeld door middel van emissiemetingen in eigen opdracht, er een duidelijk toegenomen aandacht is voor die zelfcontroleverplichting.

Tot slot kan gesteld worden dat er een duidelijke stijging is van het aantal inspecties die verband houden met het aspect zelfcontrole en dit mee door de uitdrukkelijke vraag van de minister. Er werd ook meer aandacht besteed aan de verschillende milieucompartimenten waar zelfcontrole voorzien is.

Controles van de zelfcontrole	
Specifieke inspecties in het kader van de zelfcontrole lucht	73
Specifieke inspecties in het kader van de zelfcontrole water	88
Specifieke inspecties in het kader van de zelfcontrole grondwater	31
Andere inspecties zelfcontrole	114
Totaal	306

Reactieve controles

Reactieve controles worden uitgevoerd naar aanleiding van een beroep dat wordt gedaan op MI.

De reactieve controles kunnen in een aantal groepen worden onderverdeeld. Er wordt onder andere opgetreden bij de ontvangst van een klacht, een melding van een voorval, een vraag voor het maken van een evaluatieverslag bij een proefvergunning, een kantschrift van het parket, een vraag van het parket om technische expertise, een verzoek om adviesverlening, een parlementaire vraag, een verzoek om hoog toezicht en bij de vaststelling van wintersmog. Enkele reële dossiers illustreren de verschillende mogelijkheden.

Gezien het grote werkvolume en de hoge werkdruk is het onmogelijk om op elk appel te reageren, zodat niet elk verzoek zal leiden tot een inspectie ter plaatse. Ieder dossier wordt daarom getoetst aan de prioriteitenlijst.

Klachten

MI ontvangt jaarlijks heel wat milieuklachten uit de meest diverse hoeken: particulieren, bedrijven, gemeenten- en provinciebesturen, parlementsleden, het kabinet van de Vlaamse minister van Leefmilieu, andere Vlaamse of federale overheidsdiensten, milieuverenigingen, Aquafin en Vlaamse openbare instellingen zoals OVAM, VLM en VMM. Ook anonieme klachten worden behandeld.

MI ontvangt ook heel wat vragen en klachten die niet voor haar bestemd zijn. Gelet op de hoeveelheid en de complexiteit van de milieuregelgeving is het blijkbaar niet altijd evident welke overheidsdienst een vraag of klacht kan of moet behandelen. Hierna volgen een aantal algemene richtlijnen.

Welke vragen en klachten worden door MI behandeld?

Klachten over klasse 1-bedrijven die milieuhinder veroorzaken of over klasse 2- en klasse 3-bedrijven die zware milieuhinder veroorzaken én waar de lokale overheid niet optreedt, worden door MI behandeld.

Een bedrijf kan onder meer de volgende vormen van milieuhinder veroorzaken:

- geur-, stof- en lichthinder;
- luchtverontreiniging (rook of uitwasemingen);
- geluids- en trillingsoverlast;
- bodem- en grondwaterverontreiniging;

- verontreiniging van oppervlaktewater;
- onzorgvuldig omgaan met afvalstoffen;
- tekortkomingen met betrekking tot de veiligheid van de omgeving;
- het niet-naleven van vergunningsvoorwaarden.

Welke vragen en klachten worden NIET door MI behandeld?

MI ontvangt geregeld vragen of klachten die door andere overheidsdiensten worden behandeld. Hierna volgt een overzicht, waarbij telkens de instantie aangegeven is die de vraag of klacht wel behandelt.

In de sector milieuhygiëne :

- klachten over klasse 2- en klasse 3-bedrijven die milieuhinder veroorzaken: de gemeentelijke milieudienst;
- vragen over de milieuvergunningsklasse (1, 2 of 3) van een bepaald bedrijf: de gemeentelijke milieudienst (de gemeente heeft een openbaar register);
- vragen over de inhoud van een bepaalde milieuvergunning: de gemeentelijke milieudienst (alle milieuvergunningen liggen bij de gemeente vrij ter inzage voor het publiek);
- vragen over de interpretatie van de wetgeving: afdeling Milieuvergunningen van LNE;
- historische bodemverontreiniging: OVAM;
- verlaten bedrijfsterreinen: OVAM;

- achterlaten van afval:
 - algemeen: lokale politie ;
 - aan wegen: afdelingen Wegen en Verkeer (Agentschap Infrastructuur);
 - aan waterwegen: Waterwegen en Zeekanaal nv, nv De Scheepvaart en het Agentschap voor Maritieme Dienstverlening en Kust;
 - in bossen of natuurgebied: Agentschap voor Natuur en Bos;
- verbranden van huishoudelijk afval door particulieren: lokale politie;
- mestproblematiek (bv. uitrijden van mest in een niet toegestane periode): de Mestbank van de Vlaamse Landmaatschappij;
- gebruik van sproeistoffen: de dienst Pesticiden en Meststoffen van de FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu;
- gezondheidsklachten die in verband staan met hinderlijke inrichtingen: de afdeling Toezicht Volksgezondheid van het Agentschap Zorg en Gezondheid.

In andere sectoren :

- bouwovertradingen: dienst Stedenbouw van de gemeente / Agentschap Inspectie Ruimtelijke Ordening, Woonbeleid en Onroerend Erfgoed;
- overtradingen in natuurgebieden: Agentschap voor Natuur en Bos;
- overtradingen in bossen: Agentschap voor Natuur en Bos;
- brand of calamiteit: brandweer, Civiele Bescherming.

Behandeling van milieuklachten

Voor de behandeling van klachten heeft MI reeds in 2002 een interne procedure vastgelegd die vertaald werd in een interne onderrichting. De tekst van de onderrichting werd in 2004 geactualiseerd en uitgebreid met een codesysteem om de verschillende klachtendeelstromen te kunnen kwantificeren. De nieuwe onderrichting werd vanaf het kalenderjaar 2005 toegepast.

Milieuklachten worden behandeld volgens een aantal afspraken die rekening houden met de belangrijkste doelstellingen van de nieuwe procedure:

- een goede voortgangscotrole van de aan de lokale

overheden gemelde klachten;

- een invulling van het begrip hoog toezicht;
- een goede communicatie met de klagers, de gemeente, de klachtenmanager van LNE en de Vlaamse Ombudsdienst.

Hierna wordt een overzicht gegeven van de belangrijkste afspraken voor de behandeling van klachten.

Een milieuklacht die gaat over een niet-ingedeelde inrichting, een vrij veld delict of een wetgeving waarvoor MI niet bevoegd is, wordt onmiddellijk doorgestuurd naar de burgemeester of naar de bevoegde dienst.

Milieuklachten over hinderlijke inrichtingen worden afhankelijk van de klasse verschillend behandeld. Klachten over klasse 1-bedrijven (inclusief klachten via het kabinet, de klachtenmanager van LNE en de Vlaamse Ombudsdienst) worden door MI behandeld binnen drie maanden na ontvangst van de klacht volgens interne procedures die het uitvoeren van inspecties, het eventueel opstellen van processen-verbaal en het geven van aanmaningen omvatten.

Een klacht over een klasse 2- of klasse 3-bedrijf wordt, ook als de klager beweert dat de gemeente niet of onvoldoende optreedt, onmiddellijk ter behandeling doorgestuurd naar de burgemeester. MI vraagt de burgemeester om binnen een termijn van één maand een onderzoek in te stellen. Als de burgemeester niet of onvoldoende antwoordt en er is geen zware hinder, dan stuurt MI een herinnering aan de burgemeester om nogmaals de klacht te onderzoeken. Als de burgemeester opnieuw niet of onvoldoende antwoordt, voorziet de procedure dat de klager, de minister en de Vlaamse Ombudsdienst hiervan op de hoogte worden gebracht. De klacht wordt dan ook als afgehandeld beschouwd door MI. Pas als de burgemeester niet of onvoldoende antwoordt, en als uit de klacht blijkt dat er zware hinder is, onderzoekt MI in het kader van haar hoog toezicht zelf de klacht, als die nog relevant is.

Klachten	
Aantal klachten	1.918
Aantal daarvoor uitgevoerde inspecties	3.215

Evolutie van het aantal klachten

Al verschillende jaren ontvangt MI ongeveer 2.000 klachten per jaar. Het aantal klachten is in 2008 lichtjes gedaald ten opzichte van 2007. De klachten worden opgedeeld per milieucompartment. Een klacht kan soms meerdere thema's omvatten. Daardoor kan één klacht binnen verschillende compartimenten worden ondergebracht.

Klachten per milieucompartment	
Geur	752
Geluid	482
Exploitatie	317
Afval	192
Lucht	220
Lozing	159
Bodem en grondwater	53
Mest	66
Veiligheid	9
Licht	15
Totaal	2.265

Uit deze tabel kan worden afgeleid dat de meeste klachten handelen over de milieucompartmenten geur, geluid en exploitatie. Meer dan twee derde van alle klachten wordt gecatalogiseerd onder die drie thema's.

Uit onderstaande tabel blijkt dat MI heel wat klachten ontvangt over hinder die niet afkomstig is van klasse 1-inrichtingen.

	Aantal klachten	Aantal betrokken bedrijven of locaties
Klasse 1	1.376	537
Klasse 2	232	175
Klasse 3	69	44
Niet-ingedeelde inrichtingen / andere	241	158
Totaal	1.918	914

Behandeling van klachten in het kader van het Klachtendecreet

Een klacht in het kader van het Klachtendecreet is een manifeste uiting van een ontevreden burger die bij de overheid klaagt over een door diezelfde overheid (al dan niet) verrichte handeling of prestatie.

Klachten die onder dit decreet vallen en die aanvankelijk gericht zijn aan de Vlaamse Ombudsdienst of de klachtenmanager, worden door die diensten eerst doorverwezen naar de ambtenaar die het dossier behandelt of naar diens directe chef.

Als het probleem op het niveau van de dienst niet wordt opgelost, kan de klager zich richten tot de klachtenmanager van LNE. De klacht wordt er geregistreerd en behandeld conform de richtlijnen van het Klachtendecreet: de klachtenmanager bevestigt de ontvangst van de klacht binnen de tien kalenderdagen en handelt de klacht af binnen 45 kalenderdagen. Hiertoe vraagt de klachtenmanager een ontwerp van antwoord aan het hoofd van de afdeling in kwestie.

Als de klagers niet tevreden zijn met het antwoord van de klachtenmanager, kunnen zij nog terecht bij de Vlaamse Ombudsdienst, die volgens dezelfde procedure een onderzoek kan instellen: de klacht wordt bezorgd aan het afdelingshoofd, deze stelt een onderzoek in en rapporteert aan de Vlaamse Ombudsdienst en die laatste bezorgt de klager een antwoord.

In 2008 behandelde MI 10 vragen van de klachtenmanager van LNE en 6 vragen van de Vlaamse Ombudsdienst. Een overzicht wordt gegeven in de onderstaande tabellen.

Lijst van de in 2008 behandelde vragen van de klachtenmanager van LNE		
Nummer	Omschrijving	Klasse
LNE/KL/2007/13	Klacht over controle van geurhinder van een mestverwerkingsbedrijf	1
LNE/KL/2007/20	Klacht over toezicht van MI bij geurhinder van een slachthuis	1
LNE/KL/2007/26	Klacht over communicatie door MI bij een metaalverwerkend bedrijf	2
LNE/KL/2008/10	Klacht over gebrekkige voorbereiding bij de aanwerving van een milieudeskundige	
LNE/KL/2008/16	Klacht over toezicht op lichthinder bij een benzinestation	1
LNE/KL/2008/20	Klacht over toezicht van MI op een circuit	1
LNE/KL/2008/27	Klacht over toezicht op geluidshinder en exploitatie van een mestverwerkingsbedrijf	1
LNE/KL/2008/28	Klacht over toezicht op stofvorming en het gebruik van een mobiele sprinklerinstallatie	1
LNE/KL/2008/29	Klacht over toezicht inzake geur- en geluidshinder bij een landbouwbedrijf	1
LNE/KL/2008/31	Klacht over toezicht op een koffiebranderij	2

Lijst van de in 2008 behandelde dossiers van de Vlaamse Ombudsdienst		
Nummer	Omschrijving	Klasse
2003-0512	Onvergunde stalling vrachtwagens: mededeling voorlopige kwalificatie	2
2007-0201	Bouw- en milieuovertredingen en niet-naleven van de vergunning door een diepvriesbedrijf	2
2007-1125	Stof- en geluidshinder bij een sloop- en afvalstoffenbedrijf: mededeling voorlopige kwalificatie	
2007-1254	Klacht over toezicht van MI bij geurhinder van een slachthuis: mededeling voorlopige kwalificatie	1
2007-1670	Klacht over communicatie door MI bij een metaalverwerkend bedrijf	2
2008-0550	Geluid- en geurhinder van een gemengd bedrijf	1

Meldingen van voorvallen

Alle exploitanten hebben bij de uitbating van hun bedrijf de plicht alle nodige maatregelen te treffen om de buurt te beschermen tegen de risico's voor en de gevolgen van ongevallen. Dat betekent onder andere dat zij de noodzakelijke interventiemiddelen moeten voorzien en bij hinder, schade of gevaar daartoe onmiddellijk alle nodige maatregelen moeten treffen. Eventueel opgetreden verontreiniging moeten zij op verantwoorde wijze ongedaanmaken.

Ondanks alle mogelijke preventieve maatregelen gebeuren er echter nog steeds onvoorziene emissies die tot hinder kunnen leiden. Soms escaleren deze voorvallen in die mate dat ze schade berokkenen aan de mensen of het milieu in de omgeving van het bedrijf.

Naast de zorgplicht rust er ook een meldingsplicht op de exploitanten: zij moeten de voorvallen en de genomen maatregelen melden bij de burgemeester en MI. Als er een voorval heeft plaatsgevonden zal MI, als dat relevant is, er zich van vergewissen of inderdaad de nodige gevolgbeperkende maatregelen werden getroffen.

In 2008 werden in totaal 1.195 voorvallen gemeld bij MI. Deze voorvallen zijn niet beperkt tot ongevallen in de enge betekenis van het woord. De exploitanten moeten onder andere ook melden wanneer zuiveringsinstallaties uitvallen of wanneer een norm wordt overschreden.

Meldingen van voorvallen	
Aantal meldingen	1.195
Aantal daarvoor uitgevoerde inspecties	100

Sevesobedrijven moeten bovendien, volgens de bepalingen van het Samenwerkingsakkoord preventie zware ongevallen, bij een zwaar ongeval het interne noodplan in werking zetten en de dienst 100 en het Coördinatie- en Crisiscentrum van de regering (CGCCR) verwittigen. Het CGCCR meldt door aan een aantal instanties, waaronder de bevoegde inspectiediensten, die dan ter plaatse kunnen gaan om te controleren of de nodige maatregelen werden getroffen en om het ongevalsonderzoek te starten.

Diverse voorvallen bij een chemisch bedrijf

In mei 2008 meldde een chemisch bedrijf in Limburg een incident, namelijk brand van opstartblokken in een container. Het bedrijf voerde een intern onderzoek naar de oorzaken en nam maatregelen om herhaling van het incident te voorkomen.

Een paar maanden later, in juli 2008, meldde het bedrijf een explosie en brand in een silo. Het veiligheidssysteem van de silo trad in werking om de druk uit de silo te halen. De interne en externe brandweer waren onmiddellijk ter plaatse en legden een laag schuim in de silo om na te blussen. Er raakte niemand gewond. Het bedrijf voerde opnieuw een onderzoek en nam maatregelen.

In december 2008 ging het weer mis. Toen moest het bedrijf gedurende ruime tijd fakkelen met periodes van zwarte rook. Door werken aan een transformator was er een stroomonderbreking en het noodspanningsvoorzieningssysteem faalde. Eén van de fabrieken, die ook zonder stroom viel, moest om veiligheidsredenen de inhoud gecontroleerd verbranden in de fakkel. Normaalgezien gebruikt men hiervoor zoveel mogelijk de grondfakkel, maar omwille van een technisch probleem moest men de hoge fakkel gebruiken. Na het vaststellen van de zwarte rook werd de luchttoevoer maximaal opgevoerd om rookloze verbranding te garanderen.

Het bedrijf startte opnieuw een intern onderzoek en enkele geplande herstellings- en verbeteringswerken worden binnen afzienbare tijd uitgevoerd.

MI lichtte de risicostudies van zware ongevallen in de installaties door en gaf aanmaningen opdat het bedrijf hieruit algemene lessen ter preventie van ongevallen en incidenten zou trekken naar de toekomst.

Evaluatieverslagen

Een vergunning op proef kan worden verleend voor een termijn van ten hoogste twee jaar. In uitvoering van artikel 40 van Vlarem I maakt MI voor elke vergunning op proef een evaluatieverslag. Dit verslag wordt bezorgd aan de vergunningverlenende overheid die een definitieve beslissing neemt. Slechts één provinciale vergunningverlener maakt geregeld gebruik van de mogelijkheid tot het afleveren van een proefvergunning om een beloofde of

verplichte sanering daadwerkelijk te kunnen volgen. Het aantal proefvergunningen stijgt langzaam.

Evaluatieverslagen bij proefvergunningen

Aantal verslagen	53
Aantal daarvoor uitgevoerde inspecties	104

Proefvergunning bij een betoncentrale

Een West-Vlaams bedrijf met een breek- en zeefinstallatie en een betoncentrale verkreeg begin 2007 een proefvergunning voor 15 maanden. Deze vergunning bevatte heel wat bijzondere voorwaarden om de geluids- en stofhinder te beperken en MI voerde dan ook verschillende controles uit.

Deze controles bevestigden de klachten van omwonenden en het was dan ook snel duidelijk dat het bedrijf bijkomende maatregelen moest nemen, voornamelijk om de geluidshinder te beperken. MI stelde een proces-verbaal op, verstuurde verschillende aanmaningen en legde een stappenplan voor de sanering op.

Na een jaar stelde MI een evaluatieverslag op en bezorgde dit aan de deputatie. Dit verslag bevatte een overzicht van de uitgevoerde werken om geluidshinder en stofhinder te beperken. Daarop besliste de deputatie om de proefperiode met 9 maanden te verlengen. Zij legde daarbij een bijkomende voorwaarde op: er moest een volledig akoestisch onderzoek uitgevoerd worden, in overleg met alle partijen.

Om de aanhoudende geluidsklachten te evalueren en om de geluidsmetingen van de erkende deskundige te beoordelen, voerde MI in 2008 zelf geluidsmetingen uit. De resultaten toonden aan dat er een overschrijding was van de richtwaarden en MI legde dan ook een geluidssaneringsplan op aan het bedrijf.

Het bedrijf voerde diverse saneringen uit:

- de breek- en zeefinstallatie kregen een vaste plaats die minder hinder gaf voor de omwonenden;
- bijkomende grondstofhopen rond de breker en nabij de klager verminderden de geluidshinder;
- de motor van de breekinstallatie werd ingekapseld in een geluidsdempende kast.

MI stelde een nieuw evaluatieverslag op. Op basis van dit verslag vroeg de provinciale milieuvergunningcommissie om bijkomende geluidsmetingen uit te voeren. Zowel MI als de erkend deskundige voerden deze metingen uit en bezorgden hun resultaten aan de deputatie. Begin 2009 leverde die een definitieve vergunning af. Deze vergunning bevatte bijzondere voorwaarden in verband met stofhinder en geluidshinder.

MI kon door haar evaluatieverslagen een bijdrage leveren aan het afleveren van de definitieve milieuvergunning.

Kantschriften

Het parket stelt via een kantschrift vragen bij een proces-verbaal of over de voortgang van de administratiefrechtelijke afhandeling. Via een gemotiveerd verzoek worden toezichthoudende ambtenaren soms gevraagd om als technisch expert deel te nemen aan een onderzoek onder leiding van een magistraat of een officier van gerechtelijke politie. In 2008 gebeurden hiervoor 56 afstappingen.

Kantschriften		
Ontvangen kantschriften	bij prioritaire processen-verbaal	bij andere processen-verbaal
Antwerpen	17	26
Brugge	3	7
Brussel	0	2
Dendermonde	16	78
Gent	35	83
Hasselt	37	43
Leper	7	8
Kortrijk	5	48
Leuven	17	26
Mechelen	5	21
Oudenaarde	7	23
Tongeren	9	18
Turnhout	4	11
Veurne	7	14
Totaal	169	408
Aantal daarvoor uitgevoerde inspecties	74	172

Evaluatie werkplannen

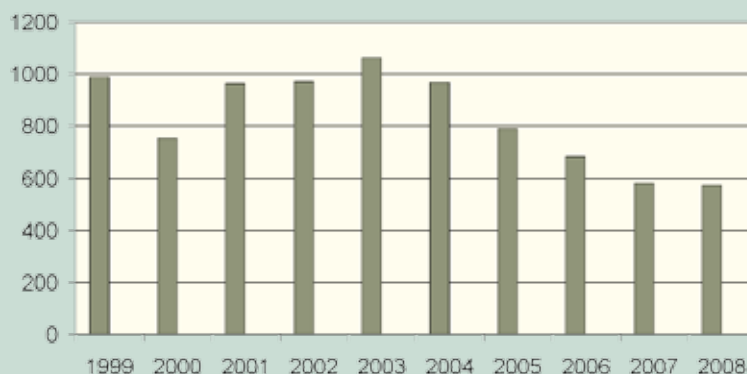
Artikel 5.2.1.3. van Vlarem II bepaalt dat de exploitant van een inrichting waar de activiteit 'verwerking van afvalstoffen' wordt uitgeoefend, bij de aanvang van de activiteiten moet beschikken over een werkplan dat moet goedgekeurd zijn door de toezichthoudende overheid. Dit artikel vermeldt ook welke onderdelen de exploitant moet verduidelijken in zijn werkplan. Voor stortplaatsen komen daar nog een groot aantal punten bij, zoals vermeld in artikel 5.2.4.2.1.§1 van Vlarem II.

MI streeft ernaar om binnen de vier weken na de ontvangst van een goed te keuren werkplan een antwoord te bezorgen aan de exploitant. Dit antwoord kan een goedkeuring van het werkplan zijn, maar ook een vraag tot verdere verduidelijking van enkele items. Uitzonderlijk kan deze termijn verlengd worden tot uiterlijk drie maanden na indienen van het werkplan door de exploitant.

MI heeft een interne procedure uitgewerkt voor behandeling en beoordeling van deze werkplannen. Essentieel is dat niet alleen de formele volledigheid van het ingediende werkplan moet worden nagegaan, maar ook de inhoudelijke volledigheid. Het is duidelijk dat het werkplan een nuttig en krachtig handhavingsinstrument is voor de toezichthoudend ambtenaar bij toekomstige controles op het terrein. De toestand op het terrein moet dan ook steeds weerspiegeld zijn in het goedgekeurde werkplan, zoniet moet de exploitant een vraag tot aanpassing van het werkplan indienen. Ook is het denkbaar dat toezichthoudende ambtenaren vaststellen dat een bepaalde bedrijfsvoering onvoldoende is beschreven in het werkplan. Het logische gevolg is dan dat zij het bedrijf aanmanen om die aspecten verder uit te diepen. Deze aanvragen tot aanpassing worden dan op dezelfde wijze behandeld als een nieuw ingediend werkplan.

In 2008 werden 254 dergelijke aanvragen ter behandeling aan MI bezorgd. Dat het beoordelen en opvolgen van die werkplannen een aanzienlijke werklast inhoudt binnen het takenpakket van de toezichthoudend ambtenaar hoeft dus geen betoog.

Evolutie van het aantal kantschriften

Kantschrift over een houtverwerkend bedrijf

MI ontving van het parket een dossier met een geluidsklacht van een particulier tegen een houtverwerkend bedrijf en voerde een inspectie ter plaatse uit.

Een houtverhakselaar en een complex systeem van buizen, vijf ventilatoren, filterkasten en containers straalden vrij geluid af in een onafgeschermd opstelling. Een poort van de werkplaats stond steeds open tijdens de werking van deze luidruchtige machines. De woning van de klager bevond zich op amper 250 meter van deze geluidsbronnen. In het bedrijf werden enkel overdag werkzaamheden uitgevoerd tussen 7u30 en 16u30.

Omstreeks het middaguur en onder meewindcondities voerde de toezichthoudend ambtenaar geluidsmetingen uit met een meetopstelling bij de klager, ter hoogte van het terras in de achtertuin. Tijdens de middagpauze werden de geluidsbronnen bij het bedrijf deels of volledig stilgelegd, hetgeen toeliet hun specifieke bijdrage te bepalen. Hierbij werd vastgesteld dat het toepasselijk Vlaremcriterium van 45 dB(A) overdag significant werd overschreden: bij beoordelingsniveaus van het bedrijfsgeluid tussen 50,8 dB(A) en 54,2 dB(A).

Bij de vermelde beoordelingsniveaus en vanwege de tonaliteit in de tertsbanden van 50 Hz en 1,25 kHz was het bedrijfsgeluid van die aard dat het geluidsklimaat in de omgeving van de woning grondig werd verstoord. Het voorkomingsbeginsel en het beheersingsbeginsel tegen geluidshinder volgens de algemene milieuvoorwaarden van Vlare II werden eveneens niet nageleefd. De enige maatregel die volgens de visie van de toezichthoudend ambtenaar tot een aanvaardbare oplossing kon leiden was de volledige inbouw van de houtverhakselaar, het systeem van buizen, de ventilatoren, de filterkasten en de containers voor houtafval. De verluchting, ventilatie en klimaatbeheersing van de werkplaatsen moesten gebeuren zodanig dat de burens niet werden gehinderd door het bedrijfsgeluid.

De exploitant gaf gevolg aan de aanmaning van MI met een verslag over een 'broninventarisatie en een saneringsplan', opgemaakt door een erkend geluidsdeskundige. De berekende niveaus uit dit verslag bevestigden de gemeten waarden. Omdat de houthakselaar volgens de erkende geluidsdeskundige slechts gedurende een beperkte periode in werking was, werd de bijdrage van deze installatie gekarakteriseerd als incidenteel of sterk fluctuerend geluid, waarvoor soepeler geluidscriteria gelden. Eveneens volgens de deskundige was het voorstel van de toezichthoudend ambtenaar weliswaar het meest efficiënte maar niet uitvoerbaar omwille van een negatief brandweeradvies.

Als belangrijkste maatregel stelde de deskundige voor om het complex systeem van geluidsbronnen over een breedte van 50 m en een hoogte van 6 m af te schermen tegen geluidsoverdracht. Dergelijk saneringsvoorstel droeg niet de goedkeuring van de toezichthoudend ambtenaar omdat het niet was onderbouwd door een inschatting van het resultaat, en geen conclusie bevatte over de afweging van alle mogelijke behandelingsmethodes en bronbeperkende maatregelen. Volgens de deskundige was een BBT-studie onmogelijk bij gebrek aan ondersteunende BREF-documenten over geluidsreducerende maatregelen, dit in tegenstelling tot andere disciplines.

Uiteindelijk werd een compromis bereikt voor een beperktere vorm van inbouw die de luidruchtigste bronnen als de houthakselaar, de ventilatoren, de filterkasten en hun buisleidingen omvatte. Het saneringsvoorstel bestond uit de constructie van een wand (in de vorm van schuifpoorten) en een dak over een lengte van 50 m en een diepte van 5 m. De kostprijs bedroeg bijna 50.000 euro. De saneringswerken zijn sinds maart 2009 aan de gang.

Overzicht van de behandelde vragen vanuit het Vlaams Parlement			
Datum	Onderwerp	Aard schriftelijke vraag / vraag om uitleg / interpellatie	Nr.
27/02/2008	Het introduceren van een vernieuwende aanpak om de dioxine- en PCB-bronnen bloot te leggen	Vraag om uitleg	883
27/02/2008	Mestverwerkingsinstallatie Lille - maatregelen	Schriftelijke vraag	445
27/02/2008	Dierencrematoria - emissiemetingen	Schriftelijke vraag	446
12/03/2008	Milieuvergunning Indaver - Bijzondere voorwaarden	Schriftelijke vraag	492
12/03/2008	Grondverzet - Stand van zaken	Schriftelijke vraag	497
26/03/2008	Drinkwater Landen - Verontreiniging	Schriftelijke vraag	535
01/04/2008	Luchtvervuiling - Intergewestelijke samenwerking	Schriftelijke vraag	552
04/04/2008	Gezondheidsrisico's van producten uit de eigen tuin	Interpellatie	148
09/04/2008	Overheidsopdrachten - Consultancybureaus	Schriftelijke vraag	576
15/04/2008	Milieu-inspectie - Processen-verbaal	Schriftelijke vraag	593
22/04/2008	Tankstation Halle - Bodemsanering	Schriftelijke vraag	623
25/04/2008	REMO-stort Houthalen - Sanering	Schriftelijke vraag	642
13/05/2008	Noodplannen voor giframpen	Vraag om uitleg	1272
23/05/2008	Buitenlandse reizen - Overzicht	Schriftelijke vraag	687
26/05/2008	Milieuhinder klasse 2 en 3 - Aanbevelingen Ombudsdienst	Schriftelijke vraag	698
28/05/2008	Advies- en bestuursorganen - Man-vrouwsamenstelling	Schriftelijke vraag	702
18/06/2008	Milieuhandhaving	Vraag om uitleg	1563
27/06/2008	Dierencrematoria - Emissiemetingen (2)	Schriftelijke vraag	807
04/07/2008	Milieu-incidenten - Crisismanagement	Vraag om uitleg	824
13/08/2008	Actieplan fijn stof industriële hotspotzones - Stand van zaken	Schriftelijke vraag	882
21/08/2008	ISVAG-verbrandingsoven - Milieuvergunning	Schriftelijke vraag	887
27/10/2008	Natte afvalvergruizer / voedselverbrijzelaar	Vraag om uitleg	251
26/11/2008	Mestverwerkingsinstallatie Lille	Schriftelijke vraag	132

Vragen vanuit het Vlaams Parlement

MI geeft elk jaar heel wat input bij het beantwoorden van diverse vragen vanuit het Vlaams Parlement. Het betreft hierbij schriftelijke vragen, vragen om uitleg en interpellaties. Hieronder wordt een overzicht gegeven van de behandelde vragen. Meestal noodzaken deze vragen niet tot het verrichten van bijkomende inspecties: de dossiers zijn bij MI meestal goed bekend en er is meestal weinig tijd beschikbaar tussen het stellen van de vraag en het meedelen van het antwoord.

Input bij vragen vanuit het Vlaams Parlement	
Aantal behandelde schriftelijke vragen	18
Aantal behandelde interpellaties	1
Aantal behandelde vragen om uitleg	4

Hoog toezicht

Artikel 58 van Vlarem I bepaalt dat de door de minister aangestelde ambtenaren van MI gelast zijn met het toezicht op de inrichtingen van klasse 1 en met 'hoog toezicht' op de inrichtingen van klasse 2 en 3. In de milieuwetgeving is echter geen definitie van 'hoog toezicht' terug te vinden. 'Hoog toezicht' wordt door MI niet geïnterpreteerd als 'in de plaats treden van degene die in gebreke blijft'. De afdeling beschikt immers in haar huidige vorm slechts over een zeer beperkt aantal toezichthoudende ambtenaren, die bij voorkeur worden ingezet om preventieve controleacties uit te voeren bij klasse 1-inrichtingen.

Verder kan MI de uitvoering van het toezicht door de gemeentelijke overheden niet afdwingen, aangezien ze geen

hiërarchische bevoegdheid heeft over die overheden. Om een degelijke invulling te geven aan 'hoog toezicht', heeft MI een procedure uitgewerkt en ingevoerd om het eerstelijnstoezicht door de gemeenten van dichtbij te volgen en om in ernstige gevallen, waarbij de gemeente manifest weigert om op te treden, toch te zorgen voor de handhaving van de milieuwetgeving.

Draaiboek wintersmog

In periodes van ongunstige meteorologische omstandigheden kan de luchtverontreiniging tijdelijk sterk toenemen ('smog'), met nadelige gevolgen voor mens en milieu. Vlarem II voorziet in een regeling waarbij de meest luchtvervuilende bedrijven bij smog maatregelen moeten nemen om hun uitstoot van schadelijke stoffen naar de lucht te verminderen. MI kreeg hierbij, naast haar taak van toezichthouder op de uitvoering van die maatregelen, ook de rol van boodschapper toegewezen.

MI moet de exploitanten van de bedrijven waarschuwen als wintersmog optreedt. Wanneer de wintersmogperiode effectief wordt afgekondigd moet MI hen alarmeren en vragen om maatregelen te nemen. Ook bij het einde van de smogperiode moet MI de bedrijven verwittigen om de maatregelen stop te zetten. De bedrijven moeten dan binnen de twee maanden aan MI alle informatie geven om de effectiviteit van de genomen maatregelen te kunnen evalueren. Daarnaast moet MI ook de andere gewesten, de buurlanden en de pers inlichten.

De vertaling van die Vlarem-bepalingen naar een praktisch werkbaar regeling voor MI, met uitgeschreven procedures en gestandaardiseerde waarschuwings- en alarmberichten naar alle bovenvermelde betrokkenen, resulteerde in het 'Draaiboek wintersmogperiodes'. In 2008 werd dit draaiboek geactualiseerd voor gebruik in de winter van 2008-2009.

Vlarem maakt een onderscheid tussen een 'waarschuwingfase' en een 'alarmfase'. De waarschuwingfase gaat in wanneer de uurgemiddelde meetwaarde voor NO_x of de glijdende daggemiddelde meetwaarde voor SO₂ een bepaalde drempelwaarde overschrijdt. De meetwaarden zijn de concentraties van deze stoffen in de omgevingslucht. Ze worden door VMM continu gemeten bij 35 meetposten, verspreid over het Vlaams grondgebied. Ook voor het afkondigen van de alarmfase is een drempelwaarde opgenomen in Vlarem voor beide parameters. Opdat bij alarm de genomen maatregelen werkelijk effectief zouden zijn is het belangrijk dat vooral de bedrijven die in de zone van de smog gelegen zijn, maatregelen

nemen. Daarom werd Vlaanderen in zeven zones verdeeld, waaronder twee aparte zones voor de havengebieden van Antwerpen en Gent. De waarschuwingfase of alarmfase gaat in op het moment dat er bij minstens twee meetposten in één zone een overschrijding van de drempelwaarde is. Alleen de bedrijven gelegen in die zone moeten bij alarm maatregelen nemen. De toezichthoudende ambtenaren van wacht volgen daarom in het kader van hun permanentieopdracht de evolutie van de gemeten concentraties bij de Vlaamse meetpunten op de webstek van IRCEL. Van de VMM, die het Vlaams meetnet beheert, ontvangt de toezichthoudend ambtenaar dagelijks per elektronische post een meetrapport voor alle meetposten.

Alleen de grootste emittoren moeten bij alarm hun bijdrage in de luchtverontreiniging door maatregelen verminderen. De wintersmogbedrijven worden elk jaar op 1 oktober geselecteerd op basis van de in het emissiejaarverslag van het voorgaande jaar gerapporteerde jaarvrachten. Voor de winter van 2008-2009 waren er 33 wintersmogbedrijven, in hoofdzaak elektriciteitscentrales, metallurgische bedrijven, steenbakkerijen, raffinaderijen en grote chemische bedrijven.

De wintersmogbedrijven moeten bij alarm hun productie- en verbrandingsprocessen die luchtverontreiniging veroorzaken tijdelijk beperken, uitstelbare luchtverontreinigende activiteiten tijdelijk opschorten en het opstarten van bepaalde processen die met een extra emissie zouden gepaard gaan, uitstellen. Daarnaast moeten ze tijdelijk overschakelen naar zwavelarme brandstof en, indien mogelijk, naar aardgas. De exploitanten moeten binnen de 24 uur per fax aan MI melden welke maatregelen ze precies hebben genomen. MI voert het toezicht hierop uit.

Voortgangs- controle en eigen initiatief

Om saneringen te realiseren en om de geloofwaardigheid van de handhaving hoog te houden, is een kordate en doortastende voortgangscontrole van de opgelegde maatregelen tot op het ogenblik dat de gewenste sanering is bereikt, een absolute noodzaak.

Daarnaast wordt ook aandacht besteed aan het eigen initiatief: elke toezichthoudend ambtenaar kan na een kritische selectie zelf bedrijven selecteren en controleren, bijvoorbeeld wanneer onregelmatigheden worden vastgesteld of vermoed. Dit valt buiten de geplande inspectieactiviteiten.

Zowel voortgangscontrole als eigen initiatief maken een belangrijk deel uit van het sleutelproces 'inspecteren en maatregelen nemen'. 35% van de beschikbare tijd wordt daarvoor voorzien.

Voortgangscontrole van een dossier

MI maakt optimaal gebruik van het handhavingsinstrumentarium om te verzekeren dat de voortgangscontrole succesvol is. Zodoende moeten opgelegde onderrichtingen leiden tot daadwerkelijke saneringen.

In de gevallen waar dit niet zo is, zal MI overgaan tot administratieve rechtshandelingen (dwangmaatregelen, bevelen) of de vergunningverlenende overheid voorstellen om administratieve sancties te nemen (schorsen of opheffen van de vergunning). Daarnaast kan MI ook een voorstel indienen tot wijziging of aanvulling van de vergunningsvoorwaarden.

Eigen initiatief

Bij de dagdagelijkse uitvoering van zijn opdracht wordt de toezichthoudend ambtenaar geconfronteerd met (potentiële) milieumisdrijven die een risico (kunnen) betekenen voor mens en milieu. Oplettendheid is een basisprincipe bij situaties zoals een op het eerste zicht onzorgvuldige of onveilige uitbating van een bedrijf, een illegale lozing, bodemverontreiniging, verdachte rookpluimen uit een schoorsteen, acute geur-, licht-, geluid- en trillingshinder, illegaal achterlaten en/of behandelen van afvalstoffen of verbranden van afval. Daarbij is een (onmiddellijk) optreden op eigen initiatief op zijn plaats. Voor dit optreden wordt ongeveer 6% van de beschikbare tijd gereserveerd.

Enkele voorbeelden van MI-handhaving

Gaswolk bij vullen van een recipiënt

Naar aanleiding van een telefonische klacht over hinder door een prikkelende mist, gingen inspecteurs naar een bedrijf in het Gentse. Ter plaatse aangekomen stelden ze vast dat een deel van het bedrijfsterrein gehuld was in een witte mist en dat brandweermannen druk in de weer waren rond een vrachtwagen.

Uit vaststellingen en bevraging van verschillende betrokken personen bleek dat zich een incident had voorgedaan bij het vullen van twee zuurvaten. Dit gebeurt normaal op de wagon in het rangeerstation, maar dat was uitzonderlijk niet mogelijk. Daarom werden de vaten van de wagon gehaald, op een vrachtwagen geladen en naar de vulpost van het bedrijf gereden.

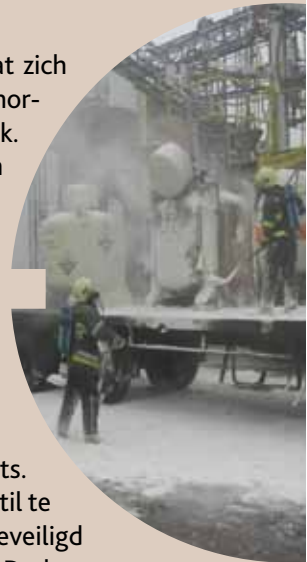
Voor het vullen van het eerste vat waren er twee losoperatoren aanwezig. De ene losoperator stond op de laadpost terwijl de andere de pompen bediende. Wegens drukte moest de tweede losoperator op een bepaald moment echter weg voor het vullen van een vrachtwagen, waardoor de andere losoperator de taak alleen moest uitvoeren.

Er was ook een probleem met de bedieningsknop van de pompen op de laadplaats. Daardoor moest de losoperator zijn werkpost verlaten om de pomp ter plaatse stil te gaan leggen. De start- en de stopknop van deze pomp werden vernieuwd en beveiligd en moesten sindsdien enkele seconden ingedrukt worden voor ze reageerden. De losoperator wist enkel dat de startknop langer ingedrukt moest worden en niet dat dit ook gold voor de stopknop. Bovendien waren de knoppen niet voorzien van een controlelampje om te zien of de pomp al dan niet aan of uit was. De losoperator drukte de stopknop niet lang genoeg in, waardoor die niet geactiveerd werd. Daardoor bleef de pomp werken, werd het vat overvuld, stroomde het zuur uit het vat via de ontluichtingsopening en vormde zich een witte wolk.

De losoperator slaagde er uiteindelijk in de pomp te stoppen door de hoofdschakelaar uit te zetten. De vrachtwagenchauffeurs die zich in de buurt bevonden waren toen al gaan lopen en de wolk verspreidde zich naar een aanpalend bedrijf.

Werknemers probeerden het gelekte product te neutraliseren met kalk, maar door de chemische reactie ontstond een nog heviger witte wolk. Op dat moment was de brandweer al op de hoogte gebracht en die heeft de interventie overgenomen van de werknemers.

De inspecteurs stelden proces-verbaal op van de vastgestelde feiten en maanden aan te stoppen met dergelijke vuloperaties tot een risicostudie en de bijhorende maatregelen uitgevoerd waren.

Illegale lozing bij een voedingsbedrijf

In het voorjaar van 2008 stelde de toezichthoudend ambtenaar van MI tijdens een routinecontrole van een voedingsbedrijf vast dat er een illegale lozingsleiding aanwezig was, waardoor ongezuiverd bedrijfsafvalwater rechtstreeks geloosd kon worden in het naastgelegen oppervlaktewater. MI stelde een nader onderzoek in en trof bijkomend nog drie illegale lozingspunten aan in het bedrijf.

De toezichthoudend ambtenaar gaf mondeling en ter plaatse de aanmaning om onmiddellijk de illegale lozingen ongedaan te maken. De Vlaremwetgeving verplicht bedrijven immers om alle bedrijfsafvalwater te verzamelen, te zuiveren en te lozen via een controle-inrichting die toelaat om afvalwatermonsters te nemen en zo de kwaliteit van het geloosde afvalwater te controleren. Het gecontroleerde bedrijf beschikte over zo'n controle-inrichting, maar door de aanwezigheid van de illegale lozingspunten passeerde daar niet alle bedrijfsafvalwater.

De toezichthoudend ambtenaar nam een schepstaal van het ongezuiverde afvalwater en vroeg alle beschikbare gegevens over het geloosde debiet, het waterverbruik, heffingen en dergelijke op. MI stelde op basis van deze gegevens een waterbalans op en stelde vast dat de illegale lozingspunten gedurende minstens drie jaar veelvuldig werden gebruikt. Een berekening wees uit dat over deze periode bijna 650.000 m³ ongezuiverd bedrijfsafvalwater werd geloosd; deze hoeveelheid vertegenwoordigde 40 % van het totaal geproduceerde bedrijfsafvalwater!

MI stelde een proces-verbaal op en informeerde VMM over de ontdoken afvalwaterheffing. VMM startte de procedure voor navordering van de ontdoken heffing voor een bedrag van circa 4.000.000 euro en legde het bedrijf tevens een bijkomende boete op.

Zeepfabriek stopt na bevel van de burgemeester

De milieuvergunning van een zeepfabriek naderde zijn einddatum en het bedrijf diende een dossier in om een nieuwe vergunning te bekomen. Het bedrijf lag midden in een dorpskern en was verouderd. Het had geen compartimentering en geen sprinklerinstallatie.

De vergunningverlenende overheden en ook de brandweer oordeelden dat de grote opslag van schadelijke, corrosieve en ontvlambare producten een reëel risico vormde voor de buurt. De deputatie weigerde dan ook om een nieuwe milieuvergunning af te leveren en deze beslissing werd in beroep bevestigd door de minister.

MI wachtte op het verval van de lopende milieuvergunning en stelde dan vast dat het bedrijf nog steeds in exploitatie was. MI stelde een proces-verbaal op voor de exploitatie zonder milieuvergunning.

Ondertussen diende de exploitant bij de Raad van State een verzoekschrift in tot schorsing van de beslissing van de minister. Enkele maanden later besliste de Raad van State om deze beslissing niet te schorsen. Daarna contacteerde MI de burgemeester met de vraag om de exploitatie stop te zetten.

De burgemeester besliste om een stopzettingsbevel uit te vaardigen en verplichtte daarin het bedrijf om uiterlijk op 1 november 2007 de exploitatie stop te zetten. De exploitant volgde dit bevel en stopte inderdaad zijn activiteiten. In de loop van 2008 ontmantelde hij zijn opslagtanks, verwijderde de overige opgeslagen producten en voerde een bodemonderzoek uit. Het is de bedoeling om de gebouwen en de gronden te verkopen, zodat er vermoedelijk winkels en appartementen zullen worden gebouwd.

Geurhinder bij een champignoncompostbedrijf

Bij een bedrijf dat paarden- en kippenmest composteert tot een champignonsubstraat stelde MI reeds in 2005 een proces-verbaal op omdat het aanleiding gaf tot onaantvaardbare geurhinder in de omliggende woonwijken. MI baseerde zich hiervoor op eigen vaststellingen en op de geurstudie die zij in 2004 liet uitvoeren rond een aantal bedrijven op het industrieterrein.

MI maande het bedrijf aan om een saneringsplan op te stellen. Het bedrijf deed een aantal voorstellen voor de sanering van deze geurhinder, maar deze bleken al gauw onvoldoende om tot een duurzame oplossing te komen.

Eigen emissiemetingen in 2006 toonden aan dat de emissiegrenswaarde voor ammoniak werd overschreden. Bovendien was er geen zure wasser geplaatst en was de bestaande biofilter te klein gedimensioneerd. MI verbaliseerde het bedrijf wegens het niet naleven van de milieuvoorwaarden en het nog steeds veroorzaken van geurhinder voor de buurt. MI maande het bedrijf aan om een planning voor te leggen om aan de milieuvoorwaarden te voldoen en om concrete reductiescenario's voor te stellen om de geurhinder in te perken.

Omdat het bedrijf niet binnen de opgelegde timing een planning kon voorleggen overwoog MI het nemen van dwangmaatregelen, wat zou kunnen leiden tot de stopzetting van het bedrijf. In samenspraak met een erkend deskundige legde het bedrijf dan toch een erg gedetailleerd saneringsplan voor. Men verzekerde dat de nodige financiële middelen voorzien werden om de sanering daadwerkelijk uit te voeren. Bovendien was er een strikt tijdschema vooropgesteld voor de uitvoering van de verschillende stappen.

De saneringswerken vonden grotendeels in 2007 plaats. De lucht van de composteertunnels werd vanaf dan eerst behandeld in een drietrapsgaswasser en vervolgens nabehandeld in een volledig nieuwe houtschorsbiofilter. De lucht van de hallen werd behandeld in een drietrapsgaswasser en vervolgens geloosd in de atmosfeer via de reeds aanwezige 60 meter hoge schoorsteen. De aanpassing van de leidingen van het ventilatiesysteem zorgde ervoor dat de meest geurbeladen lucht apart en efficiënter behandeld kon worden. Ondertussen werden ook de buurtbewoners op de hoogte gebracht van deze aanpassingswerken.

Na de sanering stelde MI in de woonwijken vast dat er nog steeds geur kon waargenomen worden, maar dat de intensiteit van de geur aanzienlijk verminderd was.

In juni 2008 stelde het bedrijf een evaluatiestudie voor, opgemaakt door de erkend deskundige. Deze studie kwam tot het besluit dat er, ten gevolge van restgeuremissies via de schoorsteen, in de woonwijken nog slechts een kleine zone zou zijn waar de vooropgestelde streefwaarde voor de geurimmissie zou worden overschreden. De biofilter zou geen aanleiding geven tot geurhinder in de nabijgelegen woonwijken.

Sinds de afronding van de sanering is het aantal klachten aanzienlijk verminderd maar nog niet helemaal weggewerkt. De evaluatiestudie die MI in 2009 nog zal uitvoeren moet meer duidelijkheid brengen over de aanwezigheid van deze 'restgeurhinder' en zal ook moeten aanwijzen of deze afkomstig is van dit bedrijf of van een naburig bedrijf in de sector van GFT- en groencompostering.

Dwangmaatregel bij een groencompostering

De exploitant van een groencomposteringsbedrijf leefde de voorbije jaren verschillende keren de opgelegde milieuvoorwaarden niet na. MI stelde ondermeer vast dat het percolaatwater, dat op het terrein ontstaat door insijpeling van hemelwater in de composthopen, onvoldoende werd opgevangen en dat dit ongecontroleerd en onvergund werd geloosd in de riolering. Deze lozing zorgde bovendien voor problemen in de ontvangende RWZI.

Op een ander ogenblik stelde MI vast dat het percolaatwater zelfs terechtkwam in het nabijgelegen bedrijf en in het achterliggend natuurgebied. MI stelde telkens een proces-verbaal op en stuurde aanmaningen om het percolaat te beheren in overeenstemming met de wettelijke voorschriften. De exploitant gaf echter onvoldoende gevolg aan de aanmaningen.

Bovendien respecteerde het bedrijf reeds jaren de opslaghoogte van de composthopen niet. Door de warmteontwikkeling in de composthopen van tien tot twaalf meter hoogte ontstond meer dan eens vuur, waardoor de brandweer moest komen blussen om het achterliggend natuurgebied te vrijwaren. MI verbaliseerde het bedrijf ook voor deze overtredingen. De aanmaningen om de hopen terug te brengen tot de vereiste drie meter hoogte leverden echter niets op.

Aangezien de exploitant weigerde om gevolg te geven aan de aanmaningen van MI om het percolaatwater op een goede manier te beheren en de hopen te reduceren tot drie meter hoogte, besliste MI om een dwangmaatregel op te leggen. Deze dwangmaatregel hield in dat de composteringsactiviteiten en de aanvoer van nieuw groenafval moesten stopgezet worden indien binnen de vier maanden de hopen niet zouden zijn teruggebracht tot de vereiste hoogte en er geen degelijke oplossing gevonden werd voor de opvang van het percolaatwater.

Het bedrijf tekende bij de minister beroep aan tegen deze dwangmaatregel. In beroep bevestigde de minister de dwangmaatregel inhoudelijk, maar verlengde ze de uitvoeringstermijn met drie maanden. Het bedrijf zette na het opleggen van de dwangmaatregel de verdere aanvoer van groenafval stop en vatte de afvoer van de historische stock aan. MI volgt in 2009 de verdere sanering.

Lozing van bedrijfsafvalwater via koelwater

MI voerde een inspectie uit bij een voedingsbedrijf waar een monsternamecampagne voor het berekenen van de heffing op de lozing van afvalwater werd uitgevoerd en stelde bij het ontvangende oppervlaktewater vast dat er gekleurd water werd geloosd via het lozingspunt van koelwater. MI nam onmiddellijk een monster. De analyseresultaten toonden aan dat de organische belasting van dit water hoger was dan normaal en het dus zeker niet alleen koelwater betrof.

MI deelde deze vaststelling mee aan VMM, die daarop besloot om de heffingscampagne te verlengen. MI ging opnieuw ter plaatse en stelde opnieuw een verkleuring vast van het geloosde 'koelwater'. De toezichthoudend ambtenaar onderzocht daarna het ganse bedrijf en trof verschillende 'overstorten' aan waarlangs er bedrijfsafvalwater kon worden geloosd via verschillende lozingspunten die daarvoor niet waren vergund.

Het bedrijf gaf als argument aan dat het deze overstorten nodig had voor het geval dat de persleiding van het bedrijfsafvalwater naar hun waterzuivering buiten gebruik zou zijn. In het kader van voedselveiligheid zou dit een noodzaak zijn, omdat anders het bedrijfsafvalwater in de productieruimten zou terechtkomen.

MI stelde een proces-verbaal op en maande aan om al het bedrijfsafvalwater via het daarvoor voorziene en vergunde lozingspunt te lozen. Hiervan kan slechts afgeweken worden door de overstorten te voorzien van een verzegelbare schuif. Deze kan dan bij een calamiteit geopend worden en dit moet dan telkens worden gemeld aan MI (overeenkomstig artikel 4.1.3.4. van Vlarem II). Nadien wordt de verzegeling dan opnieuw aangebracht.

Het bedrijf verwijderde intussen de overstorten. In overleg met VMM wordt een verzegelbaar lozingspunt voorzien voor noodsituaties. Hierop moet dan een debietsmeting aangebracht worden zodat op elk moment kan nagegaan worden hoeveel bedrijfsafvalwater er effectief via dit circuit geloosd werd. Het bedrijf moet hieromtrent nog de nodige afwijkingen aanvragen bij de vergunningverlener en de aanpassingswerken uitvoeren.

Straf- en administratief-rechtelijk optreden

'Het werk van een toezichthoudend ambtenaar begint pas als de inspectie is afgelopen'. Het is een ietwat boude bewering die meer dan een grond van waarheid bevat. Tijdens een inspectie worden allerhande vaststellingen gedaan die steeds moeten worden getoetst aan de geldende regels. De beoordeling van alle informatie en de verdere afhandeling van vastgestelde overtredingen kan veel meer werk en tijd vragen dan de voorbereiding en de eigenlijke inspectie ter plaatse.

Voor de afhandeling van de vaststellingen beschikt MI over het handhavingsinstrumentarium. Na de vaststelling van een overtreding stelt MI een proces-verbaal op en verstuurt dat naar de procureur des Konings. Tegelijkertijd dwingt MI een sanering af via de administratiefrechtelijke afhandeling. MI gebruikt hierbij een kwaliteitshandboek, om zo te komen tot een uniforme, vlugge en correcte dossierafhandeling.

Inspecteren

Het grootste aantal inspecties wordt uitgevoerd tijdens de normale werkuren. Aanvullend wordt er ook 's avonds, 's nachts en in het weekend geïnspecteerd, aangezien milieuvervuiling geen 'nine to five'-aangelegenheid is. Van iedere inspectie wordt een inspectieverslag opgemaakt. In veel gevallen is het noodzakelijk monsters te nemen of metingen te doen om een efficiënte controle mogelijk te maken of om de juiste graad van verontreiniging of overtreding te bepalen. Over de opzet en de resultaten van de inspecties wordt uitgebreid gerapporteerd in de voorgaande delen van dit rapport.

Het behoort ook tot de opdracht van MI om een 24-uur-permanentie te verzekeren. Per provincie is minstens één toezichthoudend ambtenaar van permanentie. Die ambtenaar kan worden opgeroepen door de Vlaamse minister van Leefmilieu, de hiërarchische oversten, de gerechtelijke overheden, zoals de procureurs des Konings of de onderzoeksrechters en het Crisiscentrum van de Regering (CGCCR). De dienst Toezicht zwaarisericobedrijven verzekert de secundaire permanentie bij oproepen door het CGCCR betreffende incidenten bij Seveso-bedrijven. Het Hoofdbestuur staat in voor de smogpermanentie: tijdens periodes van wintersmog volgt het dag en nacht de ont-

wikkeling van de luchtkwaliteit (NO_x en SO₂) en start het indien nodig, met ondersteuning van de provinciale buitendiensten, de nodige acties op.

De toezichthoudende ambtenaren van permanentie en de diensthoofden beschikken over de nodige logistieke uitrusting om een oproep ogenblikkelijk te beantwoorden en zich ter plaatse te begeven. Ze beschikken over een dienstwagen met een basispakket van materiaal om zelf monsters te nemen of metingen te verrichten.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van het aantal inspecties en gecontroleerde bedrijven in 2008.

Overzicht van het aantal inspecties en gecontroleerde bedrijven in 2008	
Aantal uitgevoerde inspecties	
Tijdens de diensturen	8.021
's Avonds (van 17 uur tot middernacht)	2.480
's Nachts (van middernacht tot 8 uur)	1.299
In het weekend (zaterdag, zondag en officiële feestdagen)	630
Totaal	12.430
Aantal gecontroleerde bedrijven	4.599

Het aantal inspecties vertoont in 2008 een lichte aangroei ten opzichte van 2007. Deze aangroei moet toegeschreven worden aan de schommeling van het ingezette aantal VTE. Er is feitelijk een stagnatie van het aantal inspecties en een daling tegenover 2006. Dit is ondermeer een gevolg van het voortdurend streven van MI naar een betere kwaliteit van de uitgevoerde inspecties. Het is duidelijk dat inspecties met meer diepgang, waarbij bepaalde milieu- of veiligheidsaspecten grondig worden doorgelicht, ook meer tijd in beslag nemen. Het zijn vooral de Seveso-inspecties, GPBV-inspecties en de vele inspecties in het kader van de specifieke handhavingscampagnes die het meest tijdsintensief zijn. Een bijkomende factor is de aandacht die MI ook in 2008 besteedde aan de controle van de zelfcontrolebepalingen. Deze controles zijn vaak administratieve controles die niet noodzakelijk gepaard gaan met inspecties ter plaatse.

Eén inspectie kan één, meerdere of alle milieudisciplines omvatten: afvalwater, lucht, geluid, afval, veiligheid, bodem en grondwater, ggo's, GPBV, ... Eén inspectie betekent dus zeker niet altijd dat alle milieuaspecten van een bedrijf worden gecontroleerd.

Anderzijds is het mogelijk dat een bedrijf meermaals per jaar wordt gecontroleerd, bijvoorbeeld bij een geurklacht of een nieuwe vergunning, voor een monsternamen van afvalwater of een meting van de luchtemissies en voor de voortgangscntrole van een lopende sanering. Aspecten zoals milieu-impact, klachtmeldingen, nieuwe vergunningen, preventieve inspectiecampagnes, monsternames, voortgangscntroles en saneringen spelen hierin een belangrijke rol.

Processen-verbaal

Een aanvankelijk proces-verbaal wordt opgesteld na de vaststelling van een overtreding van de milieuhygiëne-wetgeving en wordt verstuurd naar de procureur des Koninkrijks.

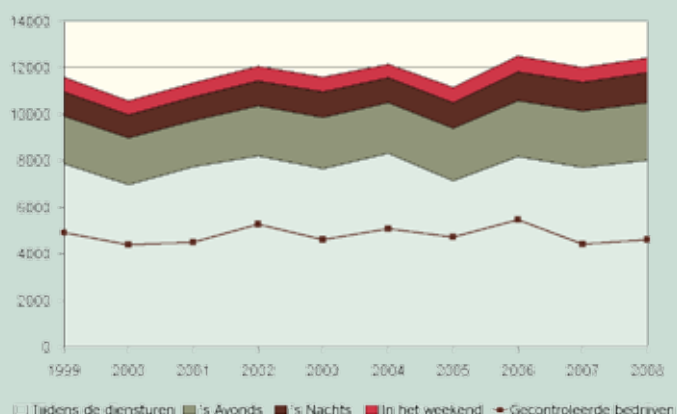
In één proces-verbaal kunnen verschillende overtredingen worden opgenomen. Bij het overzicht van de opgestelde processen-verbaal wordt er een onderscheid gemaakt tussen inbreuken tegen het Milieuvergunningsdecreet en inbreuken tegen andere wetgeving. Binnen het Milieuvergunningsdecreet wordt er verder een onderscheid gemaakt tussen het ontbreken van een (volledige) vergunning en het niet-naleven van de voorwaarden. In de onderstaande tabel is de som van de laatste drie rijen daarom groter dan het getal in de eerste rij.

Sinds de prioriteitennota vervolgingsbeleid milieurecht in het Vlaamse gewest op 30 mei 2000 werd goedgekeurd door de Commissie Vervolgingsbeleid (verder prioriteitennota genoemd), en de aangepaste code van goede praktijk voor het proces-verbaal vanaf 1 januari 2001 van kracht werd, kan MI in een proces-verbaal melding maken van het prioritaire karakter van een overtreding volgens de criteria die in de prioriteitennota zijn opgenomen.

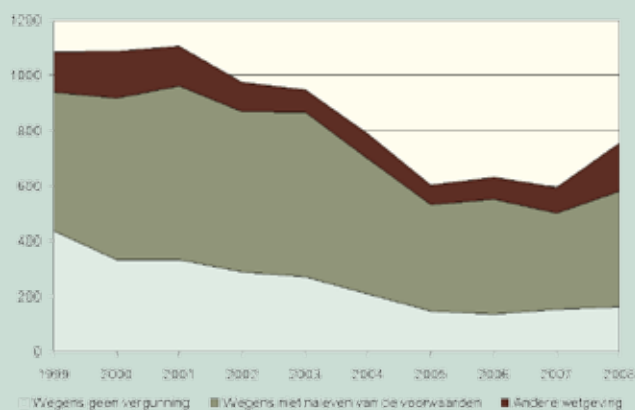
De prioriteitennota vermeldt daarover onder andere dat als de administratie een proces-verbaal opmaakt voor de prioritaire misdrijven, ze daarin ter informatie van het parket uitdrukkelijk melding maakt van het prioritaire karakter en aangeeft waarom het gewenste onderzoek en de eventuele strafrechtelijke vervolging volgens haar prioritair zijn. De aanmerking van een strafrechtelijke overtreding als prioritair heeft tot gevolg dat op de meest doeltreffende manier moet worden opgetreden, zowel strafrechtelijk als administratiefrechtelijk.

Aanvankelijke processen-verbaal	
Totaal aantal	605
Aantal prioritaire processen-verbaal	245 (40%)
Aantal niet-prioritaire processen-verbaal	360 (60%)
Wegens geen of gedeeltelijke vergunning	162
Wegens niet-naleven van voorwaarden	418
Andere wetgeving (Afvalstoffendecreet, Bodemsaneringsdecreet, Meststoffendecreet ...)	176

Evolutie van het aantal uitgevoerde inspecties

Evolutie van het aantal opgestelde processen-verbaal

In de grafiek op de vorige bladzijde is voor de voorbije tien jaar een vergelijking gemaakt tussen de verschillende overtredingen die aanleiding geven tot de opmaak van een proces-verbaal. Die grafiek toont aan dat tot 2006 het aantal processen-verbaal dat werd opgemaakt wegens het ontbreken van een milieuvergunning procentueel gezien afneemt in vergelijking met het aantal processen-verbaal wegens het niet-naleven van de vergunningsvoorwaarden. Sinds 2007 is er echter opnieuw een lichte procentuele stijging van het aantal processen-verbaal wegens geen of een gedeeltelijke milieuvergunning. In de meeste gevallen gaat het om een onvolledige milieuvergunning waarbij een of meerdere vergunningsplichtige rubrieken niet zijn opgenomen. Opvallend in 2008 is de sterke stijging van het aantal processen-verbaal wegens andere wetgeving, in hoofdzaak wegens overtredingen op het Afvalstoffendecreet en te wijten aan de verhoogde activiteit van de MI in de afvalstoffensector (haven- en transportcontroles, ketentoezicht, enz...).

Naast de aanvankelijke processen-verbaal worden ook heel wat navolgende processen-verbaal opgesteld. Daarmee worden aanvullende inlichtingen over een aanvankelijk proces-verbaal aan de procureur des Konings bezorgd. Dat gebeurt op eigen initiatief van MI of na een kantschrift van het parket. Zo worden gegevens verstrekt over de administratiefrechtelijke voortgangscontrole door MI, wordt een verklaring van de strafrechtelijk verantwoordelijke van het bedrijf doorgestuurd of wordt gemeld dat feiten opnieuw werden vastgesteld. Als het bedrijf na een aanmaning van MI aan alle voorschriften voldoet, wordt dat eveneens gemeld.

Navolgende processen-verbaal	
Totaal aantal	682

Maatregelen nemen

Maatregelen nemen om een vastgestelde overtreding te doen ophouden, behoort tot de kerntaken van een toezichthoudend ambtenaar. Met het geven van aanmaningen start de administratiefrechtelijke afhandeling en beoogt MI een daadwerkelijke sanering van de tekortkomingen. Als een bedrijf het vooropgestelde resultaat niet haalt, moet MI de daarbij mogelijke stappen overwegen. Bij de keuze tussen enerzijds administratieve rechtshandelingen of anderzijds het voorstellen van administratieve sancties, houdt MI rekening met dossierspecifieke informatie. In het eerste geval zal dit leiden tot het bevelen van de stopzetting van een activiteit, het verzegelen van de toestellen en het opleggen van de onmiddellijke of de voorlopige sluiting van de inrichting. In het tweede geval zal MI de vergunningverlenende overheid voorstel-

len hetzij de vergunningsvoorwaarden te wijzigen of aan te vullen, hetzij de vergunning te schorsen of op te heffen.

Soorten maatregelen

Raadgevingen en aanmaningen

Als MI bij een inspectie geen overtredingen vaststelt maar aanwijzingen heeft dat er in de toekomst wel een overtreding kan ontstaan, bijvoorbeeld omdat nieuwe of aangepaste wetgeving in voege zal treden of omdat de toezichthoudende ambtenaren vanuit hun expertise oordelen dat installaties zouden kunnen falen, dan kan een raadgeving aan de exploitant worden verstuurd om er voor te zorgen dat conformiteit met de wetgeving continu wordt verzekerd.

Stelt MI evenwel overtredingen vast, dan wordt de exploitant steeds aangemaand om de toestand te saneren en om alle toepasselijke bepalingen in wetten, decreten, besluiten en vergunningen na te leven. Gewoonlijk volstaat een aanmaning om te komen tot de nodige saneringen. Een aanmaning bestaat in de meeste gevallen uit verschillende deelaanmaningen, die tegen verschillende data moeten uitgevoerd worden. Pas als alle deelaanmaningen zijn uitgevoerd, registreert MI dat de sanering is uitgevoerd.

Raadgevingen en aanmaningen	
Zonder proces-verbaal	1.103
Gesaneerd	1.245
Na proces-verbaal	495
Gesaneerd	483

In de grafiek op de volgende bladzijde zijn, voor de periode 1999-2008, de saneringen naast de raadgevingen en aanmaningen geplaatst. Bij beide is een onderscheid gemaakt tussen die met en die zonder proces-verbaal. Het aantal aanmaningen na proces-verbaal en de daarbij horende saneringen is in 2008 na een dalende trend van de voorgaande jaren, op het niveau van 2007 gebleven. Het aantal raadgevingen en aanmaningen zonder proces-verbaal is in 2008 terug gedaald tot het niveau van 2003 en 2004.

Vraag tot optreden van de burgemeester

Naast de toezichthoudende ambtenaren van MI hebben ook de burgemeesters een belangrijke rol bij de handhaving van de milieuhygiënewetgeving. Ze vervullen een sleutelrol bij het opleggen van dwangmaatregelen, ook voor een klasse 1-inrichting. Als een klasse 1-inrichting uitgebaat wordt (deels) zonder vergunning, kan MI de burgemeester voorstellen de stopzetting van de activiteiten te bevelen, toestellen te verzegelen of de inrichting te sluiten. Dit gebeurt geregeld.

Vraag tot optreden van de burgemeester	
Vragen aan de burgemeester	43
Opgetreden door de burgemeester of gesaneerd door exploitant	36

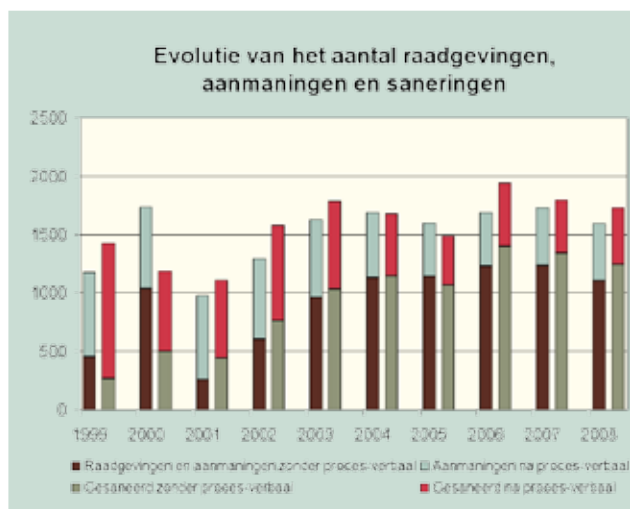
MI-dwangmaatregelen

Indien MI de burgemeester voorstelt om de stopzetting van de activiteiten te bevelen, toestellen te verzegelen of de inrichting te sluiten én als de burgemeester niet of onvolkomen optreedt, kan MI die maatregelen zelf treffen. Ook als een inrichting geëxploiteerd wordt in strijd met de vergunningsvoorwaarden en de exploitant weigert gevolg te geven aan gegeven aanmaningen, kan MI zelf dwangmaatregelen opleggen.

Administratieve sancties

Als een exploitant de bepalingen van het Milieuvergunningendecreet en zijn uitvoeringsbesluiten, of de vergunningsvoorwaarden niet naleeft, kan de bevoegde overheid de vergunning geheel of gedeeltelijk schorsen of

opheffen, alsook de vergunningsvoorwaarden wijzigen of aanvullen. Dat alles kan gebeuren op voorstel van een toezichthoudend ambtenaar.

Overzicht van de MI-dwangmaatregelen en de door MI voorgestelde administratieve sancties

MI-dwangmaatregelen (voortgangscontrole van vorige jaren)			
Activiteit van het bedrijf	Datum	Omschrijving dwangmaatregel	Situatie eind 2008
Landbouwbedrijf	17/04/2003	Naleving van het aantal vergunde varkens	Beroep tegen dwangmaatregel lopende bij de minister
Benzinestation	19/12/2006	Stopzetting van de activiteiten	RUP in opmaak, nog steeds in exploitatie
Benzinestation	20/08/2007	Stopzetting verdeelinstallatie benzine	Activiteiten stopgezet
Vleesverwerking	20/09/2007	Bevel tot stopzetting van de lozing van bedrijfsafvalwater	Toestand gesaneerd
Houtafvalverbrandingsinstallatie	18/10/2007	Stopzetting oude houtafvalverbrandingsinstallatie	Activiteiten stopgezet
Spaanplaatbedrijf	05/12/2007	Bevel tot stopzetting van de houtafvalverbrandingsinstallatie	Toestand gesaneerd (nieuwe installatie in gebruik)

MI-dwangmaatregelen (nieuw in 2008)			
Activiteit van het bedrijf	Datum	Omschrijving dwangmaatregel	Situatie eind 2008
Wasserij	19/02/2008	Bevel tot stopzetting van de lozing van bedrijfsafvalwater	Toestand gesaneerd
Transportbedrijf met opslag brandstoffen	03/03/2008	Bevel tot stopzetting van de activiteiten	Herlocalisatie is bezig
Stortplaats	25/03/2008	Bevel tot stopzetting van de illegale activiteiten	Inrichting is verzegeld
Aannemer	01/04/2008	Bevel tot stopzetting van de verbranding van houtafval	Toestand gesaneerd (installatie vervangen door gasgestookte ketels)
Afvalverwerking	11/04/2008	Bevel tot stopzetting van niet-vergunde verdeelinstallaties	Exploitant heeft de verdeelinstallaties verwijderd
Groencompostering	15/05/2008	Bevel tot stopzetting van de activiteiten (met inbegrip van de aanvoer van groenafval)	Aanvoer van groenafval is stopgezet, de activiteiten zijn beperkt tot de afvoer van historische voorraad
Opslag van afvalstoffen	09/06/2008	Bevel tot stopzetting van de activiteiten	Exploitatie verzegeld
Metaalgieterij	23/06/2008	Bevel tot stopzetting van de volledige inrichting	Nog geen uitspraak over de ingestelde schorsingsprocedure bij Raad van State
Transportbedrijf	07/07/2008	Bevel tot stopzetting van de lozing van bedrijfsafvalwater	Toestand gesaneerd
Bewerking van rubber	01/09/2008	Bevel tot stopzetting van de walsen	Maatregel opheffen na uitspraak over het beroep door de minister
Afvalverwerking	11/09/2008	Bevel tot stopzetting van de illegale activiteiten	Aanwezige afvalstoffen werden grotendeels afgevoerd
Benzinestation	02/10/2008	Bevel tot stopzetting van de activiteiten	Toestand gesaneerd

Voorstellen tot schorsing of opheffing van de milieuvergunning (voortgangscontrole van vorige jaren)			
Activiteit van het bedrijf	Datum	Omschrijving voorstel	Situatie eind 2008
Afvalverwerker	19/10/2004	Voorstel aan de deputatie tot schorsing van de milieuvergunning	Voorstel tot schorsing werd verworpen
Autoafbraak	20/10/2005	Voorstel aan de deputatie tot schorsing van de milieuvergunning	Exploitatie voldoet aan de voorwaarden, de schorsing van de milieuvergunning is opgeheven
Vleesverwerking	19/01/2006	Voorstel aan de minister tot schorsing van de lozingsvergunning	Toestand gesaneerd
Afvalverwerking	12/05/2006	Voorstel aan het College van Burgemeester en Schepenen tot opheffing van de milieuvergunning	Nieuw voorstel tot opheffing van de milieuvergunning ingediend
Opslag en sortering schroot	08/02/2007	Voorstel aan de deputatie tot schorsing van de milieuvergunning	Nog geen uitspraak
Lanbouwbedrijf	03/10/2007	Voorstel aan deputatie om vergunning op te heffen	Nog geen uitspraak
Opslag en sortering afvalstoffen	16/10/2007	Voorstel aan de deputatie tot schorsing van de milieuvergunning	Schorsing van de milieuvergunning door de deputatie en bevestiging door de minister

Voorstellen tot schorsing of opheffing van de milieuvergunning (nieuw in 2008)			
Activiteit van het bedrijf	Datum	Omschrijving voorstel	Situatie eind 2008
Afvalverwerker	24/01/2008	Voorstel aan het College van Burgemeester en Schepenen tot opheffing van de milieuvergunning	Nog geen uitspraak
Zuivelbedrijf	09/04/2008	Voorstel aan het College van Burgemeester en Schepenen tot gedeeltelijke schorsing van de milieuvergunning (lozing van afvalwater)	Voorstel voorlopig niet ingewilligd, strikte timing opgelegd inzake de bouw van een waterzuiveringsinstallatie
Opslag en sortering van schroot	22/07/2008	Voorstel aan de deputatie tot schorsing van de milieuvergunning	Nog geen uitspraak
Varkenshouderij	16/09/2008	Voorstel aan de deputatie tot schorsing van de milieuvergunning	Nog geen uitspraak
Recyclage van afvalolie	06/11/2008	Voorstel aan deputatie tot gedeeltelijke schorsing van de milieuvergunning (lozing van afvalwater)	Nog geen uitspraak

Voorstellen tot wijziging of aanvulling van de milieuvergunningsvoorwaarden (voortgangscontrole van vorige jaren)			
Activiteit van het bedrijf	Datum	Omschrijving voorstel	Situatie eind 2008
Productie fijnchemicaliën	04/02/2005	Voorstel aan AMV: verbeteren veiligheidsvoorzieningen, optimaliseren productieproces, onderzoek recuperatie VOS en alternatieve transportmiddelen	Nog geen uitspraak
Verwerking van citroenzuur	27/01/2006	Voorstel aan AMV: verplichten tot aanwenden koelwater in gesloten systeem; omvorming semi-open naar gesloten opslagplaats voor citrogips	Nog geen uitspraak
Chemiebedrijf	01/02/2005	Voorstel aan AMV: aanpassen lozingsvergunning, opleggen van een haalbaarheidsonderzoek van het waterverbruik	Nog geen uitspraak
Metaalbewerking	12/09/2007	Voorstel aan AMV: opleggen van een onderzoek naar mogelijkheden van standtijdverlenging baden en hergebruik gezuiverd water	Nog geen uitspraak
Voedingsindustrie	17/10/2007	Voorstel aan AMV: aanbevelingen over de waterzuiveringsinstallatie versneld uitvoeren; werking waterzuiveringsinstallatie laten doorlichten door erkend deskundige; desgevallend productieplafond instellen om te waarborgen dat lozingsnormen worden gerespecteerd	Nog geen uitspraak

Voorstellen tot wijziging of aanvulling van de vergunningsvoorwaarden (nieuw in 2008)			
Activiteit van het bedrijf	Datum	Omschrijving voorstel	Situatie eind 2008
Racecircuit	10/07/2008	Voorstel aan de deputatie om de exploitatievoorwaarden aan te vullen met het oog op een correcte handhaving door MI	Nog geen uitspraak
Chemiebedrijf	31/07/2008	Voorstel aan AMV: opleggen van een haalbaarheidsstudie in verband met het gebruik van kanaalwater	Nog geen uitspraak

Voorstel tot wijziging van de vergunningsvoorwaarden van een voedingsbedrijf

Sinds 2005 was er een abnormale stijging van het aantal calamiteiten bij een producent van voedingsmiddelen. De waterzuiveringsinstallatie van meer dan 100.000 IE functioneerde slecht en dit leidde tot belangrijke overtredingen van de lozingsnormen.

De oorzaken waren onder andere kortsluiting gevolgd door brand in sturingskasten, slechte nitrificatie en/of denitrificatie, slibuitspoeling, woekering van draadvormende bacteriën, problemen met luchtinjectoren, beluchting, slib(recirculatie)pompen, slibontwatering en slibfermentatie.

Daarnaast stelde MI, in periodes dat de waterzuiveringsinstallatie normaal werkte, ook overtredingen vast en stelde daarvoor een proces-verbaal op. Dit GPBV-bedrijf loosde met groot debiet rechtstreeks in oppervlaktewater. MI besloot dat naast overmacht ook een gebrekkige bedrijfsvoering oorzaak was van deze overtredingen.

Daarom vroeg MI eind 2007 via een uitgebreid gemotiveerd verzoekschrift aan de afdeling Milieuvergunningen om initiatieven te nemen om de vergunningsvoorwaarden te laten aanvullen of te wijzigen. MI stelde dat een grondige doorlichting van de volledige waterzuiveringsinstallatie door een deskundige nodig was. Deze deskundige moest de vastgestelde knelpunten, de aangewezen oplossingen en de vereiste investeringen oplijsten om op termijn te kunnen voldoen aan de normen voor stedelijk afvalwater.

Verder moest dit bedrijf de aanbevelingen van een studiebureau, dat de werking van delen van de waterzuivering evalueerde, versneld uitvoeren. Ten slotte stelde MI voor dat desnoods een productieplafond moest worden opgelegd om de naleving van de geldende lozingsnormen te garanderen.

MI lichtte het bedrijf in over haar verzoek. De bedrijfsleiding voerde hierop versneld aanpassingen door. Zij hield zowel MI als de adviesverlenende instanties (VMM en afdeling Milieuvergunningen) op de hoogte. Het bedrijf installeerde een nieuwe PLC-sturing, optimaliseerde de afscheiding van vetten, deed wat mogelijk was om piekbelastingen te vermijden, verbeterde de dosering van reagentia ter hoogte van de fysico-chemische zuiveringstrap zodat het proces van coagulatie en flocculatie optimaler verliep, verbeterde de beluchting, plaatste een bijkomende zeefbandpers en stelde alles in het werk om de bedrijfszekerheid te verhogen. Via turbiditeitsmetingen volgde het bedrijf continu de kwaliteit van het geloosde bedrijfsafvalwater.

MI nam in 2008 meermaals monsters van het geloosde afvalwater en controleerde de zelfcontrolegegevens. MI stelde vast dat de lozingssituatie terug was genormaliseerd, maar gaat ervan uit dat de werking van de waterzuiveringsinstallatie kritisch blijft en dat kleine storingen zoals piekbelastingen, falen van machineonderdelen of een productiestop van een paar dagen, nog steeds grote gevolgen kunnen hebben.

Eind 2008 was er nog geen uitspraak over het voorstel van MI om de vergunningsvoorwaarden te wijzigen of aan te vullen.

Strafrechtelijke afhandeling

Sinds jaren vraagt MI dat de parketten systematisch zouden terugkoppelen over de afhandeling van processen-verbaal. Toch ontvangt MI hierover weinig informatie. Het feit dat een beslissing over een proces-verbaal soms pas jaren na de vaststelling van de eerste overtreding wordt genomen of dat een beslissing kan handelen over meerdere processen-verbaal kan daartoe bijdragen. MI blijft echter aandringen op een effectieve strafrechtelijke afhandeling en op een vlotte doorstroming van informatie vanuit de parketten.

MI geeft in dit rapport geen overzicht van de verkregen informatie, maar verwijst daarvoor naar de FOD Justitie.

In geval van seponering om opportuniteitsredenen van misdrijven die door de toezichthoudend ambtenaar in het proces-verbaal als prioritair worden beschouwd, kan de administratie een met redenen omkleed verzoek tot heroverweging richten aan het parket. In 2008 diende MI drie dergelijke verzoeken tot heroverweging in.

Stopzettingsbevel bij een schroothandelaar

MI ontving een klacht over het illegaal storten van allerhande afvalstoffen in landschappelijk waardevol agrarisch gebied. Op een terrein van ongeveer 25 are herwon een gepensioneerde schroothandelaar metalen voor verkoop uit schroot. De reststoffen zoals schroot, afvalbanden, kabelresten, voertuigwrakken, accu's, afgedankte elektronische apparaten, afvalolie, assen en metaalslakken stortte hij ter plaatse. MI stelde vast dat de klacht gegrond was en stelde de burgemeester voor om de stopzetting te bevelen van deze niet-vergunde activiteiten.

De gemeentelijke milieudienst organiseerde een overlegvergadering met MI, OVAM, de lokale politie en het OCMW. Het resultaat van deze bespreking was dat de gemeente haar verantwoordelijkheid zou opnemen en dat de burgemeester de stopzetting van de onwettige exploitatie zou bevelen.

De burgemeester kwam dit engagement niet na en vroeg uiteindelijk aan MI om de exploitatie van de inrichting stop te zetten. MI trad dadelijk op en las in het bijzijn van de overtreder het bevel tot stopzetting voor. Hij kreeg nog 90 dagen om een milieuvergunning te verkrijgen of om de niet vergunde inrichting voor het verwerken van afvalstoffen stop te zetten.

Deze schrootboer was echter hardleers. Zo stelde MI bij een voortgangscontrole vast dat hij geen maatregelen trof, maar ook dat hij op een achterliggend perceel een paardenkadaver had begraven. MI lichtte de bevoegde instanties in die het kadaver deden afvoeren naar een verwerkingsinstallatie. MI nam ook bodemstalen op dit perceel omdat het vermoeden bestond dat de man hier ook activiteiten ontplooid had. Uit de analysesresultaten bleek dat de bodem vervuild was met onder andere minerale olie. OVAM werd hiervan op de hoogte gebracht.

Na 90 dagen stelde MI vast dat de dwangmaatregel niet werd nageleefd. Daarop verzegelde MI het bedrijfsterrein om te voorkomen dat er nog afval zou worden aangevoerd. Vervolgens verzocht MI de gouverneur om de verwijdering van de afvalstoffen te bevelen en hiertoe alle nodige maatregelen te nemen. De gouverneur wenste vanuit budgettaire overwegingen niet op het verzoek van MI in te gaan.

MI deed ten slotte beroep op OVAM om, bij wijze van veiligheidsmaatregel, ambtshalve al de achtergelaten afvalstoffen in te zamelen, te vervoeren en te verwerken en om de bodem te saneren. OVAM plant een volledige sanering in 2009.

Bij latere voortgangscontroles stelde MI vast dat de schrootboer de dwangmaatregel bleef negeren, meer nog dat hij het terrein nog steeds betrad om zijn handeltje verder te zetten. Daarvoor verbaliëerde MI de exploitant opnieuw. MI vernam ook dat de zegels nadien tweemaal werden verbroken, eenmaal door de brandweer omdat er brand was ontstaan en eenmaal door onbekenden. De lokale politie stelde een proces-verbaal op voor de brandstichting. MI blijft de toestand op de voet volgen om nog meer onregelmatigheden te voorkomen en ervoor te zorgen dat de dwangmaatregel wordt gerespecteerd.

Samenwerking en overleg

MI werkt samen met diverse instanties om te komen tot een optimale handhaving van de milieuhygiënewetgeving. Hieronder worden slechts enkele specifieke onderwerpen beschreven, met de nadruk op de samenwerking die een rechtstreekse impact heeft op de verdeling van toezichtstaken tussen MI en andere instanties en op de strafrechtelijke afhandeling van vastgestelde overtredingen.

MI ontvangt geregeld vragen om mee te werken aan de meest diverse overlegstructuren. MI neemt hieraan deel als er voldaan is aan een aantal randvoorwaarden. Zo moet natuurlijk steeds de onafhankelijkheid van het toezicht en de handhaving zijn gewaarborgd. Bovendien kan de expertise van MI enkel worden gebruikt als dat een reële bijdrage levert aan de verbetering van het leefmilieu en de regelgeving in het algemeen en de handhaving in het bijzonder.

Samenwerking binnen de Vlaamse Overheid

Afstemming monitorings- en handhavingstaken

Op vraag van de beleidsraad van LNE hebben OVAM, VLM-Mestbank, VMM en MI in 2007 afspraken gemaakt over de overdracht van gegevens tussen de verschillende entiteiten, met het oog op een betere afstemming van monitorings- en handavingsprogramma's. De beleidsraad keurde deze afspraken formeel goed.

De uitwisseling van gegevens betreft onder meer:

- het wederzijds doorgeven van suggesties voor jaar- en meetprogramma's;
- het onderling meedelen van vaststellingen die ressorteren onder de bevoegdheden van een andere entiteit of die een actie vragen van een andere entiteit;
- het doorgeven van dossiergebonden meetgegevens aan MI ter ondersteuning van vaststellingen die worden vermeld in een proces-verbaal;
- het onderling doorgeven van jaaroverzichten van metingen die kunnen worden gebruikt om prioriteiten te bepalen bij het opstellen van meet- en jaarplannen;
- het doormelden aan elkaar van calamiteiten met aanzienlijke milieu-impact;
- het melden van MI-vaststellingen inzake niet aan

gebruikstoelatingen conforme producten bij bedrijven die afvoeren naar de landbouw aan VLM-Mestbank, OVAM en FAVV.

De beleidsraad heeft zich tot doel gesteld de uitvoering van deze samenwerkingsovereenkomst jaarlijks te evalueren en, indien nodig, bij te stellen. De eerste evaluatie gebeurde begin 2008 en bestond uit twee delen: de evaluatie door MI van de afspraken inzake afstemming van monitoring- en handavingsprogramma's in 2007 en de evaluatie van het samenwerkingsprotocol MI - OVAM in 2007.

De algemene appreciatie van MI over de uitvoering van de afspraken van het afstemmingsdocument en het samenwerkingsprotocol was positief. Dit betekende concreet dat MI geen aanpassingen aan de afspraken met VLM en VMM nodig achtte. Wel stelde MI, in overleg met OVAM, enkele aanpassingen voor aan het samenwerkingsprotocol tussen OVAM en LNE waarvan de belangrijkste de concrete afspraken omvatte over de monitoring van de intracommunautaire handel in dierlijke bijproducten volgens art. 8 van de Verordening 1774/2002 over Dierlijke Bijproducten die niet voor menselijke consumptie geschikt zijn. De tekst van het aangepaste protocol werd door beide partijen goedgekeurd op de beleidsraad.

Technisch Overleg Milieuregelgeving (TOM)

De uitvoering van het milieubeleid leert dat een geregelde actualisatie van de complexe en zeer uitgebreide milieuregelgeving noodzakelijk is en blijft. De wetgeving moet worden vereenvoudigd en de kwaliteit ervan moet worden verhoogd. Als gevolg van de vele wijzigingen en aanvullingen van de regelgeving moeten de verschillende decreten en besluiten voldoende en tijdig op elkaar worden afgestemd.

Daarom ontstond begin 2000 het overlegorgaan TOM. TOM staat voor Technisch Overleg Milieuregelgeving. Het is een permanent overlegorgaan voor alle administraties en diensten die betrokken zijn bij de uitvoering en handhaving van het beleid inzake milieuhinderlijke inrichtingen en activiteiten. In TOM zitten vertegenwoordigers van het Departement LNE, VMM, OVAM, VLM, andere beleidsvelden van de Vlaamse Overheid die raakpunten hebben met het milieubeleid en de lokale overheden via de Vereniging van Vlaamse Provincies (VVP) en de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG).

TOM streeft, via zoveel mogelijk consensus tussen zijn leden, naar een vanuit technisch en juridisch oogpunt eenvormige en correcte toepassing van de milieuregelgeving. Hierbij wordt vooral aandacht besteed aan oplossingen voor overlappingen, lacunes en tegenstrijdigheden in de regelgeving en de uitvoering en handhaving ervan om zo te komen tot een coherente, resultaatgerichte regelgeving en toepassing ervan.

Sinds de start van TOM werden al meerdere knelpunten gesignaleerd, geïnventariseerd en geanalyseerd. TOM legt zijn adviezen ter beslissing voor aan de Vlaamse minister van Leefmilieu.

De definitieve TOM-adviezen worden, met de reactie van de Vlaamse minister van Leefmilieu, gepubliceerd op de LNE-website onder de link www.lne.be/themas/regelgeving/tom/adviezen-tom.

Ook MI neemt deel aan het TOM-overleg. Als toezichthoudende overheid is ze vertegenwoordigd zowel in de plenaire vergadering als in ad-hoc werkgroepen. Ze waakt erover dat tijdens de bespreking van gesignaleerde knelpunten zo veel mogelijk rekening wordt gehouden met de

handhavingsservaringen, opgedaan in het veld. MI streeft daarbij naar een zo groot mogelijke eenduidigheid, uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid.

Medewerking aan regelgevende initiatieven

Beleidsformulering en beleidsevaluatie door terugkoppeling van de ervaringen uit het veld behoren tot de kernopdrachten van MI. Een van de manieren waarop MI die opdracht probeert te vervullen, is door medewerking te verlenen aan regelgevende initiatieven en zich zo indirect in te schakelen in de beleidscyclus. In 2008 ging er heel wat aandacht naar het Milieuhandavingsdecreet: MI leverde een grote bijdrage aan de totstandkoming en de bespreking van de voorstellen voor het uitvoeringsbesluit en het zogenaamde Uitbreidingsdecreet.

Op 21 december 2007 bekrachtigde de Vlaamse Regering het decreet tot aanvulling van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid met een titel XVI "Toezicht, handhaving en veiligheidsmaatregelen". Dit decreet harmoniseert de bepalingen inzake het toezicht, de sancties en de veiligheidsmaatregelen voor negen belangrijke milieuhygiënewetten en -decreten (afval, water, lucht, bodem, geluid en milieuvergunningen). Een van de nieuwigheden is dat het decreet een onderscheid maakt tussen milieumisdrijven die strafrechtelijk gesanctioneerd kunnen worden en milieu-inbreuken die onttrokken worden aan het strafrecht, maar waarvoor een exclusieve bestuurlijke geldboete kan worden opgelegd.

Op 12 december 2008 keurde de Vlaamse Regering het besluit tot uitvoering van titel XVI van het DABM (Toezicht, handhaving en veiligheidsmaatregelen) goed. Naast de diverse uitvoeringsbepalingen legt dit besluit ook de startdatum van het decreet en het uitvoeringsbesluit vast op 1 mei 2009.

Samenwerking met lokale overheden

De Vlaamse wetgever heeft het eerstelijnstoezicht op de milieuhygiënepetgeving bij klasse 2- en 3-inrichtingen toegewezen aan de gemeente. Elke gemeente moet daarvoor technische ambtenaren of agenten van de lokale politie aanwijzen, die eerst een bekwaamheidsbewijs moeten verkrijgen. Dat bekwaamheidsbewijs wordt hen uitgereikt nadat ze de speciale Vlarem-opleiding hebben gevolgd en ze geslaagd zijn voor de bijbehorende bekwaamheidsproef.

Bij de aanwijzing van de Vlarem-toezichthoudende ambtenaren loopt er heel wat fout. Hoewel de toezichtsbevoegdheid over klasse 2- en 3-inrichtingen al meer dan 15 jaar aan de gemeenten is toegewezen, hebben heel wat gemeenten nog steeds geen Vlarem-toezichthoudend ambtenaar aangewezen. Met het oog op het actualiseren van de gegevens werd in de zomer van 2008 door de afdeling Milieuvergunningen een bevraging van de gemeenten georganiseerd betreffende het beschikken over een personeelslid in het bezit van het Vlarem-bekwaamheidsbewijs en waarbij tevens gevraagd werd naar de datums van getuigschrift, aanstelling en bekwaamheidsbewijs. Volgens de ontvangen gegevens hebben 245 gemeenten tenminste één toezichthoudende ambtenaar gerapporteerd. Dit betekent dat het aantal aangewezen Vlarem-toezichthoudende ambtenaren nagenoeg hetzelfde is gebleven als in 2007 en dus stagneert.

Er blijkt daarbij een verschil te bestaan tussen de verschillende provincies: terwijl in Limburg en Oost-Vlaanderen bijna overal een Vlarem-toezichthoudend ambtenaar werd aangesteld, zijn er nog heel wat 'leemtes' in de provincies Antwerpen, Vlaams-Brabant en West-Vlaanderen.

Bovendien wijst de praktijk uit dat zelfs de aanwijzing van een Vlarem-toezichthoudend ambtenaar geen garantie is voor een effectieve gemeentelijke handhaving. Die ambtenaren worden immers ook belast met het adviseren van vergunningsaanvragen en diverse andere taken. Het optreden van die ambtenaren is vaak afhankelijk van hun persoonlijke engagement en het lokale politieke draagvlak in verband met milieuhandhaving. De lokale handhaving is eveneens afhankelijk van de omvang van de stad of gemeente en van de personeelsbezetting van de gemeentelijke milieudienst.

Het is nochtans van het grootste belang dat het toezicht op klasse 2- en 3-inrichtingen effectief uitgevoerd wordt door de Vlarem-toezichthoudende ambtenaren die daarvoor door de gemeente zijn aangewezen. MI heeft daar-

om geregeld contact met die ambtenaren. De verstandhouding tussen de handhavers van de lokale overheden en MI is doorgaans vrij goed. MI biedt desgevraagd de nodige ondersteuning bij de afhandeling van probleemdossiers.

In de contacten van MI met de gemeentelijke handhavers en met de burgemeesters komen de gemeentelijke bevoegdheden geregeld ter sprake. Dat overleg moet ertoe bijdragen dat MI minder tijd moet besteden aan het hoog toezicht op de klasse 2- en 3-inrichtingen en haar volle aandacht kan richten op de klasse 1-inrichtingen.

De inwerkingtreding van het nieuwe milieuhandhavingsdecreet heeft ook gevolgen voor de lokale toezichthouders. Zo zal elke gemeente beroep moeten kunnen doen op minstens één toezichthouder (uiterlijk één jaar na de inwerkingtreding van het decreet) en zullen de grotere gemeenten (met meer dan driehonderd klasse 2-inrichtingen of met meer dan 30.000 inwoners als het aantal inrichtingen onvoldoende gekend is) minstens beroep moeten kunnen doen op twee toezichthouders (uiterlijk twee jaar na de inwerkingtreding).

De regeling in het nieuwe milieuhandhavingsdecreet geeft de mogelijkheid aan de gemeenten om zich op verschillende manieren te organiseren. Zo kunnen gemeenten ervoor opteren hetzij een of meerdere lokale toezichthouders (al dan niet reeds in dienst zijnde gemeentelijke milieuambtenaren) aan te stellen, hetzij beroep te doen op toezichthouders die zijn aangesteld binnen een politiezone of een intergemeentelijke vereniging, hetzij een combinatie van de twee vorige opties.

Project Garages en carrosseriebedrijven

Om haar expertise op het vlak van handhaving uit te dragen naar de lokale overheden startte MI in 2007 een samenwerkingsproject waarbij MI een handleiding maakte om de controles van de integrale voorwaarden bij standaardgarages en -carrosseriebedrijven uit te voeren.

Begin januari 2008 testten 34 bereidwillige gemeenten de handleiding. Op basis van de teruggestuurde handleidingen, opmerkingen en bemerkingen van 13 gemeenten herwerkte MI de handleiding.

Vervolgens organiseerde MI in juni 2008 twee toelichtingen voor meer dan 150 deelnemers uit gemeenten, politiezones en intercommunales. De handleiding zelf kwam hierbij aan bod en de door de testgemeenten gestelde vragen werden beantwoord. De presentatie werd opgefleurd met fotomateriaal dat de testgemeenten aan MI hadden bezorgd. Verder gaf MI ook aan hoe de gemeenten de resultaten van de controles moesten rapporteren.

Zowel de presentatie van de toelichting als de handleiding werden gepubliceerd op de MI-website. MI verwacht de rapportering van de gemeenten over de uitgevoerde inspecties tegen 1 april 2009 en zal dan, op basis van deze resultaten, het samenwerkingsproject evalueren.

Samenwerking met federale overheden

Gerechtelijke instanties

In afwachting van de oprichting van de Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving (in uitvoering van het nieuwe Milieuhandhavingsdecreet) was er in 2008 geen overkoepelend gestructureerd overleg tussen MI en de gerechtelijke instanties.

Op het niveau van de buitendiensten waren er wel individuele contacten met parketmagistraten. Die contacten hebben tot doel om via overleg en communicatie te komen tot een efficiënte behandeling van de processen-verbaal. In bepaalde gevallen werd MI ook gevraagd om technische expertise te verlenen. De invulling van deze samenwerking kan verschillen van buitendienst tot buitendienst en van parket tot parket, maar algemeen kan gesteld worden dat er met alle parketten een vrij goed overleg was.

Daarnaast bood MI opnieuw stageplaatsen aan voor gerechtelijke stagiairs. Tijdens hun stage voor de functies van parketmagistraat of rechter moeten zij een tijd doorbrengen bij een aantal externe diensten. Gewoonlijk valt de keuze op strafinrichtingen, politiediensten en juridische diensten, maar ook minder voor de hand liggende diensten zoals MI zijn mogelijk.

In 2008 kozen drie gerechtelijke stagiairs om een deel van hun stage bij MI te doorlopen (een in Oost-Vlaanderen, een in Limburg en een in Antwerpen). Op de buitendienst maakten ze kennis met de inspecties op het terrein. Tijdens die inspecties kwamen allerlei aspecten aan bod, zoals monsternames, geluidsmetingen, opstellen van processen-verbaal, volgen van aanmaningen en dwangmaatregelen. De controle van de vergunningstoestand van een bedrijf en de naleving van de algemene, sectorale en bijzondere voorwaarden kwamen ook aan bod. Uiteraard werd ook aandacht besteed aan de klachtenbehandeling.

De wederzijdse informatie-uitwisseling en de samenwerking tussen de gerechtelijke stagiairs en MI vormden voor beide partijen een belangrijke meerwaarde. MI verwacht dat die meerwaarde er onder andere in bestaat dat er op de parketten steeds meer magistraten komen die vertrouwd zijn met de milieuwetgeving, zodat er in de toekomst een betere samenwerking en een doelgerichter vervolgingsbeleid tot stand kan komen.

FAVV

De samenwerking tussen FAVV en MI situeert zich voornamelijk in het gebied van de dierlijke bijproducten waar voedselketen en afvalverwerking elkaar dicht naderen. Bovendien vereist de handhaving van de strenge Europese regelgeving hierover een goede samenwerking tussen de verschillende bevoegde overheden. De samenwerking is sinds 2005 geformaliseerd in een Commissie Dierlijke Bijproducten waarin alle betrokken overheden in België elkaar ontmoeten om ervaringen, knelpunten en beleidsevoluties en suggesties te bespreken en uit te wisselen.

Verder worden er de besprekingen van de Werkgroep Dierlijke Bijproducten van de Europese Commissie teruggekoppeld, de aanpassing van nieuwe Europese en lokale regelgeving aangaande dierlijke bijproducten besproken, inspecties door het Europese Food and Veterinary Office voorbereid, en is er overleg over praktische knelpunten aangaande de implementatie van de verordening. De commissie kwam in 2008 zes keer samen. In de loop van 2008 werden de eerste ontwerp teksten voor een nieuwe verordening Dierlijke Bijproducten voorgesteld.

Indien MI op het terrein inbreuken vaststelt die deel uitmaken van de FAVV-bevoegdheid brengt zij haar federale collega's hiervan op de hoogte en vice versa. In de loop van 2008 bracht FAVV MI op de hoogte van een aanslepende Salmonella-contaminatie bij een verwerker van

dierlijke bijproducten. MI volgde het dossier verder. De Nationale Opsporingseenheid van het FAVV overlegde in 2008 ook met MI over een aantal dossiers met een omvangrijke, georganiseerde uitvoer van verwerkte dierlijke eiwitten naar derde landen onder het mom van meststoffen (terwijl ze daar in werkelijkheid werden gebruikt als diervoer).

Samenwerking rond afvaltransporten

MI voert sinds april 2006 controles uit op afvaltransporten in de zeehavens en langs de openbare weg, meestal in samenwerking met de politie. In bepaalde regio's (Gent, Brugge, Antwerpen) heeft de politie al veel ervaring met dergelijke controles en loopt de samenwerking zeer vlot. In andere regio's is deze ervaring minder aanwezig en gebeuren de controles vooral op vraag van MI. In de loop van 2008 overlegde MI twee maal met de dienst Leefmilieu van de Federale politie, om de planning van de transportcontroles op elkaar af te stemmen.

Omdat de bevoegdheden over grensoverschrijdende afvaltransporten in België sterk versnipperd zijn, nam MI op 30 juni 2008 het initiatief om de autoriteiten van de drie gewesten en de federale staat samen te brengen en oude afspraken rond deze dossiers op te frissen. Dit was een eerste gelegenheid om kennis te maken met de Waalse Unité de Répression des Pollutions (URP).

Samenwerking met de Afdeling van het toezicht op de chemische risico's

Eerder in dit rapport werd al aangegeven dat de inspecties in het kader van het Samenwerkingsakkoord preventie zware ongevallen (Seveso-inspecties) worden uitgevoerd door een inspectieteam dat is samengesteld uit de gewestelijke milieu-inspectie (MI in Vlaanderen) en de federale inspectiedienst bevoegd voor de bescherming van de werknemers. De coördinatie binnen de inspectieteams en de algemene coördinatie worden verzekerd door de Afdeling van het toezicht op de chemische risico's van de FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg.

Over de samenwerking bij het opstellen en uitvoeren van het Seveso-inspectieprogramma kon u al eerder in dit

rapport lezen. Bovendien implementeerden de inspectiediensten in 2008 het inspectieprogrammasysteem uitgaande van 'inspectiedomeinen' (de verschillende technische en organisatorische systemen die moeten worden onderzocht in een Sevesobedrijf) en het geïntegreerd inspectie-instrumentensysteem.

Grote aandacht ging ook naar de herwerking van het Metatechnisch Evaluatiesysteem (M.E.S.) dat bedoeld is voor het systematisch onderzoeken van de organisatorische en bedrijfskundige bekwaamheid van de bedrijven.

Samenwerking met andere gewesten

Sinds 2004 werkt MI samen met haar collega's van de Waalse Division de la Police de l'Environnement (DPE, in 2009 omgevormd tot Département de la Police et des Contrôles) om het gewestoverschrijdend geurprobleem in Rollegem (Kortrijk), veroorzaakt door een industriezone gelegen in het noorden van het Waalse Moeskroen, aan te pakken. De inspectiediensten spraken af dat MI in 2004 de impact van de geur op Rollegem en omgeving zou bepalen via een omgevingsonderzoek en dat DPE in 2005 op basis van de resultaten van dit onderzoek heel gericht acties zou ondernemen om de geuremissies door de Waalse bedrijven te verminderen.

Het omgevingsonderzoek bestond uit een klachtenanalyse, een telefonische enquête van de bevolking, het bijhouden van geurdagboeken door de inwoners en het uitvoeren van snuffelmetingen door toezichthoudende ambtenaren en door professionele snuffelploegen. Uit het rapport bleek dat de industriezone van Moeskroen onaanvaardbare geurhinder veroorzaakte voor de inwoners van Rollegem. De bedrijven die de grootste impact uitoefenden en de meeste hinder veroorzaakten, waren een diepvriesgroenten en -frietbedrijf, een zeepziederij en een groencompostering. Het rapport besloot met de aanbeveling voor DPE om deze drie bedrijven prioritair aan te pakken.

MI besprak begin 2005 de resultaten van het omgevingsonderzoek met DPE. Kort daarop stelde DPE een plan van

aanpak op waarmee MI akkoord ging. Concreet voerde DPE in 2005 een grondige inspectie uit bij de drie als prioritair aangeduide bedrijven. Er werden ondermeer metingen uitgevoerd om te bepalen welke chemische stoffen er verantwoordelijk waren voor de geurhinder. Op basis van de resultaten van deze inspecties en metingen legde DPE een saneringsplan op aan deze bedrijven. Tegelijk liet DPE drie meetstations in de buurt van deze bedrijven plaatsen om de concentratie van de gemeten geurcomponenten in de omgevingslucht te volgen.

In het najaar van 2005 kwamen MI en DPE samen om de stand van zaken van de sanering te bespreken. Eind 2006 vond een overleg plaats in Moeskroen tussen MI, DPE en het stadsbestuur waarbij de uitgevoerde saneringswerken besproken werden en in de bedrijven bezocht werden.

In 2007 evalueerden MI en het VITO de impact van de geur na sanering, op de bewoners van Rollegem en omgeving via een omgevingsonderzoek en snuffelmetingen. Dit gebeurde van september tot eind november. MI ontving de resultaten van dit onderzoek midden juli 2008.

Uit de geurstudie bleek dat de industriezone van Moeskroen nog steeds onaanvaardbare geurhinder veroorzaakte voor de inwoners van Rollegem. De maatregelen die de zeepziederij en het diepvriesgroenten en -frietbedrijf hadden doorgevoerd, waren blijkbaar onvoldoende. Bij de groencompostering waren ze dat wel. Een andere belangrijke vaststelling was het feit dat er in de loop van de voorbije jaren andere intense geurbronnen op de voorgrond waren gekomen, ondermeer door recente uitbreiding van toen al bestaande bedrijven, en dat deze bronnen mee bijdroegen aan de onaanvaardbare geurhinder in Rollegem. Het ging meer bepaald om een chipsproducent, waarvoor bewezen was dat die ook bijdroeg aan de onaanvaardbare geurhinder in Rollegem, en om een diepvriesgroentenbedrijf waarvoor dit weliswaar niet bewezen was maar dat wel soms tot op grote afstand waargenomen werd.

MI bezorgde het rapport van de evaluatiestudie vrijwel onmiddellijk aan DPE. Midden september 2008 lichtte VITO het rapport in het bijzijn van MI toe aan DPE. DPE stelde dat het in de loop van het evaluatieonderzoek en op basis van het rapport van dit onderzoek reeds enkele bijkomende handhavingsacties had ondernomen, waarvan het effect nog niet in de evaluatiestudie was opgemeten. DPE verwacht dat de impact van de industriezone van Moeskroen op Rollegem tegen de lente van 2009 tot een aanvaardbaar niveau zal gedaald zijn.

Internationale context

Door de verdergaande mondialisering bevindt de handhaving zich steeds meer in een internationale context. MI heeft daarom als taak internationale contacten te leggen en actief deel te nemen aan het tot stand komen van internationale vernieuwingen en tendensen. Een actieve inzet in het Europese netwerk voor de implementatie en handhaving van de milieuhygiënewetgeving (IMPEL) is een deel van de missie van MI. In dit hoofdstuk worden de verschillende bijdragen aan dat netwerk beschreven.

Verder stelt MI haar expertise in verband met de handhaving van de milieuhygiënewetgeving ter beschikking van diverse Europese en mondiale organisaties. Ook die bijdragen worden toegelicht.

IMPEL

Situering

Het voormalige informele IMPEL-netwerk (dat al opgericht werd in 1992) werd in 2008 omgevormd tot de internationale vzw "Netwerk van de Europese Unie voor de implementatie en handhaving van de milieuwetgeving" (in het Engels: European Union Network for the Implementation and Enforcement of Environmental Law, of kortweg IMPEL). Deze omvorming was nodig om de activiteiten te kunnen blijven uitvoeren en om de financiële inbreng te verzekeren.

Alle milieuoverheden van de lidstaten van de Europese Unie (momenteel: 27), de toetredende landen (momenteel: geen), de kandidaat-lidstaten (momenteel: Kroatië, Turkije en de Voormalige Joegoslavische Republiek Macedonië) en de EEA-landen (European Economic Area: Noorwegen, IJsland en Liechtenstein) kunnen lid worden. Eind 2008 telde de organisatie reeds 36 leden. De Europese Commissie zelf is niet langer lid van IMPEL.

IMPEL heeft sinds zijn oprichting een grote bekendheid verworven en werd intussen formeel erkend in het Zesde Leefmilieuactieprogramma én in de Aanbeveling van het Europees Parlement en de Raad van 4 april 2001 betreffende minimumcriteria voor milieu-inspecties in de lidstaten. Het blijft een organisatie waarbinnen de leden informatie kunnen

delen, problemen kunnen bespreken en elkaar praktisch advies kunnen bieden. Op die manier kan belangrijke kennis worden opgedaan en kunnen de beste praktijken op het gebied van inspectie, toezicht en handhaving worden uitgewisseld.

De huidige structuur van IMPEL ziet er als volgt uit:

- een raad van bestuur, met Gerard Wolters (NL.) als voorzitter en Terry Shears (V.K.) als ondervoorzitter;
- een algemene vergadering als beslissingsorgaan;
- clusters, fora voor de bespreking en coördinatie van aanverwante activiteiten en projecten. Momenteel zijn er drie clusters: "Verbeteren van vergunningverlening, inspectie en handhaving", "Grensoverschrijdend transport van afvalstoffen" en "Betere regelgeving (uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid)";
- projectteams voor de praktische uitvoering van de goedgekeurde projecten;
- een nationale coördinator per lidstaat die verantwoordelijk is voor de informatiedoorstroming tussen het netwerk en de lidstaat.

Meer informatie over IMPEL vindt u op de volgende website:
<http://ec.europa.eu/environment/impel/>.

Halfjaarlijkse plenaire vergaderingen

In 2008 werden twee plenaire vergaderingen georganiseerd: de 31ste plenaire vergadering en 1ste IMPEL algemene vergadering in Brdo (Slovenië) van 28 tot 30 mei en de 32ste plenaire vergadering en 2de IMPEL algemene vergadering in Clermont-Ferrand (Frankrijk) van 3 tot 5 december.

Tussen beide vermelde vergaderingen in was er een eerste buitengewone algemene vergadering in Parijs (Frankrijk) op 6 oktober.

Plenaire vergadering en eerste IMPEL algemene vergadering in Brdo

België was in Brdo vertegenwoordigd door de afgevaardigden van de drie gewesten. Alle lidstaten van de EU, met uitzondering van Malta, de Europese Commissie, Noorwegen, Kroatië, FYROM en Turkije waren aanwezig.

Het belangrijkste agendapunt betrof uiteraard de stand van zaken betreffende de opstart van de nieuwe structuur. Beslist werd:

- de voorlopige beheerraad te bestendigen als beheerraad – voorzitter Gerard Wolters (NL), vice-voorzitter Terry Shears (VK) en leden, de drie clustervoorzitters en drie leden van de troika;
- de beheerraad op te dragen om zo snel mogelijk, doch uiterlijk september 2008, een meer gedetailleerd budget op te stellen;
- zich akkoord te verklaren met een tekstvoorstel betreffende samenwerking met de Europese Commissie.

Volgende definitieve rapporten werden goedgekeurd en zullen op de IMPEL-website gepubliceerd worden:

- IRI Scotland;
- TFS (Transfrontier Shipment of Waste) Conferentie 2008;
- TFS Handhavingsacties 2008;
- Gebruik van de IMPEL checklist om de voorstellen van de Europese Commissie, betreffende de GPBV-herziening, in te schatten;
- Lessons learnt from accidents 2007;
- Vergelijking van de methodologiën, gebruikt voor de inschatting van de boete.

Een tussentijds verslag van lopende projecten en een voorstel van een aantal nieuwe projecten werden voorgesteld, waaronder de ontwikkeling van prestatie-indicatoren.

Eerste buitengewone algemene vergadering in Parijs

België was in Parijs vertegenwoordigd door de afgevaardigde van het Vlaamse gewest. Een meerderheid van de lidstaten van de EU was vertegenwoordigd.

De belangrijkste agendapunten betroffen het voorstel van Business plan 2008 en 2009 enerzijds en het voorstel van LIFE+ aanvraag anderzijds. De buitengewone algemene vergadering stemde in met de voorstellen van de beheerraad.

Plenaire vergadering en tweede IMPEL algemene vergadering in Clermont-Ferrand

België was in Clermont-Ferrand vertegenwoordigd door de afgevaardigden van de drie gewesten. Alle lidstaten van de EU, met uitzondering van Malta, de Europese Commissie, Noorwegen, Kroatië, FYROM en Turkije waren aanwezig.

Volgende definitieve rapporten werden goedgekeurd en zullen op de IMPEL-website gepubliceerd worden:

- Evaluatie van de diverse IRI oefeningen;
- De juiste dingen uitvoeren: deel III;
- Gedachtewisseling over de ontwikkeling van prestatie-indicatoren;
- Gemengde workshop IMPEL – NEPA (Network of Heads of European Environmental Protection Agencies) – Europese Commissie betreffende het gebruik van “IMPEL’s Practicability and Enforcability Checklist” en de Checklist van het “Barriers to Good Environmental Regulation” rapport, door NEPA samengesteld;
- Praktische gids voor beheer van illegale scheepslading van afval;
- TFS eindeleeftijd voertuigen (ELVs) / tweedehands voertuigen voor export (IE).

Nieuwe voorgestelde en goedgekeurde projecten:

- IRI Portugal;
- IRI review (deel II);
- Jaarlijks werkprogramma: training van inspecteurs, betrokken bij monitoring en rapportering van het EU emissiehandel schema.

IMPEL-Indicatoren

Reeds enige tijd is het duidelijk dat er nood is aan indicatoren voor het meten en evalueren van de prestatie van handhavingsactiviteiten. In het kader van de herziening van de Aanbeveling betreffende minimumcriteria voor milieu-inspecties is ook de Europese Commissie op zoek naar indicatoren, waarmee zij een duidelijk beeld kan krijgen over de implementatie van deze aanbeveling. Dit

alles resulteerde in 2008 in een project 'Brainstorming on the development of performance indicators for environmental inspections' (brainstormen over de ontwikkeling van performantie indicatoren voor milieu-inspecties).

Dit project werd goedgekeurd door de plenaire vergadering van IMPEL en werd mee gesteund door een financiële bijdrage van de Europese Commissie. Een projectteam met vertegenwoordigers van de Europese Commissie, Verenigd Koninkrijk, Ierland, Duitsland en Vlaanderen coördineerde dit project.

In juni was er een eerste bijeenkomst: 30 deelnemers uit 18 landen kwamen in Ierland tot een lange lijst van mogelijke indicatoren voor milieu-inspecties (meer dan 250 indicatoren) en een aantal criteria waaraan een goede indicator moet voldoen.

In oktober was er een tweede bijeenkomst: 21 deelnemers uit 18 landen vergaderden in Antwerpen en toetsten daarbij alle voorgestelde indicatoren aan de criteria. Uiteindelijk werden onderstaande indicatoren geselecteerd als meest relevant voor de rapportering over inspectie-activiteiten naar de Europese Commissie. Er was overeenstemming om deze indicatoren op te stellen voor de GPBV-installaties.

Input-indicatoren

- aantal installaties
- aantal installaties in het jaarlijkse milieu-inspectieplan
- aantal milieu-inspecteurs
- aantal klachten over deze installaties
- gemiddelde tijd per geïnspecteerde installatie

Output-indicatoren

- aantal uitgevoerde geplande inspecties/totaal aantal geplande inspecties
- aantal inspecties ter plaatse
- aantal niet-routine inspecties
- aantal behandelde klachten

Outcome-indicatoren

- aantal installaties die wel/niet voldoen aan de vergoedingsvoorwaarden

De resultaten van het project van 2008 zijn de input voor een nieuw project in 2009: 'Developing of performance indicators for inspecting authorities' (ontwikkelen van performantie indicatoren voor inspectiediensten). In dit project zullen de geselecteerde indicatoren verder gedefinieerd worden, zal er een test uitgevoerd worden in een beperkt aantal lidstaten en zullen de resultaten besproken worden in een nieuwe werkvergadering. Daarna kunnen er verdere beslissingen genomen worden voor een

eventuele verdere uitbreiding van de test en voor het verder gebruik van de geselecteerde indicatoren.

IMPEL-TFS

IMPEL-TFS (Transfrontier Shipments of Waste) is de cluster van IMPEL die werkt rond grensoverschrijdende overbrengingen van afvalstoffen. De kernactiviteiten van TFS zijn gezamenlijke handhavingsprojecten en de uitwisseling van kennis en ervaring met de handhaving van de EVOA-verordening.

Plenaire vergadering in Sofia.

MI nam van 23 tot 25 april deel aan de jaarlijkse plenaire TFS-conferentie. Een belangrijk thema was de samenwerking met de overheden in Aziatische landen, waar momenteel de belangrijkste verwerkers van Europees afval gevestigd zijn. Tijdens de conferentie verzorgde MI, samen met de collega's van het Ministry of Environmental Protection in China, een workshop rond de communicatie met de Chinese autoriteiten. Ook na de conferentie bleven de goede contacten met de Chinese overheid behouden. In de rand van deze vergadering nam MI deel aan het overleg van de National Contact Points (NCP's). Ook in januari had de vertegenwoordiger van MI al een overleg met de andere NCP's in Portugal.

TFS-projecten: WEEE, ELV en Enforcement Actions.

In 2008 nam MI niet meer deel aan een laatste gezamenlijke controle in Zweden in het kader van het End-of-Life-Vehicles Project. MI houdt vast aan haar mening dat een pre-export-keuring verplicht zou moeten worden via een aanpassing van de wrakkenrichtlijn 2053/2002. Op uitdrukkelijk verzoek van MI werd dit besluit ook opgenomen in het eindrapport van het ELV-project.

MI leverde ook input voor het WEEE-project, waarmee TFS beoogt om de uitvoer van elektronisch afval naar Afrika in kaart te brengen, en hiervoor een interventiestrategie uit te werken.

In het kader van het Enforcement Actions II project worden sinds november 2008 pan-Europese transport- en bedrijfsinspecties uitgevoerd. Hiervoor organiseerde MI onder andere in november een controle bij een Vlaams afvalverwerkend bedrijf, waaraan ook inspecteurs uit Cyprus en Polen deelnamen.

IMPEL Training 'Doing the Right Things'

Van 22 tot en met 24 september nam MI deel aan een training 'Doing the Right Things' in Haarlem, Nederland, georganiseerd door IMPEL. 'Doing the Right Things' is dé uitdaging bij de opmaak van een jaarlijks milieu-inspectieplan. Een werkgroep binnen IMPEL, getrokken door Nederland, Ierland, Duitsland en Portugal, stelde daarom een handleiding op om inspectiediensten te ondersteunen bij de opmaak van hun jaarplanning.

Tijdens de workshop werd de handleiding toegelicht en vervolgens werden de verschillende stappen in het planeringsproces inge oefend in kleinere groepjes op basis van twee voorbeeldplannen. Het opzet was, eerder dan een plan, de opmaak van een echt inspectieprogramma waarbij de hinderlijke inrichtingen een risicoscore kregen op basis van een risico-evaluatie en er vervolgens een inspectiefrequentie vastgelegd werd rekening houdend met deze score en de personeels capaciteit.

De training werd bijgewoond door 20 deelnemers uit ongeveer evenveel Europese lidstaten. De deelnemers waren allen handhavers die verantwoordelijk zijn voor de opmaak van de jaarplanning van de inspecties. Een gelijkwaardige sessie werd gehouden voor een andere groep in Leiden. IMPEL voorzag om in juni 2009 een opvolgingsseminarie te organiseren.

Andere

Dioxin 2008

In augustus 2008 nam MI deel aan het 28ste 'International Symposium on Halogenated Persistent Organic Pollutants', kortweg dioxinecongres, dat plaatsvond in Birmingham, Verenigd Koninkrijk. Het dioxinecongres is een jaarlijks internationaal evenement waar de meest recente bevindingen en evoluties rond persistente gehalogeneerde organische verbindingen worden voorgedragen. De vorming, de verspreiding in het milieu, de toxicologische en epidemiologische aspecten, de bemonsterings- en analysemethoden, alsook het voorkomen en beperken van de emissies, komen tijdens dit congres aan bod via lezingen, postervoorstellingen en commerciële standen. Mensen vanuit wetenschappelijke, commerciële en technologische middelen en overheden van verschillende landen nemen deel aan het dioxinecongres. Het congres is een ideaal forum om kennis, ervaring en ideeën uit te wisselen zodat MI nog beter in staat is om, rekening houdend met de actualiteit en de noodzaak, interessante en noodzakelijke thema's in haar MIP op te nemen.

Tijdens het dioxinecongres werden vrij algemene onderwerpen aangekaart tijdens de plenaire lezingen. In de

parallele sessies kwamen verschillende thema's gedetailleerd aan bod, zoals 'bronnen van persistente organische verbindingen bij hoge temperaturen', 'Persistente organische verbindingen in mensen: blootstelling en trends', 'Persistente organische verbindingen in de lucht', 'Verontreinigde sites: cases en sanering' en 'Persistente organische verbindingen in voeding'.

MI bouwde op het vlak van de bestrijding van emissies van persistente organische verbindingen al veel ervaring op door het uitvoeren van emissiemetingen bij verbrandingsinstallaties voor huisvuil en industrieel afval, metaalverwerkende bedrijven en crematoria. De afgelopen jaren ging de aandacht ook naar verbrandingsinstallaties voor houtafval en biomassa-afval, omdat deze aan belang winnen bij de bestrijding van de klimaatsverandering. Via een posterpresentatie, getiteld 'Reducing the PCDD/F emissions from waste incinerators for wood waste and biomass waste in the Flemish Region (Belgium)', lichtte MI de actie rond biomassa- en houtafvalverbranding uitgebreid toe. Tijdens deze actie, gestart in 2006-2007, voerde MI op 45 houtverbrandingsinstallaties emissiemetingen uit. Daarnaast voerde MI ook parallele bemonsteringen uit van het te verbranden houtafval. Ter verbetering van de milieuhandhaving besliste MI om deze actie verder te zetten in 2008. Er werd een interne onderrichting opgesteld en MI deed aanbevelingen aan de beleidsmakers.

Geurcongres USA

Van 6 tot en met 9 april nam MI deel aan de internationale conferentie 'WEF/A&WMA Odors and Air Emissions 2008', die plaatsvond in het Phoenix Convention Center in Phoenix (Arizona), Verenigde Staten. De organisatie was in handen van de Water Environment Federation (WEF) en de Air & Waste Management Association (A&WMA), in samenwerking met de Arizona Water & Pollution Control Association (AWPCA).

Het congres focuseerde op recente ontwikkelingen op het vlak van methodes voor het bemonsteren en meten van geuremissies, geurbestrijdingstechnieken, geurbeleid en geurhandhavingsbeleid, instrumenten voor het bepalen van de geurimpact en ontwikkelingen in geurmanagement voor specifieke industrie sectoren. Het symposium werd bijgewoond door een 270-tal deelnemers uit wetenschappelijke, commerciële, technologische en over-

heidsmiddelen uit verschillende staten van de Verenigde Staten, Canada, Europese landen, Australië, Nieuw-Zeeland, Ecuador, Israël, Chili, Brazilië, China en Hong Kong.

MI diende voor deelname aan deze conferentie een 'abstract' in, getiteld 'Towards an optimal methodology for enforcement of odour problems' en werd gevraagd om een artikel te schrijven voor de Proceedings van de Conferentie en om een mondelinge presentatie tijdens de conferentie te geven.

MI lichtte tijdens haar presentatie de resultaten toe van een evaluatie van de effectiviteit van haar handavingsaanpak van geurproblemen met behulp van geuronderzoeken. Verder deed MI ook voorstellen tot optimalisatie van deze aanpak. Het is namelijk zo dat voor complexe geurproblemen – meerdere gelijkaardige bronnen ofwel patstellingssituatie – MI een geuronderzoek uitbesteedt aan een erkend deskundige om de bronnen te achterhalen en te prioriteren, de impact van de geur te bepalen, de aanvaardbaarheid van de geurhinder te beoordelen en voorstellen voor sanering te doen. Op basis van de resultaten van deze studie treden de toezichthoudende ambtenaren dan verder op in het kader van hun handavingsbevoegdheid en manen zij de exploitant aan om te saneren. Sinds 1998 liet MI ongeveer 25 geuronderzoeken uitvoeren. MI liet deze aanpak door een erkend deskundige evalueren.

MI gaf tijdens haar toespraak aan dat uit de studie bleek dat het geuronderzoek een zeer effectief instrument is om de aanvaardbaarheid van geurhinder te beoordelen, vooral omdat via dit geuronderzoek een criterium voor aanvaardbaarheid van geurhinder wordt afgeleid. In verband met de effectiviteit van haar handavingsaanpak moest MI stellen dat deze moeilijk meetbaar was maar dat rekening houdend met alle gegevens kon gesteld worden dat 1 op de 2 complexe geurproblemen via deze aanpak opgelost werd. Verder gaf MI aan dat in deze studie ook een aantal kritische criteria voor het succesvol afronden van een geurprobleem met behulp van een geurstudie werden gedefinieerd en besproken. Belangrijke criteria zijn ondermeer het aanvaarden van de geurproblematiek door het bedrijf, het inschakelen van een erkend geurdeskundige door het bedrijf en de uitvoering van een na-evaluatie.

CCA-Seveso

European Civil Protection

Het Committee of Competent Authorities (CCA) voor Seveso, dat wordt voorgezeten door de Europese Commissie en vertegenwoordigers telt uit alle lidstaten, beoogt een uniforme toepassing van de Seveso II-richtlijn over het Europees grondgebied door uitwisseling van praktijkervaringen en bespreking van knelpunten.

Op 7 en 8 april 2008 werden het CCA-seminarie en de CCA-meting gehouden in Slovenië. Tijdens de eerste dag werd in drie werkgroepen van gedachten gewisseld over:

- de handhaving van de Sevesowetgeving: zijn de 'magic words' uit de Seveso-II richtlijn (alle nodige maatregelen, doeltreffend veiligheidsbeheersysteem, ...) werkbaar;
- de handavingspraktijk (welke instrumenten worden gebruikt, welke opleiding en training hebben de inspecteurs nodig);
- de herziening van de Seveso-richtlijn (aandachtspunten in verband met handhaafbaarheid).

Er zou een Europees document komen waarin wordt gesteld dat onder 'het nemen van alle nodige maatregelen' (zoals bedoeld in art. 5 van de Seveso II-richtlijn) tenminste het voldoen aan de toepasselijke wetgeving, normen, codes van goede praktijk en lessen uit ongevallen moet verstaan worden.

Van 8 tot 10 oktober 2008 vonden het seminarie en de vergadering plaats in Bordeaux. Het seminarie was een gezamenlijke organisatie met de OESO (werkgroep preventie chemische ongevallen). Dit seminarie had tot doel de aandacht van de overheidsdiensten te vestigen op de ontwikkeling van indicatoren om het succes van veiligheidsprogramma's in de (chemische) industrie te beoordelen, de recente tweede versie van de OESO-publicatie "Guidance on Developing Safety Performance Indicators" voor te stellen en de mogelijkheden te duiden van toepassing van deze OESO-aanbevelingen.

Op de tweede dag vond telkens de CCA-meting plaats. De aanwezigen bespraken er de effectieve implementering in de lidstaten van de Seveso II-richtlijn, waarvan handhaving een belangrijk onderdeel is.

OESO-Conferentie 'Environmental Compliance Assurance: Trends and Good Practices'

MI nam op 17 en 18 november deel aan de OESO-Conferentie 'Environmental Compliance Assurance: Trends and Good Practices' in Parijs.

De leidraad doorheen de conferentie was de vraag hoe het naleefgedrag van de milieuwetgeving door de industriële bedrijven te verzekeren en te verbeteren. Ter voorbereiding had de OESO een vergelijkende studie gemaakt over de systemen die in zes OESO-lidstaten en China en Rusland gehanteerd worden om het naleefgedrag te verhogen en de verschillende, waaronder handhavings-, instrumenten die hiervoor ingezet worden. Doelstelling van de conferentie was enerzijds om ervaringen, praktijkvoorbeelden en instrumenten hieromtrent uit te wisselen, anderzijds om te beslissen over welke van de voorgestelde instrumenten een meer diepgaande studie nodig is voor de OESO-lidstaten.

Uit de discussies en beslissingsronde kwamen volgende drie topprioriteiten voor inspectieorganen en dus voor verdere studie naar voren: risicogebaseerde aanpak van inspecties, strategische planning en performantie indicatoren en sensibilisering van KMO's. Daarnaast was er de uitdrukkelijke verzuchting dat de belangrijkste uitdaging voor veel inspectieorganen het 'doing more with less' is en dat zelfs met een hogere efficiëntie er nog meer middelen nodig zullen zijn.

Er waren ongeveer 50 deelnemers aan deze conferentie, waarvan het grootste deel vertegenwoordigers van de inspectiediensten van overheden van overal ter wereld en daarnaast een zevental van de industrie en twee van NGO's, alsook afgevaardigden van UNEP en OESO zelf.

92-98

Delta-P Filter

Filtervæpning

Working
Initiate

Storing
discharge

Storing
Delta-P x 9 mbar

Control
test

Initiate
alarm - 4 - stop
- Short

Bijlagen

Contactpersonen binnen MI

Inhoudelijke ondersteuning								
	Stafdienst	Hoofdbestuur	Toezicht zwarerisico- bedrijven	buitendienst Antwerpen	buitendienst Limburg	buitendienst Oost-Vlaanderen	buitendienst Vlaams-Brabant	buitendienst West-Vlaanderen
Diensthofd		Martine Blondeel	Inge Delvaux	Linda Van Geystelen	Freddy Noels	Paul Van Gijsegheem	Marc Vanthienen	Roland Loontjens
GPBV-industrie	Peter Schryvers			Lief Mannaerts Anja Van der Auwera	Johan Ballings	Frank Verslype	Marc Vanthienen	Wim Delaere
GPBV-Landbouw	Peter Schryvers			Anne Colman	Johan Ballings Tom Nuyts	Lieve Joos	Patrick Bergen Christophe Bervoets	Guido Gheysen
Werkgroep Afval		Hans Delcourt		Michael Allison	Peter Brien	Gert Govaerts	Robert Dupont	Marc Sevenant
Ketenteam Afval		Bart Palmans		An Van Steenberghe	Tom Nuyts	Steven Overmeire	Patrick Bergen	Jeannine Tassyns
Werkgroep Bodem en Grondwater		Jeroen November		Hendrik Meulemans	Sybille Vanderhenst	Greta De Maesschalck	Tina Poels	Karel Debeuf
Werkgroep Geluid en Trillingen		Paul Cuypers		Ludo Segers	Tom Maes	Frans Van der Cruyssen	Koen Mandonx	Henri Trypsteen
Werkgroep GGO's		Geet Keppens		An Swinnen	Peggy Cloostermans	Marian Lagrou	Tina Poels	Karel Debeuf
Werkgroep Lucht, Licht en Geur		Koen Mergaert Krista Thomas Geert Keppens		Jos Moeskops Ann Devisschere	Peter Schoups	Peter Wesemael	Liesbet Rommens Eric Van Gijsegheem	Geert Van Landschoot
Werkgroep Ozon- afbrekende stoffen en geïmporteerde broeikasgassen		Paul Cuypers Krista Thomas		Els De Jonghe	Peggy Cloostermans	Frans Van der Cruyssen	Mathy De Preter	Karel Vandamme
Werkgroep Water		Rita van Ham		Ann Van Deun	Rudi Rademaekers	Wilfried Van Vaerenbergh	Dirk Crivits	Robrecht Pillen

Organisatorische ondersteuning								
	Stafdienst	Hoofdbestuur	Toezicht zwarerisico- bedrijven	buitendienst Antwerpen	buitendienst Limburg	buitendienst Oost-Vlaanderen	buitendienst Vlaams-Brabant	buitendienst West-Vlaanderen
Informatica	Jos Tits	Geert Keppens	Wilfried Van den Acker	Jan Valckx	Tom Maes	Luc Verhaeven	Koen Mandonx	Peter De Neve
Materiaal	Chris Van Baelen Tanja Verschaeren			Ilse Colman	Guido Gerits	Dony Vandormael	Theo Strobbe	Johan Corveleyn
Milieuhand- havingsrapport	Peter Schryvers	Bart Palmans	Leentje Timmerman	Wim Vermetten	Tom Maes	Lieve Joos	Marc Vanthienen	Georges Van de Walle

Contactpersonen samenwerking, overleg en regelgevende initiatieven

Samenwerking met anderen, overlegstructuren en regelgevende initiatieven	
	Contactpersonen
Actiegroep 'Hot spots fijn stof'	Krista Thomas Martine Blondeel
Afstemming van monitorings- en handhavingsprogramma's: MI - OVAM - VLM - VMM	Rita Van Ham Koen Mergaert Jeroen November Hans Delcourt Martine Blondeel
BBT/EMIS - stuurgroep	Martine Blondeel Peter Schryvers
Cadmiumplan	Martine Blondeel
Crisismanagement	Inge Delvaux Wilfried Van den Acker
Icolev (Interne Communicatie Leefmilieu)	Chris Van Baelen
Milieuboot	Chris Van Baelen
Milieuhandhavingsdecreet	Robert Baert Inge Delvaux Peter Schryvers
Overeenkomst dierlijke bijproducten	Hans Delcourt
Overleg afvaltransportcontroles met politie, FLI, URP en BIM	Bart Palmans Hans Delcourt Martine Blondeel
Overleg beleid lichthinder	Geert Keppens Martine Blondeel
Overleg Cross-compliance tussen ABKL en leefmilieuadministraties	Jeroen November
Overleg geurbeleid	Geert Keppens Martine Blondeel
Overleg met OVAM en VITO over bemonsteringsprocedures voor afvalstoffen	Bart Palmans Hans Delcourt
Overleg met VMM over depositie- en immissiemetingen	Koen Mergaert Martine Blondeel
Project Afvalfraude Antwerpen met parket, douane, scheepvaartpolitie, FLI en OVAM	An Van Steenberghe Steven Overmeire
Samenwerking met afdeling Milieuvergunningen voor de erkenning van deskundigen in de discipline geluid en trillingen	Paul Cuypers
Samenwerking met FANC	Linda Van Geystelen
Samenwerking met FAVV en OVAM	Hans Delcourt Bart Palmans Martine Blondeel
Samenwerkingscommissie Seveso-Helsinki	Inge Delvaux
Stuurgroep Referentietaken VITO	Koen Mergaert Rita Van Ham Martine Blondeel
Stuurgroep Reguleringskosten milieubeleidsinstrumenten	Chris van Baelen
Taskforce Tuinbouw nitraatproblematiek	Rita Van Ham
Technisch Overleg Milieuregelgeving (TOM)	Paul Van Gijsegheem
VITO-werkgroepen i.v.m. analyse van organische en anorganische parameters in water	Rita Van Ham
Werkgroep valorisatie van zuiveringsslib in de landbouw	Robert Dupont

Gebruikte afkortingen

Instanties

A&WMA	Air & Waste Management Association
ABKL	administratie Beheer en Kwaliteit Landbouwproductie (van het agentschap ALV)
ALBON	de afdeling Land en Bodembescherming, Ondergrond, Natuurlijke Rijkdommen (van het departement LNE)
AMV	afdeling Milieuvergunningen (van het departement LNE)
AWPCA	Arizona Water & Pollution Control Association
BIM	Brussels Instituut voor Milieubeheer
CCA	Committee of Competent Authorities
CGCCR	Coördinatie- en Crisiscentrum van de Regering
COBEREC	Confederatie van de Belgische Recuperatie
DPE	Division de la Police de l'Environnement (Wallonië), in 2009 omgevormd tot département de la Police et des Contrôles (DPC)
EG	Europese Gemeenschap
EU	Europese Unie
FANC	Federaal Agentschap voor Nucleaire Controle
FAVV	Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen
FLI	Federale Leefmilieu-inspectie
FOD	Federale Overheidsdienst
IMPEL	Implementation and Enforcement of Environmental Law
IRCEL	Intergewestelijke Cel voor het Leefmilieu
KVIV	Koninklijke Vlaamse Ingenieursvereniging
LNE	departement Leefmilieu, Natuur en Energie
MEP	Ministry of Environmental Protection of the People's Republic of China
MI	afdeling Milieu-inspectie
OESO	Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling
OVAM	Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij
OVO	Opleidings- en Vormingsinstituut voor Overheidspersoneel
TOM	Technisch Overleg Milieuregelgeving
TOVO	afdeling Toezicht Volksgezondheid (van het agentschap Zorg en Gezondheid)
UNEP	United Nations Environment Programme
URP	Unité de Répression des Pollutions (deel van DPE, Wallonië)
VITO	Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek
VLAM	Vlaamse Landmaatschappij
VMM	Vlaamse Milieumaatschappij
VOKA	Vlaams Netwerk van Ondernemingen
VROM	(Nederlands) ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer
VVP	Vereniging van Vlaamse Provincies
VVSG	Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten
WEF	Water Environment Federation

(Milieu)technische termen

ADR	Accord européen relatif au transport international des marchandises Dangereuses par Route
AEAA	Afval van Elektrische en Elektronische Apparatuur (Engels : WEEE)
ARAB	Algemeen Reglement voor de Arbeidsbescherming
BAO	bepoort akoestisch onderzoek
BBT	beste beschikbare technieken (Engels: BAT)
BREF	best available techniques reference document
CBB	Centraal Bedrijfsbestand
DABM	Decreet Algemene Bepalingen inzake Milieubeleid
DIN	Deutsches Institut für Normung
ELV	end-of-life vehicle

EMAS	ecomangement and audit scheme
EURAL	Europese afvalstoffenlijst
EVOA	Europese Verordening inzake Overbrenging van Afvalstoffen
FID	flame ionization detector
GGO	genetisch gemodificeerd organisme (Engels: GMO)
GPBV	Geïntegreerde Preventie en Bestrijding van Verontreiniging (Engels: IPPC)
GWP	Global Warming Potential
IE	inwonerequivalent
MAP	Mest Actieplan
MER	milieueffectrapport
MES	Metatechnisch Evaluatiesysteem
MINA-plan 3	Milieubeleidsplan 2003-2007
MIP	Milieu-inspectieplan
MKROS	Milieu Klachten Registratie en OpvolgingsSysteem
MSDS	Material Safety Data Sheets
NEC-richtlijn	National Emission Ceilings richtlijn (Richtlijn 2001/81/EG)
PLDA	Paperless Douane en Accijnzen
PLOEG	Interne prestatie managementcyclus van Plannen, Leiding geven, Opvolgen, Evalueren en Gewaardeerd worden van de Vlaamse Overheid
REACH	Registration, Evaluation and Authorization of Chemicals
RMA	risicohoudend medisch afval
RWZI	Rioolwaterzuiveringsinstallatie
SWA-VR	Samenwerkingsakkoord-Veiligheidsrapport
TA-luft	Technische Anleitung zur Reinhaltung der Luft
TEQ	toxische equivalenten
TFS	Transfrontier Shipments of Waste
VAO	volledig akoestisch onderzoek
Vlarea	besluit van de Vlaamse Regering tot vaststelling van het Vlaams reglement inzake afvalvoorkoming en -beheer (dd. 1 juni 1998)
Vlarebo	besluit van de Vlaamse Regering houdende vaststelling van het Vlaams reglement betreffende de bodemsanering (dd. 5 maart 1996)
Vlarem I	besluit van de Vlaamse Regering houdende vaststelling van het Vlaams reglement betreffende de milieuvergunning (dd. 6 februari 1991)
Vlarem II	besluit van de Vlaamse Regering houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne (dd. 1 juni 1995)
VR	veiligheidsrapport
VTE	voltijds equivalent
WEEE	Waste Electrical and Electronic Equipment (Nederlands: AEEA)
WKK	warmtekrachtkoppeling
WZI	waterzuiveringsinstallatie

Stoffen en parameters

BDE-209	decabroomdifenylether
CFK	chloorfluorkoolstofverbinding
CO	koolstofmonoxide
DNA	desoxyribonucleïnezuur
HBCD	hexabroomcyclodecaan
HCFK	gehydrogeneerde chloorfluorkoolstofverbinding
HF	waterstoffluoride
NO _x	stifstofoxiden

PAK	polycyclische aromatische koolwaterstoffen
PBDE	polybroomdifenylethers
PCB	polychloorbifenyl(en)
PFOA	perfluorooctaanzuur
PFOS	perfluorooctaansulfonaat
PFT	perfluortensiden
PM2,5	stofdeeltjes met een aërodynamische diameter kleiner dan 2,5 µm
PM10	stofdeeltjes met een aërodynamische diameter kleiner dan 10 µm (fijn stof)
TBBA	tetrabroombisfenol A
VOS	vluchtige organische stoffen

Adressen

Afdelingshoofd en Stafdienst

afdelingshoofd: Dr. Sc. Robert Baert, inspecteur-generaal
Koning Albert II-laan 20 bus 8
1000 Brussel
Tel.: 02-553 81 83 Fax: 02-553 80 85
e-mail: milieu-inspectie@lne.vlaanderen.be

Hoofdbestuur

diensthooft: Lic. Martine Blondeel
Koning Albert II-laan 20 bus 8
1000 Brussel
Tel.: 02-553 81 83 Fax: 02-553 80 85
e-mail: milieu-inspectie@lne.vlaanderen.be

Toeziht zwareisicobedrijven

diensthooft: Dr. Sc. Inge Delvaux
Koning Albert II-laan 20 bus 8
1000 Brussel
Tel.: 02-553 81 89 Fax: 02-553 80 85
e-mail: milieu-inspectie@lne.vlaanderen.be

Buitendienst Antwerpen

diensthooft: Lic. Linda Van Geystelen
Lange Kievitstraat 111-113 bus 62
2018 Antwerpen
Tel.: 03-224 64 25 Fax: 03-224 64 28
e-mail: milieu-inspectie.ant@lne.vlaanderen.be

Buitendienst Limburg

diensthooft: ir. Freddy Noels
Koningin Astridlaan 50 bus 5
3500 Hasselt
Tel.: 011-74 26 00 Fax: 011-74 26 29
e-mail: milieu-inspectie.lim@lne.vlaanderen.be

Buitendienst Oost-Vlaanderen

diensthooft: ir. Paul Van Gijseghe
Apostelhuizen 26k
9000 Gent
Tel.: 09-235 58 50 Fax: 09-235 58 79
e-mail: milieu-inspectie.ovl@lne.vlaanderen.be

Buitendienst Vlaams-Brabant

diensthooft: Ing. Marc Vanthienen
Nieuw adres sinds 14 maart 2009
Vaartkom 31 bus 2
3000 Leuven
Tel.: 016-21 11 50 Fax: 016-21 11 51
e-mail: milieu-inspectie.vbr@lne.vlaanderen.be

Buitendienst West-Vlaanderen

diensthooft: ir. Roland Loontjens
Koningin Astridlaan 29 bus 4
8200 Brugge
Tel.: 050-40 42 11 Fax: 050-39 15 12
e-mail: milieu-inspectie.wvl@lne.vlaanderen.be

Uitgave

Vlaamse Overheid
Departement Leefmilieu, Natuur en Energie
Afdeling Milieu-inspectie

Verantwoordelijke uitgever

Dr. Sc. Robert Baert
Inspecteur-generaal
Afdelingshoofd
Koning Albert II-laan 20 bus 8
1000 BRUSSEL

Eindredactie

ir. Peter Schryvers
Jeroen November

Depotnummer: D/2009/3241/309

Opmaak

Dienst communicatie en informatie

Druk

New goff n.v.

Dit rapport is ook beschikbaar op www.milieu-inspectie.be

© Vlaamse Overheid